

Hej 122141

M 190649

รายงานการวิจัย
เรื่อง

ความพร้อมและแนวทางการพัฒนาระบบการศึกษาทางวิชาชีพบัญชีเพื่อเข้าสู่
ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของสถาบันอุดมศึกษาในกลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์
The Readiness and Educational System Development Process
in Accounting Profession for being the Asean Economic
Community (AEC) of Higher Institution Education
in Roi-Gaen-Sarasin Group

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

อมร โททำ

สำนักวิทยบริการฯ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม	
วันรับ.....	
วันลงทะเบียน.....	11 พ.ค. 2560
เลขทะเบียน.....	๕๙. 249678
เลขเรียกหนังสือ.....	๖๕๔ ๑๑๖๗๑

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
2558

2558 ๑-2

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

(งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนจากสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ปีงบประมาณ 2558)

กิตติกรรมประกาศ

วิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาและช่วยเหลืออย่างดียิ่งจากบุคคลทั้งหลาย ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้ให้ความอนุเคราะห์ในด้านต่างๆ ดังต่อไปนี้

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ปัทมาภรณ์ อุตสาหะวานิชกิจ คณบดี คณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวรรณ หวังเจริญเดช อาจารย์ประจำคณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม และ อาจารย์ ดร.สายทิพย์ จะโนภาส อาจารย์ประจำคณะวิทยาการจัดการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยนครพนม ที่ได้ให้คำแนะนำและได้ให้ความช่วยเหลือในการตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย

ขอขอบพระคุณ คณะกรรมการประจำหลักสูตรทางวิชาชีพบัญชีของสถาบันอุดมศึกษาในกลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์ทุกท่าน ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์และสละเวลาให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ต่อการวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ที่ได้สนับสนุนทุนอุดหนุนการวิจัยจาก สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 ทำให้การดำเนินงานวิจัยประสบความสำเร็จในการครั้งนี้

คุณค่าและประโยชน์จากงานวิจัยเล่มนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องมือบูชาพระคุณบิดา มารดา ตลอดจนบูรพาจารย์ และผู้มีพระคุณที่ให้การอบรมสั่งสอน ประสิทธิ์ประสาทวิชา ซึ่งผู้วิจัยจะนำไป พัฒนางานให้ดียิ่งขึ้น เพื่อประโยชน์ต่อตนเอง สังคม และประเทศชาติต่อไปในอนาคต

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

อมร โทท่า
2558

ชื่อเรื่อง ความพร้อมและแนวทางการพัฒนาระบบการศึกษาทางวิชาชีพบัญชีเพื่อเข้าสู่
ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของสถาบันอุดมศึกษาในกลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์
ผู้ดำเนินการวิจัย อาจารย์อมร โททำ
หน่วยงาน/คณะ สาขาวิชาการบัญชี คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
ปี พ.ศ. 2558

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพร้อมและหาแนวทางการพัฒนาระบบการศึกษาทางวิชาชีพบัญชีเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของสถาบันอุดมศึกษาในกลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์ ประชากรกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ คณะกรรมการประจำหลักสูตรทางวิชาชีพบัญชีของสถาบันอุดมศึกษาที่ตั้งในเขตกลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์ จำนวน 46 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test และ F - test (ANOVA และ MANOVA)

ผลการวิจัย พบว่า กรรมการประจำหลักสูตรวิชาชีพบัญชี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของระบบการศึกษาทางวิชาชีพบัญชีเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของสถาบันอุดมศึกษาในกลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์ โดยรวมและเป็นรายด้านทุกด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ทางวิชาชีพ ด้านทักษะทางวิชาชีพ ด้านค่านิยม จรรยาบรรณและทัศนคติทางวิชาชีพ ด้านประสบการณ์ทำงานจริง และด้านการประเมินขีดความสามารถและสมรรถนะ อยู่ในระดับมาก

กรรมการประจำหลักสูตรวิชาชีพบัญชี ที่มีจำนวนคณาจารย์ประจำสาขาวิชา จำนวนนิสิต/นักศึกษา และระดับการเปิดสอนในสาขาวิชาการบัญชี แตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของการพัฒนาระบบการศึกษาทางวิชาชีพบัญชีเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนโดยรวม ด้านความรู้ทางวิชาชีพ และด้านทักษะทางวิชาชีพ แตกต่างกัน และกรรมการประจำหลักสูตรวิชาชีพบัญชี ที่มีประเภทของสถาบันอุดมศึกษา และระยะเวลาในการเปิดสอนหลักสูตรด้านบัญชี แตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของการพัฒนาระบบการศึกษาทางวิชาชีพบัญชีเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนโดยรวมและเป็นรายด้านทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน

แนวทางการพัฒนาระบบการศึกษาหลักสูตรวิชาชีพบัญชี ได้แก่ 1) ด้านความรู้ทางวิชาชีพ บัญชี เช่น จัดอบรมเชิงปฏิบัติการทางด้านวิชาชีพบัญชีจากสำนักงานบัญชีหรือหน่วยงานภายนอก จัดให้มีการศึกษาหลักการบัญชีของประเทศในกลุ่มอาเซียน และปรับปรุงหลักสูตรหรือรายวิชาที่เป็นภาษาอังกฤษ เป็นต้น 2) ด้านทักษะทางวิชาชีพ บัญชี เช่น ให้ฝึกปฏิบัติจริงตามสถานประกอบการสายวิชาชีพบัญชี จัดฝึกอบรมโปรแกรมสำเร็จรูปทางบัญชี อบรมทักษะทางภาษาอังกฤษ (English Camp) เป็นต้น 3) ด้านค่านิยม จรรยาบรรณและทัศนคติทางวิชาชีพ บัญชี เช่น จัดทำโครงการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมให้กับนักศึกษา และจัดให้มีกิจกรรมส่งเสริมร่วมมือทุกภาคส่วนให้เข้าใจบทบาทหน้าที่ของผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีให้มากขึ้น เป็นต้น 4) ด้านประสบการณ์การทำงานจริง เช่น กำหนดให้นักศึกษาสาขาบัญชี ฝึกงานในด้านสายวิชาชีพบัญชี หรือสายงานที่เกี่ยวข้องเพื่อเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ตลาดแรงงาน ส่งเสริมให้บริการทางวิชาชีพแก่ผู้ประกอบการให้มีความร่วมมือ

ระหว่างผู้ประกอบการ อาจารย์ผู้สอน และนักศึกษาเพื่อสร้างความร่วมมือในการฝึกประสบการณ์จริง และพัฒนาฝึกประสบการณ์ทำงานจริงในประเทศต่างๆ ของกลุ่ม AEC เป็นต้น และ 5) ด้านการ ประเมิน ชีตความสามารถและสมรรถนะ เช่น เพิ่มความสามารถด้านภาษากลุ่มอาเซียน สร้างความ เป็นผู้นำ ความคิดสร้างสรรค์ และสามารถบูรณาการความรู้และประสบการณ์ทางธุรกิจมาประยุกต์กับ การดำรงชีพได้อย่างจริงจัง เป็นต้น

โดยสรุป สถาบันอุดมศึกษาในกลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์ มีความพร้อมในการพัฒนาระบบ การศึกษาหลักสูตรวิชาชีพบัญชี อยู่ในระดับมาก และมีแนวทางพัฒนาเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจ อาเซียนต่างๆ ดังนั้น คณะกรรมการประจำหลักสูตร ควรนำผลการวิจัยดังกล่าวไปใช้ในการปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตรวิชาชีพบัญชีให้ก้าวทันสู่การเปลี่ยนแปลงของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โดย มุ่งเน้นการให้ความรู้ทางวิชาชีพบัญชี มาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจ อาเซียน ฝึกทักษะด้านภาษาอังกฤษในการจัดทำบัญชีสากล ฝึกปฏิบัติในการบันทึกบัญชีด้วยโปรแกรม สำเร็จรูปแทนการใช้สมุดบันทึกบัญชี ให้นักศึกษาได้ฝึกประสบการณ์วิชาชีพทางบัญชีจริงกับสถาน ประกอบการหรือหน่วยงานทางสายวิชาชีพบัญชีด้วยการสร้างความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการ และหลักสูตรวิชาชีพบัญชี และพัฒนานักศึกษาให้เป็นคนช่างคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์งานบัญชีอย่าง เป็นระบบ คิดสร้างสรรค์ มีความเป็นผู้นำ กล้าแสดงความคิดเห็นในการแก้ไขปัญหาที่ซับซ้อนได้ เพื่อพัฒนาศักยภาพนิสิต/นักศึกษาให้พร้อมสู่การแข่งขันต่อไป

Research Title	The Readiness and Educational System Development Process in Accounting Profession for being the Asean Economic Community (AEC) of Higher Institution Education in Roi-Gaen-Sarasin Group
Researcher	Mrs. Amorn Thotham
Organization	Accounting Department, Faculty of Management Sciences Rajabhat Maha Sarakham University
Year	2015

ABSTRACT

This research aims to study the readiness and educational system development process in accounting profession for being the Asean Economic Community (AEC) of higher institution education in Roi-Gaen-Sarasin group. Data were collected from 46 of the curriculum committee of accounting profession of higher education institutions in Roi-Gaen-Sarasin group, Thailand. Questionnaires were used as a research instrument. The statistics used for data were mean, standard deviation, t-test, F-test (ANOVA and MANOVA).

The results of research are that the curriculum committee of accounting profession agreed with having readiness of educational system developmental process for being the Asean Economic Community (AEC) of higher institution education in Roi-Gaen-Sarasin Group as a whole and in aspect at a high level: accounting professional knowledge, accounting professional skill, professional value ethics and attitudes, real working experience and assessment of the capabilities and competencies.

The curriculum committee with difference of faculty members, students, and courses level have difference of the opinion with having readiness of educational system development of accounting profession for being the Asean Economic Community (AEC) as a whole and in aspect of accounting professional knowledge and accounting professional skill. And the curriculum committee with difference of higher institution education type and course opening time have no difference of the opinion with having readiness of educational system development of accounting profession for being the Asean Economic Community (AEC) as a whole and in all aspect.

The processes or guidelines of educational system development of accounting profession course are follow: 1) in aspect of accounting professional knowledge, such as having a workshop from either accounting institute or outside, having a studying of ASEAN accounting principle and modifying the courses that are in English language,

etc.; 2) in aspect of accounting professional skill, such as having a real practicing in the companies or institutes, having an accounting program workshop and having English language skill, etc.; 3) in aspect of attitude, ethics and value, such as having an ethical enhancing program for students and supporting cooperation between all of unit to understand the role and duty of accounting profession trader, etc.; 4) in aspect of real working experience, such as getting students have a readiness before going to the job-market by having an accounting internship or related, and supporting cooperation between trader, teacher, and student in AEC for the real internship in abroad, etc.; and 5) in aspect of ability and capacity level assessment, such as enhancing ASEAN languages, making readership and creative thinking and use integrating knowledge and business experience to adjust in the living, etc.

Conclusion, a Roi-Kaen-Sarasin group had rediness in educational system development in the accounting professional course at a high level and have process or guideline in the development for being the Asean Economic Committee (AEC). Thus, the curriculum committee Such findings should lead to the improvement and development of the accounting profession to keep pace with the changes of the AEC. By focusing on educating the accounting profession, international accounting standards, laws on ASEAN business, practice your English skills in preparing accounting principles. Training in accounting with accounting software packages instead of using the notebook. Students should have a real accounting professional experiences with the establishment or agency, call accounting profession by creating partnerships between enterprises and professional accounting courses. And the development of students as thinking, analysis, synthesis accounting system. Creativity leadership Dare to comment on the issue complex. To improve student / students to be ready for the next match.

สารบัญ

หน้า

กิตติกรรมประกาศ	ก
✓ บทคัดย่อภาษาไทย	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ง
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญภาพ	ฎ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญ	1
✓ วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
✓ ขอบเขตของการวิจัย	3
✓ สมมุติฐานของการวิจัย	3
นิยามศัพท์เฉพาะ	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
✓ กรอบแนวคิดในการวิจัย	6
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
ข้อมูลทั่วไปของสถาบันอุดมศึกษา	7
แนวคิดเกี่ยวกับวิชาชีพทางการบัญชี	13
แนวคิดเกี่ยวกับการบริการสาขาวิชาชีพบัญชีเพื่อเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจอาเซียน	23
แนวคิดเกี่ยวกับโปรแกรมการศึกษาระดับวิชาชีพบัญชีระหว่างประเทศ	40
แนวคิดเกี่ยวกับมาตรฐานคุณวุฒิการศึกษาระดับวิชาชีพบัญชีในประเทศไทย	52
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	57
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	61
✓ ประชากรกลุ่มตัวอย่าง	61
✓ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	62
การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ	63
การเก็บรวบรวมข้อมูล	64
การวิเคราะห์ข้อมูล	65
✓ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	66

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ระยะเวลาในการทำวิจัย สถานที่ทำการเก็บข้อมูล	66
บทที่ 4 ผลการวิจัย	67
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	67
ลำดับขั้นตอนในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	67
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	68
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	92
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	92
สรุปผลการวิจัย	92
อภิปรายผล	95
ข้อเสนอแนะ	97
บรรณานุกรม	100
ภาคผนวก	104
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย	105
ภาคผนวก ข แบบสอบถามในการวิจัย	107
ภาคผนวก ค คุณภาพเครื่องมือ	117
ภาคผนวก ง การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่	120
ภาคผนวก จ หนังสือความอนุเคราะห์	125
ประวัติของผู้วิจัย	130

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1	คุณวุฒิของผู้ทำบัญชี 19
3.1	จำนวนประชากรกลุ่มตัวอย่าง และจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามของคณะกรรมการ ประจำหลักสูตรทางวิชาชีพบัญชีสถาบันอุดมศึกษาในกลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์ จำแนกตามประเภทของมหาวิทยาลัย 62
4.1	ข้อมูลทั่วไปของกรรมการประจำหลักสูตรวิชาชีพบัญชีสถาบันอุดมศึกษา ในกลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์ 68
4.2	ข้อมูลทั่วไปของสถาบันอุดมศึกษาในกลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์ 70
4.3	ความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของการพัฒนาระบบการศึกษาทางวิชาชีพบัญชี เพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของสถาบันอุดมศึกษาในกลุ่มร้อยแก่น สารสินธุ์โดยรวมและเป็นรายด้าน 72
4.4	ความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของการพัฒนาระบบการศึกษาทางวิชาชีพบัญชี เพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ด้านความรู้ทางวิชาชีพบัญชีเป็นรายข้อ ของสถาบันอุดมศึกษาในกลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์ 73
4.5	ความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของการพัฒนาระบบการศึกษาทางวิชาชีพบัญชี เพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ด้านทักษะทางวิชาชีพเป็นรายข้อ ของสถาบันอุดมศึกษาในกลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์ 75
4.6	ความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของการพัฒนาระบบการศึกษาทางวิชาชีพบัญชี เพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ด้านค่านิยม จรรยาบรรณและทัศนคติ ทางวิชาชีพบัญชีเป็นรายข้อ ของสถาบันอุดมศึกษาในกลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์ 76
4.7	ความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของการพัฒนาระบบการศึกษาทางวิชาชีพบัญชี เพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ด้านประสบการณ์ทำงานจริงเป็นรายข้อ ของสถาบันอุดมศึกษาในกลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์ 78
4.8	ความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของการพัฒนาระบบการศึกษาทางวิชาชีพบัญชี เพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ด้านการประเมินขีดความสามารถ และสมรรถนะเป็นรายข้อ ของสถาบันอุดมศึกษาในกลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์ 79
4.9	การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของการพัฒนาระบบการศึกษา ทางวิชาชีพบัญชีเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนโดยรวม ของสถาบัน อุดมศึกษาในกลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์ ที่มีประเภทของสถาบันอุดมศึกษา แตกต่างกัน (ANOVA) 81

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.10 การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของการพัฒนาระบบการศึกษา ทางวิชาชีพบัญชีเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนเป็นรายด้านของ สถาบันอุดมศึกษาในกลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์ ที่มีประเภทของสถาบันอุดมศึกษา แตกต่างกัน (MANOVA)	82
4.11 การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของการพัฒนาระบบการศึกษา ทางวิชาชีพบัญชีเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนโดยรวม ของสถาบัน อุดมศึกษาในกลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์ ที่มีระยะเวลาในการเปิดสอนหลักสูตร ด้านบัญชีแตกต่างกัน (ANOVA)	83
4.12 การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของการพัฒนาระบบการศึกษา ทางวิชาชีพบัญชีเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนเป็นรายด้านของ สถาบันอุดมศึกษาในกลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์ ที่มีระยะเวลาในการเปิดสอน หลักสูตรด้านบัญชีแตกต่างกัน (MANOVA)	84
4.13 การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของการพัฒนาระบบการศึกษา ทางวิชาชีพบัญชีเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนโดยรวม ของสถาบัน อุดมศึกษาในกลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์ ที่มีจำนวนคณาจารย์ประจำสาขาวิชา แตกต่างกัน (ANOVA)	85
4.14 การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของการพัฒนาระบบการศึกษา ทางวิชาชีพบัญชีเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนเป็นรายด้านของ สถาบันอุดมศึกษาในกลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์ ที่มีจำนวนคณาจารย์ประจำ สาขาวิชาแตกต่างกัน (MANOVA)	86
4.15 การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของการพัฒนาระบบการศึกษา ทางวิชาชีพบัญชีเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนโดยรวม ของสถาบัน อุดมศึกษาในกลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์ ที่มีจำนวนนิสิต/นักศึกษาแตกต่างกัน (ANOVA)	87
4.16 การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของการพัฒนาระบบการศึกษา ทางวิชาชีพบัญชีเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนเป็นรายด้านของ สถาบันอุดมศึกษาในกลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์ ที่มีจำนวนนิสิต/นักศึกษา แตกต่างกัน (MANOVA)	88

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.17 การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของการพัฒนาระบบการศึกษาทางวิชาชีพบัญชีเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนโดยรวมและเป็นรายด้านของสถาบันอุดมศึกษาในกลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์ ที่มีระดับการเปิดสอนในสาขาวิชาการบัญชีแตกต่างกัน (ANOVA)	89
ข-1 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ และค่าความเชื่อถือของแบบสอบถาม	118
ค-1 การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของการพัฒนาระบบการศึกษาทางวิชาชีพบัญชีเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนโดยรวม ของสถาบันอุดมศึกษาในกลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์ ที่มีจำนวนคณาจารย์ประจำสาขาวิชาแตกต่างกัน	121
ค-2 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของการพัฒนาระบบการศึกษาทางวิชาชีพบัญชีเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนเป็นรายด้าน ของสถาบันอุดมศึกษาในกลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์ ที่มีจำนวนคณาจารย์ประจำสาขาวิชา แตกต่างกัน	121
ค-3 การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของการพัฒนาระบบการศึกษาทางวิชาชีพบัญชีเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ด้านความรู้ทางวิชาชีพบัญชีของสถาบันอุดมศึกษาในกลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์ ที่มีจำนวนคณาจารย์ประจำสาขาวิชาแตกต่างกัน	122
ค-4 การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของการพัฒนาระบบการศึกษาทางวิชาชีพบัญชีเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ด้านทักษะทางวิชาชีพบัญชีของสถาบันอุดมศึกษาในกลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์ ที่มีจำนวนคณาจารย์ประจำสาขาวิชาแตกต่างกัน	122
ค-5 การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของการพัฒนาระบบการศึกษาทางวิชาชีพบัญชีเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนโดยรวม ของสถาบันอุดมศึกษาในกลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์ ที่มีจำนวนนิสิต/นักศึกษาแตกต่างกัน	123
ค-6 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของการพัฒนาระบบการศึกษาทางวิชาชีพบัญชีเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน เป็นรายด้าน ของสถาบันอุดมศึกษาในกลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์ ที่มีจำนวนนิสิต/นักศึกษา แตกต่างกัน	123

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
ค-7 การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของการพัฒนาระบบการศึกษา ทางวิชาชีพบัญชีเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ด้านความรู้ทาง วิชาชีพบัญชีของสถาบันอุดมศึกษาในกลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์ ที่มีจำนวนนิสิต/ นักศึกษาแตกต่างกัน	124

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1	
ข้อผูกพันสาขาบริการวิชาชีพบัญชีของประเทศในอาเซียน	34

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญ

ในปัจจุบันมีการแข่งขันด้านเศรษฐกิจอย่างรุนแรง ทำให้เศรษฐกิจอาเซียน (Asean Economic Community : AEC) ได้รวมตัวของประเทศต่าง ๆ ในอาเซียน จำนวน 10 ประเทศ ได้แก่ กัมพูชา บรูไน พม่า ฟิลิปปินส์ ลาว มาเลเซีย ไทย เวียดนาม สิงคโปร์ และอินโดนีเซีย โดยมีเป้าหมายหลักในการรวมประเทศให้เป็นตลาดและฐานผลิตเดียว เพื่อส่งเสริมการค้าการลงทุน ภายในกลุ่มอาเซียน สร้างอำนาจต่อรองการค้าการลงทุนกับประเทศนอกกลุ่มอาเซียน และทำให้เกิด การเคลื่อนย้ายอย่างเสรีของวัตถุดิบ สินค้า และแรงงาน ซึ่งจะจัดตั้งอย่างเป็นทางการในปี พ.ศ. 2558 ทำให้ประชากรทุกประเทศในกลุ่มประชาคมอาเซียนต้องมีการปรับตัวให้ทันต่อการต่อการเปลี่ยนแปลง ในทุก ๆ ด้าน โดยเฉพาะด้านเศรษฐกิจ ถึงแม้ว่าจะมีความร่วมมือของประเทศในกลุ่มประชาคมอาเซียนก็ตาม ในขณะที่เดียวกันแต่ละประเทศก็ต้องรักษาผลประโยชน์ของประเทศตนเอง (บรรจงจิตต์ อังศุสิงห์. 2556 : เว็บไซต์)

ประเทศไทยจะก้าวเข้าสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 ซึ่งส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจในภาพรวมของไทย ตลอดจนแรงงานในสาขาวิชาชีพต่าง ๆ ที่จะต้องพัฒนา ให้เท่าเทียมนานาประเทศ สาขาวิชาชีพเหล่านั้น ได้แก่ วิศวกร แพทย์ พยาบาล นักบัญชี นักสำรวจ ทันตแพทย์ และผู้ประกอบการวิชาชีพสถาปนิก เพราะสาขาวิชาชีพเหล่านี้เป็นสาขาวิชาชีพ ของไทยที่มีความพร้อมสูง มีสมาคมและการรวมตัวที่มีประสิทธิภาพที่เป็นประจักษ์ และเป็นสมาคม ที่ประชาคมอาเซียนได้ยกมาเป็นกลุ่มแรกของไทยที่จะมีการวางกฎเกณฑ์ข้อบังคับต่าง ๆ หากจะมีคน ในประเทศสมาชิกเข้ามาทำงานในกลุ่มวิชาชีพทั้ง 7 นี้ในประเทศไทย แต่ในทางกลับกันหากคนไทยที่ ทำงานในกลุ่มวิชาชีพเหล่านี้ยังไม่พร้อมในการปรับตัว ปัญหาที่จะตกรู้กลุ่มวิชาชีพเหล่านี้เช่นกัน ดังนั้น การเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในแก่นิสิต นักศึกษา ผู้ทำบัญชี อาจารย์ผู้สอนและบุคคล ที่สนใจ ให้ทราบถึงผลประโยชน์และผลกระทบในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม วัฒนธรรม ประเพณี ค่านิยม การท่องเที่ยวและรวมถึงวิชาชีพด้วย (ฝ่ายต่างประเทศ สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์. 2558 : เว็บไซต์)

วิชาชีพบัญชี (Accounting Profession) เป็นหนึ่งในอาชีพที่มีผลกระทบต่อการเข้าสู่ ประชาคมอาเซียน ที่สามารถเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมืออย่างเสรีในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน จะต้อง สร้างความพร้อมของกลุ่มผู้ที่จะประกอบวิชาชีพบัญชีในเรื่องการบริการบัญชี (Accounting Service) และการสอบบัญชี (Auditing Service) โดยสภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์ ได้ลงนามใน กรอบข้อตกลงร่วมกัน (ASEAN MRA Framework on Accountancy Service) ในปี พ.ศ. 2554 (ค.ศ. 2009) ซึ่งจะใช้เป็นแนวทางในการเจรจาในอนาคตเกี่ยวกับด้านการศึกษา ใบอนุญาต ในการประกอบวิชาชีพ ประสบการณ์ และกระบวนการในการยอมรับต่อไป (สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์. 2558 : เว็บไซต์) สำหรับการศึกษาด้านวิชาชีพบัญชี สภาวิชาชีพบัญชีใน พระบรมราชูปถัมภ์ ได้นำมาตราฐานการศึกษาระหว่างประเทศ (International Education

Standards : IES) ของสหพันธ์นักบัญชีระหว่างประเทศ (IFAC) มาเป็นแนวทางในการกำหนด ข้อบังคับสำหรับนักบัญชีในประเทศไทย ทั้งในระหว่างที่กำลังศึกษาและหลังจากสำเร็จการศึกษา เพื่อก้าวสู่การประกอบวิชาชีพบัญชี และให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศ จำนวน 8 ฉบับ ประกอบด้วย (สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์. 2558 : เว็บไซต์)

ฉบับที่ 1 เรื่อง ข้อกำหนดเพื่อเข้าสู่โปรแกรมทางการศึกษาทางวิชาชีพบัญชี

ฉบับที่ 2 เรื่อง เนื้อหาของโปรแกรมทางการศึกษาวิชาชีพบัญชี

ฉบับที่ 3 เรื่อง ทักษะทางวิชาชีพ

ฉบับที่ 4 เรื่อง ค่านิยม จรรยาบรรณ และทัศนคติทางวิชาชีพ

ฉบับที่ 5 เรื่อง ข้อกำหนดด้านประสบการณ์การทำงานจริง

ฉบับที่ 6 เรื่อง การวัดผลขีดความสามารถและสมรรถนะ

ฉบับที่ 7 เรื่อง การพัฒนาทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่องเกี่ยวกับโปรแกรมเพื่อการเรียนรู้

ตลอดชีวิต

ฉบับที่ 8 เรื่อง ข้อกำหนดด้านสมรรถนะสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพสอบบัญชี

ดังนั้น สถาบันการศึกษา ที่เปิดหลักสูตรการเรียนการสอนทางด้านวิชาชีพบัญชี

มีความจำเป็นที่จะต้องสร้างความมั่นใจแก่สังคมว่าสามารถพัฒนาองค์ความรู้และผลิตบัณฑิตเพื่อตอบสนองต่อยุทธศาสตร์ของการพัฒนาประเทศให้มากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันระดับสากล การพัฒนาภาคการผลิตจริงทั้งภาคอุตสาหกรรมและบริการ การพัฒนาอาชีพทางวิชาชีพบัญชีให้บัณฑิต/นักศึกษาเป็นผู้มีความพร้อมในวิชาชีพ ให้สามารถแข่งขันกับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในกลุ่มประชาคมอาเซียนได้อย่างมีคุณภาพ ซึ่งสถาบันการศึกษาจะต้องพิจารณา ทบทวน ปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรทางวิชาชีพบัญชีให้เป็นสากล โดยจะต้องจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศต่อไป

จากเหตุผลที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาความพร้อมและแนวทางพัฒนาระบบการศึกษาทางวิชาชีพบัญชีเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของสถาบันอุดมศึกษาในกลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการทราบว่า สถาบันอุดมศึกษาในกลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์ มีระดับความพร้อมของการพัฒนาระบบการศึกษาทางวิชาชีพบัญชีเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนมากน้อยเพียงไร และเพื่อหาแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรทางวิชาชีพบัญชีให้ก้าวทันสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ซึ่งจะทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหาร ประธานหลักสูตร คณาจารย์สาขาวิชาการบัญชีของสถาบันอุดมศึกษาในกลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์ ผลลัพธ์ที่ได้จากการวิจัยสามารถทราบถึงความพร้อมของสถาบันอุดมศึกษาในกลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์ที่เป็นผู้พัฒนาบัณฑิตให้สามารถประกอบวิชาชีพเข้าสู่การแข่งขัน และได้วิธีการหรือกระบวนการพัฒนาหลักสูตรทางวิชาชีพบัญชีให้สามารถผลิตบัณฑิตก้าวทันต่อการแข่งขันในกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความพร้อมของการพัฒนาระบบการศึกษาทางวิชาชีพบัญชีเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของสถาบันอุดมศึกษาในกลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์
2. เพื่อเปรียบเทียบความพร้อมของการพัฒนาระบบการศึกษาทางวิชาชีพบัญชีเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของสถาบันอุดมศึกษาในกลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์ ที่มีประเภทของสถาบันอุดมศึกษา ระยะเวลาในการเปิดสอนหลักสูตรด้านบัญชี จำนวนคณาจารย์ประจำสาขาวิชา จำนวนนิสิต/นักศึกษา และระดับการเปิดสอนในสาขาวิชาการบัญชีแตกต่างกัน
3. เพื่อศึกษาแนวทางพัฒนาระบบการศึกษาทางวิชาชีพบัญชีเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของสถาบันอุดมศึกษาในกลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่ คณะกรรมการประจำหลักสูตรทางวิชาชีพบัญชีของสถาบันอุดมศึกษาที่ตั้งในเขตกลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์ จำนวน 50 คน ประกอบด้วย
 - 1.1 มหาวิทยาลัยของรัฐ จำนวน 20 คน
 - 1.2 มหาวิทยาลัยราชภัฏ จำนวน 10 คน
 - 1.3 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล จำนวน 10 คน
 - 1.4 มหาวิทยาลัยเอกชน จำนวน 10 คน
2. พื้นที่ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ จังหวัดขอนแก่น จังหวัดกาฬสินธุ์ จังหวัดมหาสารคาม และจังหวัดร้อยเอ็ด
3. ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล ในระหว่างวันที่ 10 กรกฎาคม – 1 กันยายน 2558

สมมติฐานของการวิจัย

สถาบันอุดมศึกษาในกลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์ ที่มีประเภทของสถาบันอุดมศึกษา ระยะเวลาในการดำเนินงาน จำนวนคณาจารย์ประจำสาขาวิชา จำนวนนิสิต/นักศึกษา และระดับการเปิดสอนในสาขาวิชาการบัญชีแตกต่างกัน มีความพร้อมของการพัฒนาระบบการศึกษาทางวิชาชีพบัญชีเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนแตกต่างกัน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. สถาบันอุดมศึกษาในกลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์ หมายถึง สถานศึกษาที่เปิดการเรียนการสอนในระดับปริญญาตรีขึ้นไป อยู่พื้นที่ตั้งใน 4 จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัดกาฬสินธุ์ จังหวัดขอนแก่น จังหวัดมหาสารคาม และจังหวัดร้อยเอ็ด

2. คณะกรรมการประจำหลักสูตร หมายถึง ได้แก่ ผู้ที่ได้แต่งตั้งเป็นคณะกรรมการประจำหลักสูตร หรือคณะกรรมการบริหารหลักสูตรตามที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้อนุมัติในหลักสูตรทางวิชาชีพบัญชี

3. ระบบการศึกษา (Educational) หมายถึง โครงสร้างของการศึกษาของแต่ละหลักสูตร โดยมีการกำหนดจุดมุ่งหมาย แนวนโยบาย กระบวนการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้การศึกษาช่วยพัฒนาชีวิตของคนไปในแนวทางที่พึงประสงค์

4. วิชาชีพบัญชี (Accounting) หมายถึง วิชาชีพในด้านการทำบัญชี ด้านการสอบบัญชี ด้านการบัญชีบริหาร ด้านการวางระบบบัญชี ด้านการบัญชีภาษีอากร ด้านการศึกษาและเทคโนโลยีการบัญชี ทั้งนี้ ในภายหน้าหากเห็นว่ามีความจำเป็นหรือเกี่ยวข้องกับการบัญชีด้านใดที่มีความสำคัญ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์อาจออกกฎกระทรวงกำหนดบริการเกี่ยวกับการบัญชีด้านนั้นเพิ่มเติมขึ้นในค่านิยมวิชาชีพบัญชีก็ได้ เช่น การตรวจสอบภายใน เป็นต้น

5. ระบบการศึกษาทางวิชาชีพบัญชี (Accounting Educational System) หมายถึง หลักสูตรทางการศึกษาสำหรับบุคคลที่พร้อมจะเป็นผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีและมีคุณสมบัติเข้าเป็นสมาชิกของสภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์ ซึ่งจะต้องพัฒนาการศึกษาให้ผู้เรียนเกิดความรู้ทางวิชาชีพบัญชีขั้นสูง มีทักษะทางวิชาชีพที่จำเป็น สามารถประพฤติตนตามค่านิยม จรรยาบรรณ และทัศนคติทางวิชาชีพ มุ่งเน้นประสบการณ์การทำงานจริง เพื่อเพิ่มขีดความสามารถและสมรรถนะในระดับสากล ประกอบด้วย

5.1 ความรู้ทางวิชาชีพบัญชี (Professional Knowledge) หมายถึง ข้อมูลที่อยู่ภายในสมองของนิสิต/นักศึกษา ซึ่งการเกิดจากการศึกษาและฝึกอบรมที่ดีทำให้ผู้รับการฝึกเกิดการเรียนรู้อย่างมากที่สุด โดยความรู้หลักของการศึกษาทางวิชาชีพบัญชี ประกอบด้วย ความรู้ทางการบัญชี การเงิน และ ความรู้ที่เกี่ยวข้อง ความรู้ทางองค์กรและธุรกิจ และความรู้ทางเทคโนโลยีสารสนเทศ

5.2 ทักษะทางวิชาชีพ (Professional Skill) หมายถึง ความสามารถ ความชัดเจน และความชำนาญในวิชาชีพบัญชี ซึ่งนิสิต/นักศึกษาสามารถสร้างขึ้นได้จากการเรียนรู้ และแสดงออกถึงความมั่นใจและเกิดคุณค่าให้เกิดขึ้น ประกอบด้วย ทักษะทางปัญญา ทักษะทางวิชาการ เชิงปฏิบัติและหน้าทำงาน ทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล ทักษะทางปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นและการสื่อสาร และทักษะทางองค์กรและการจัดการธุรกิจ

5.3 ค่านิยม จรรยาบรรณ และทัศนคติทางวิชาชีพ (Professional Value, Ethics, and Attitudes) หมายถึง การพัฒนาตนให้มีความประพฤติปฏิบัติเยี่ยงผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีตามหลัก จรรยาบรรณ โดยนำไปสู่ข้อผูกพันกับประโยชน์สาธารณะ และความอ่อนไหวที่มีต่อความรับผิดชอบต่อสังคม การพัฒนาอย่างต่อเนื่องและการเรียนรู้ตลอดชีวิต ความเชื่อถือได้ ความรับผิดชอบ ความตรงต่อเวลา ความมีมารยาทและความเคารพนับถือ และปฏิบัติตามกฎหมายและกฎเกณฑ์ข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง

5.4 ประสบการณ์การทำงานจริง (Real Work Experience) หมายถึง ระยะเวลาในการฝึกประสบการณ์ทางวิชาชีพบัญชีของนิสิต/นักศึกษา ควรเป็นเวลาอย่างน้อย 3 ปี ระยะเวลาของการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่สูงกว่าระดับปริญญาตรี การศึกษาทางวิชาชีพที่มีส่วนประกอบสำคัญของการประยุกต์การบัญชีไปใช้งานอาจนับเป็นประสบการณ์การทำงานจริงได้ ไม่เกินกว่า 12 เดือน ซึ่งผู้รับการฝึกหัดจำเป็นต้องได้รับประสบการณ์การทำงานจริงในระดับที่เหมาะสม พิจารณาโดยองค์กร

วิชาชีพที่สมัครไว้ นอกจากนี้ ประสบการณ์การทำงานจริงอาจได้มาหลังสำเร็จการศึกษาหรือได้มา ระหว่างอยู่ในกระบวนการศึกษา เพื่อแสดงให้เห็นว่ามีความรู้ทางวิชาชีพ ทักษะทางวิชาชีพ ค่านิยม ทางวิชาชีพ จรรยาบรรณและทัศนคติที่จำเป็นสำหรับการทำงานด้วยสมรรถนะทางวิชาชีพ และเพื่อ เติบโตอย่างต่อเนื่องตลอดอาชีพ

5.5 การประเมินขีดความสามารถและสมรรถนะ (The Assessment of the Capabilities and Competencies) หมายถึง การประเมินผลการเรียนรู้ขั้นสุดท้ายของการศึกษา โปรแกรมทางวิชาชีพบัญชี ได้แก่ ความรู้ทางวิชาการเชิงปฏิบัติอย่างลึกซึ้งในหัวข้อวิชาเฉพาะเรื่องที่อยู่ใน หลักสูตร สามารถปรับใช้ความรู้ทางวิชาการเชิงปฏิบัติในการวิเคราะห์และการกระทำทางปฏิบัติได้ สามารถดึงเอาความรู้จากหัวข้อวิชาที่ศึกษามาอย่างหลากหลายไปใช้แก้ปัญหาที่มีหลายด้านและซับซ้อน ได้ สามารถระบุปัญหาที่เจาะจง ได้โดยแยกแยะข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจออกจากข้อมูลทั้งหมด ที่มีอยู่ สามารถบูรณาการความรู้และทักษะที่หลากหลายไว้เพื่อใช้งานได้ สามารถสื่อสารกับผู้ใช้ได้ อย่างมีประสิทธิภาพโดยสื่อสารและให้คำแนะนำที่เป็นไปได้ ในลักษณะที่กระชับและเป็นเหตุเป็นผลตาม กระแสได้ และสามารถระบุข้อปฏิบัติที่อาจมีปัญหาด้านจรรยาบรรณได้

6. ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community : AEC) หมายถึง เป้าหมายส่งเสริมอาเซียนให้เป็นตลาดและฐานการผลิตเดียว มีการเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ การลงทุน แรงงานฝีมือ และเงินลงทุนอย่างเสรี ภายในปี พ.ศ. 2558 มีประเทศสมาชิกรวม 10 ประเทศ แบ่งเป็นประเทศสมาชิกอาเซียนเดิม 6 ประเทศ คือ บรูไนดารุสซาลาม อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ และไทย และประเทศสมาชิกอาเซียนใหม่ 4 ประเทศ คือ กัมพูชา ลาว พม่า และเวียดนาม หรือ เรียกสั้น ๆ ว่า กลุ่ม CLMV (Cambodia Laos Myanmar Vietnam)

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เป็นข้อเสนอแนะให้การพัฒนาหลักสูตรทางวิชาชีพบัญชีให้ก้าวทันสู่การเปลี่ยนแปลงของ ระบบการศึกษาทั้งภายในและต่างประเทศ
2. เป็นข้อเสนอแนะให้สถาบันบัณฑิตศึกษาได้นำไปสู่การสร้างวิธีการหรือกระบวนการพัฒนา หลักสูตรทางวิชาชีพบัญชีให้สามารถผลิตบัณฑิตก้าวทันต่อการแข่งขันในกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจ อาเซียน
3. คณาจารย์ที่สอนรายวิชาทางการบัญชี สามารถนำวิธีการพัฒนาการศึกษาวิชาชีพบัญชีไปสู่ การออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนานักศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาการบัญชี ระหว่างประเทศไทย และรองรับสู่ตลาดแรงงานอาเซียนต่อไป

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาความพร้อมและแนวทางการพัฒนาระบบการศึกษาทางวิชาชีพบัญชีเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของสถาบันอุดมศึกษาในกลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์ ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยดังนี้

ตัวแปรอิสระ

- 1) ประเภทของสถาบันอุดมศึกษา
- 2) ระยะเวลาในการเปิดสอนหลักสูตรบัญชี
- 3) จำนวนคณาจารย์ประจำสาขาวิชา
- 4) จำนวนนิสิต/นักศึกษา
- 5) ระดับการเปิดสอนในสาขาวิชาการบัญชี

ตัวแปรตาม

ความพร้อมและแนวทางการพัฒนาระบบการศึกษาทางวิชาชีพบัญชี

- 1) ความรู้ทางวิชาชีพบัญชี
- 2) ทักษะทางวิชาชีพ
- 3) ค่านิยม จรรยาบรรณ และทัศนคติทางวิชาชีพ
- 4) ประสบการณ์การทำงานจริง
- 5) การประเมินขีดความสามารถและสมรรถนะ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยเรื่อง ความพร้อมและแนวทางพัฒนาระบบการศึกษาทางวิชาชีพบัญชีเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของสถาบันอุดมศึกษาในกลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์ คณะผู้วิจัยได้สำรวจและรวบรวมข้อมูลและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สามารถสรุปประเด็นของเรื่องได้ดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของสถาบันอุดมศึกษา
2. แนวคิดเกี่ยวกับวิชาชีพทางการบัญชี
3. แนวคิดเกี่ยวกับการบริการสาขาวิชาชีพบัญชีเพื่อเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจอาเซียน
4. แนวคิดเกี่ยวกับโปรแกรมการศึกษาวิชาชีพบัญชีระหว่างประเทศ
5. แนวคิดเกี่ยวกับมาตรฐานคุณวุฒิการศึกษาวิชาชีพบัญชีในประเทศไทย
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ข้อมูลทั่วไปของสถาบันอุดมศึกษา

1. การจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาของประเทศไทย

สถาบันอุดมศึกษา เป็นสถาบันระดับสูงในระบบการศึกษาที่ทำหน้าที่เป็นขั้นตอนสุดท้ายในการผลิตทรัพยากรบุคคลระดับสูงออกไปรับผิดชอบสังคม ความสำคัญของสถาบันอุดมศึกษา ประกอบด้วย การทำหน้าที่เป็นทั้งผู้บริโภคและผู้ผลิตผลงานทางวิชาการ การผลิตกำลังคนสำหรับสถาบันการศึกษาระดับอื่น การผลิตกำลังคนสำหรับภารกิจขั้นสูงทุกด้าน การบริหารความรู้ การเป็นสถาบันหลักทางวิทยาการของการทำนุบำรุงส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม ซึ่งสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย ได้เริ่มมาตั้งแต่สมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวได้จัดให้มีการจัดการศึกษาเกิดขึ้น โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อการผลิตคนไว้ใช้ในระบอบราชการ และสถาบันอุดมศึกษาสมัยนั้นมีหลากหลาย มีโรงเรียนสอนวิชาชีพชั้นสูงวิทยาลัย เช่น โรงเรียนกฎหมาย โรงเรียนแพทย์ และโรงเรียนข้าราชการพลเรือน เป็นต้น ซึ่งต่อมาโรงเรียนข้าราชการพลเรือน ได้รับยกฐานะเป็นจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปี พ.ศ. 2549 อันเป็นมหาวิทยาลัยแห่งแรกของไทย จากนั้นได้มีการจัดตั้งมหาวิทยาลัยแห่งอื่นๆ ขึ้นอีก ดังนี้ (กฤตยาวัตี เกตุวงศา. 2553 : 10)

1.1 ช่วงปี พ.ศ. 2476 ได้มีการจัดตั้งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และการเมือง เพื่อส่งเสริมความรู้ความเข้าใจด้านธรรมศาสตร์และการเมือง ปี พ.ศ. 2485 ตั้งมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ (ซึ่งต่อมากลายเป็นมหาวิทยาลัยมหิดล เมื่อปี พ.ศ. 2512) มีการตั้งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในปี พ.ศ. 2486 และมหาวิทยาลัยศิลปากร ในปี พ.ศ. 2488 ในช่วงระยะเวลาที่กล่าวนั้น ประเทศไทยมีมหาวิทยาลัยเพียง 5 แห่ง ที่กล่าวมาแล้วเท่านั้น ส่วนมหาวิทยาลัยเอกชนยังไม่เกิดขึ้น เนื่องจากสถาบันเอกชนนั้นยังได้รับอนุญาตให้จัดการศึกษาได้ในระดับอนุปริญญา

หรือประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงเท่านั้น ในช่วงรัฐบาลสมัยจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ เป็นนายกรัฐมนตรี ได้มีการดำริให้มีการขยายมหาวิทยาลัยออกไปยังภูมิภาค และได้มีการจัดตั้งมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ขึ้นในช่วงประมาณปี พ.ศ. 2505 ซึ่งในปีนั้นเอง เป็นปีที่นักเรียนชั้นมัธยมปลายต้องสอบคัดเลือกเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา โดยผ่านการจัดการจาก สภาการศึกษาแห่งชาติเป็นครั้งแรก ต่อจากนั้นก็ยังมีมหาวิทยาลัยเกิดขึ้นใหม่เรื่อยๆ ตั้งแต่ในช่วง ปี พ.ศ. 2510 เป็นต้นมา โดยมีสถาบันอุดมศึกษาเอกชนได้รับการยกฐานะจากวิทยาลัยขึ้นเป็น มหาวิทยาลัยหลายแห่ง อาทิ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย มหาวิทยาลัยกรุงเทพ และมหาวิทยาลัยธุรกิจ บัณฑิตย เป็นต้น และได้มีการเพิ่มจุดมุ่งหมายของมหาวิทยาลัย เพิ่มขึ้นอีกประการหนึ่ง คือ การส่งเสริม การพัฒนาประเทศ ในส่วนของมหาวิทยาลัยรามคำแหงที่ก่อตั้งมานานนั้นมีเหตุผลที่ตั้งขึ้นมา เพื่อลด แรงผลักดันทางการเมือง และแก้ปัญหาคนว่างงานไปชั่วคราว (ปราชญา กล้าผจญ. 2540 : 160)

1.2 ช่วงปี พ.ศ. 2502 รัฐบาลสมัยจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ เป็นนายกรัฐมนตรีได้ ตราพระราชบัญญัติโอนมหาวิทยาลัยทุกแห่งไปสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี เนื่องจากได้มีพระราชบัญญัติ จัดตั้งสภาการศึกษาแห่งชาติขึ้น ในสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี และเห็นว่าการศึกษาแยกกัน อยู่ต่างกระทรวง เป็นเรื่องยาก ลำบากในการปกครอง และการสร้างมาตรฐานการศึกษา การโอน มารวมอยู่ในสำนักนายกรัฐมนตรีทั้งหมด จะเป็นการสะดวกในการดำเนินการทั้งในด้านวิชาการ และธุรการ และจะบรรลุผลตามเจตนารมณ์ของการจัดตั้งสภาการศึกษาแห่งชาติ เพื่ออำนวยความสะดวก ต่อการเร่งรัดการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ซึ่งเป็นนโยบายสำคัญของรัฐบาลในขณะนั้น

1.3 ช่วงปี พ.ศ. 2504 ภายหลังที่ประเทศไทย ได้ประกาศใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2504-2509) ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของนโยบายส่งเสริมการลงทุน เพื่อพัฒนาประเทศไปสู่อุตสาหกรรม ทำให้ระบบอุดมศึกษาของไทยมีการขยายตัวและเพิ่มบทบาทมาก ขึ้น โดยมีแนวคิดที่จะให้สถาบันอุดมศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ และนับแต่ แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 1 เป็นต้นมา สถาบันอุดมศึกษาได้มีจุดมุ่งหมายเพื่อสนองตอบความต้องการ กำลังคนในการพัฒนาเศรษฐกิจแบบอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้นอีกประการหนึ่ง

1.4 ช่วงปี พ.ศ. 2514 สภาการศึกษาแห่งชาติ และที่ประชุมอธิการบดีมหาวิทยาลัย ของรัฐได้ร่วมกันเสนอความเห็นต่อจอมพลถนอม กิตติขจร หัวหน้าคณะปฏิวัติว่า มหาวิทยาลัย จำเป็นต้องมีอิสระในการปกครองตนเอง มีเสรีภาพทางวิชาการในการถ่ายทอดและแสวงหาความรู้ โดยถือหลักความเป็นเลิศทางวิชาการ หากไม่สามารถดำเนินการได้ ควรจัดตั้งทบวงอิสระ หรือทบวง ในสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี เพื่อเป็นหน่วยงานต้นสังกัดของมหาวิทยาลัยต่างๆ ซึ่งต่อมารัฐบาลได้จัดตั้ง ทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ ในสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี มีหน้าที่เกี่ยวกับการดำเนินการ และกำกับ การศึกษาของรัฐในระดับอุดมศึกษา นอกเหนือจากที่อยู่ใต้นาจอานหน้าที่ของกระทรวงศึกษาธิการ

และได้กำหนดระเบียบการปฏิบัติราชการของมหาวิทยาลัยของรัฐแห่งแรกขึ้น คือ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชของรัฐ โดยรัฐมนตรีว่าการมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชของรัฐ มีอำนาจในการกำหนดนโยบาย และแผนการการจัดการศึกษา กำหนดมาตรฐานเกี่ยวกับหลักสูตร การศึกษา และการบริหารงานบุคคล พิจารณาการเสนอ และพิจารณาอนุมัติการจัดตั้งยุบรวม และ เลิกมหาวิทยาลัย คณะ และภาควิชา ตลอดจนการติดตามประเมินผลการจัดการศึกษา และเป็นศูนย์ประสานงานด้านการจัดการศึกษาระหว่างมหาวิทยาลัย เป็นต้น และในปี พ.ศ. 2520 รัฐบาลสมัย ธานินทร์ กรัยวิเชียร เป็นนายกรัฐมนตรีได้ตราพระราชบัญญัติเปลี่ยนชื่อมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชของรัฐ เป็น มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช เนื่องจาก มีการโอนงานกำกับดูแลสถาบันอุดมศึกษาเอกชนจากกระทรวงศึกษาธิการมาอยู่ในสังกัดมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชด้วย เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการบริหารงาน และได้ตราพระราชบัญญัติระเบียบการปฏิบัติราชการของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช พ.ศ. 2520 ขึ้นแทน

1.5 ช่วงปี พ.ศ. 2537 พระราชบัญญัตินี้ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมเมื่อปี พ.ศ. 2537 เพื่อให้มีอำนาจครอบคลุมมหาวิทยาลัยของรัฐที่ไม่เป็นส่วนราชการ และอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของรัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัย ซึ่งปัจจุบันมี 4 แห่ง คือ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี และมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง โดยมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรีเป็นมหาวิทยาลัยแรกที่ปรับเปลี่ยนสถานภาพจากสถาบันที่เป็นส่วนราชการไปเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับเมื่อปี พ.ศ. 2541

โดยสรุปแล้ว จะเห็นได้ว่าความเจริญก้าวหน้านั้น มิได้กระจายไปสู่ประชาชนในประเทศอย่างทั่วถึง วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสถาบัน จึงได้ขยายให้ครอบคลุมการกระจายบริการ และโอกาสให้กว้างขวางและอย่างจริงจัง โดยเริ่มกระจายสถาบันไปยังแหล่งที่ตั้งต่างๆ ในส่วนภูมิภาค และมีการจัดสรรโควตาพิเศษ สำหรับบุคคลที่ด้อยโอกาสบางกลุ่ม และในบางท้องที่ในเวลาต่อมา (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. 2541 : 1) ในปัจจุบันการจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาได้ขยายตัวอย่างต่อเนื่องทั้งในรูปของมหาวิทยาลัยแบบดั้งเดิมและรูปแบบใหม่ที่ดารีขึ้นมา อย่างเช่น มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี และมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ การขยายตัวในรูปของการจัดตั้งวิทยาเขตเพิ่มขึ้น การรวมตัวเป็นสหวิทยาลัย การจัดตั้งวิทยาลัยชุมชน ตลอดจนการขยายการเปิดสอนในระดับสูงขึ้นไป ทั้งในด้านวิชาชีพชั้นสูง วิชาเทคนิคซึ่งสูงกว่าระดับปริญญาตรีขึ้นไป ด้วยการสนับสนุนของกระทรวง ทบวง กรมเจ้าสังกัด และแรงกดดันทางด้านความต้องการของประชาชนในวัยเรียนซึ่งทวีจำนวนขึ้นมาก เนื่องจาก อัตราการเกิดของประชากรในระดับที่สูงมากในอดีตและการเร่งขยายโอกาสการศึกษาในระดับล่างอีกด้วย ซึ่งในปัจจุบันการกำกับดูแลสถาบันอุดมศึกษา ยังเป็นหน้าที่ของกระทรวงศึกษาธิการโดยอยู่ภายใต้ชื่อสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) โดยมีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบในการศึกษาวิเคราะห์ วิจัยปัญหา และแนวทางการพัฒนาการอุดมศึกษา และจัดทำข้อเสนอแนะนโยบายและมาตรฐานการอุดมศึกษา จัดทำแผนพัฒนาการอุดมศึกษาให้สอดคล้องกับความ

ต้องการตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนการศึกษาแห่งชาติและพันธสัญญาที่เป็นไปตามข้อเสนอดกกลางระหว่างประเทศ พร้อมทั้งวิเคราะห์หลักเกณฑ์และแนวทางการสนับสนุนทรัพยากร จัดตั้ง จัดสรรงบประมาณอุดหนุนสถาบันอุดมศึกษาและวิทยาลัยชุมชนตามหลักเกณฑ์ และแนวทางที่กำหนด ตลอดจนเสนอแนะการจัดตั้ง ยุบรวม ปรับปรุง และยกเลิกสถาบันอุดมศึกษา และวิทยาลัยชุมชน (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. 2557 : เว็บไซต์)

2. ภารกิจของสถาบันอุดมศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

สถาบันอุดมศึกษามีภารกิจในการเสริมสร้างและขยายขอบเขตทางภารกิจหลักและคุณค่าของอุดมศึกษา โดยเฉพาะภารกิจในการก่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน และการปรับปรุงสังคมโดยรวม ดังนี้ (กองวิเทศสัมพันธ์. 2542 : 10-12)

2.1 การผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพสูงและพลเมืองที่มีความรับผิดชอบ เพื่อให้สามารถตอบสนองความต้องการการดำเนินการภารกิจของทุกภาคของสังคม โดยจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกัน รวมทั้งการฝึกอบรมวิชาชีพ ซึ่งประกอบด้วยความรู้และทักษะระดับสูง โดยใช้หลักสูตรและเนื้อหาที่เหมาะสม และสอดคล้องกับความต้องการของสังคมในปัจจุบันและอนาคตอย่างต่อเนื่อง เป็นแหล่งวิชาการ หรือองค์กรที่สังคมสะสมเก็บรักษาวิชาการไว้ใช้ในการดำเนินกิจการต่างๆ ที่ต้องใช้วิชาการ หรือเมื่อมีความจำเป็นต้องใช้ในการแก้ปัญหาการพัฒนาสถานที่ที่ขึ้นป้ายไว้ว่าเป็นสถาบันอุดมศึกษา

2.2 สร้างโอกาส (Escapes Overt) เพื่อการศึกษาระดับสูงและการศึกษาตลอดชีวิต โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีทางเลือกสูงสุด และให้ความยืดหยุ่นในการเข้าและออกจากระบบการศึกษา ตลอดจนให้โอกาสในการพัฒนาตนเอง และการเคลื่อนย้ายในสังคม เพื่อสร้างความเป็นพลเมืองดี และเพื่อให้มีส่วนร่วมในสังคมอย่างเข้มแข็งด้วยวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล

2.3 พัฒนา สร้างสรรค์ และการจ่ายความรู้ ผ่านการวิจัยและถ่ายทอดความเชี่ยวชาญในสาขาที่เกี่ยวข้องให้เป็นบริการต่อชุมชน เพื่อช่วยเหลือสังคมในการพัฒนาทางวัฒนธรรม สังคม และเศรษฐกิจ ส่งเสริมการพัฒนาการวิจัยทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมถึงการวิจัยทางสังคม ศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และนฤมิตศิลป์

2.4 ช่วยปกป้องและเพิ่มพูนคุณค่าของสังคม โดยฝึกเยาวชนเรื่องค่านิยมต่างๆ ซึ่งเป็นพื้นฐานของชุมชนประชาธิปไตย และเสนอมุมมองเชิงวิพากษ์และเป็นกลาง เพื่อช่วยในการถกประเด็นทางเลือกเชิงยุทธศาสตร์ และเพื่อเสริมสร้างมุมมองเชิงมนุษยธรรม

2.5 เพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนา และปรับปรุงการศึกษาทุกระดับ รวมถึงการฝึกอบรมครู

3. ประเภทของสถาบันอุดมศึกษา

สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ และสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาในปัจจุบันมีจำนวน 122 แห่ง ประกอบด้วย (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. 2557 : เว็บไซต์)

3.1 มหาวิทยาลัยของรัฐในระบบราชการ จำนวน 16 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มหาวิทยาลัยแม่โจ้ มหาวิทยาลัยรามคำแหง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาวิทยาลัยศิลปากร มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี สถาบันเทคโนโลยีปทุมวัน และสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

3.2 มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐบาล จำนวน 16 แห่ง ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยทักษิณ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี มหาวิทยาลัยบูรพา มหาวิทยาลัยพะเยา มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย สถาบันดนตรีกัลยาณีวัฒนา และมหาวิทยาลัยนวมินทราชธิราช

3.3 มหาวิทยาลัยราชภัฏ จำนวน 40 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์

และมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

3.4 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล จำนวน 9 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ และมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน

3.5 มหาวิทยาลัยเอกชน จำนวน 41 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี มหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น มหาวิทยาลัยเกริก มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต มหาวิทยาลัยคริสเตียน มหาวิทยาลัยเจ้าพระยา มหาวิทยาลัยชินวัตร มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร มหาวิทยาลัยธนบุรี มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่ มหาวิทยาลัยนานาชาติแสตมฟอร์ด มหาวิทยาลัยนานาชาติเอเชีย-แปซิฟิก มหาวิทยาลัยปทุมธานี มหาวิทยาลัยพายัพ มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น มหาวิทยาลัยภาคกลาง มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มหาวิทยาลัยเนชั่น มหาวิทยาลัยรังสิต มหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชธานี มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล มหาวิทยาลัยเว็บสเตอร์ (ประเทศไทย) มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น มหาวิทยาลัยศรีปทุม มหาวิทยาลัยสยาม มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย มหาวิทยาลัยอีสาน มหาวิทยาลัยเอเชีย มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์ มหาวิทยาลัยพิษณุโลก มหาวิทยาลัยตาปี และมหาวิทยาลัยราชพฤกษ์

4. สถาบันอุดมศึกษาในกลุ่มจังหวัดร้อยแก่นสารสินธุ์

กลุ่มจังหวัดร้อยแก่นสารสินธุ์ ประกอบด้วย 4 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดร้อยเอ็ด จังหวัดขอนแก่น จังหวัดมหาสารคาม และจังหวัดกาฬสินธุ์ โดยในแต่ละจังหวัดได้มีสถาบันอุดมศึกษาทั้งสิ้น 9 แห่ง ได้แก่

4.1 มหาวิทยาลัยของรัฐ จำนวน 2 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยขอนแก่น และมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

4.2 มหาวิทยาลัยราชภัฏ จำนวน 3 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด และมหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์

4.3 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล จำนวน 2 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลวิทย์ขอนแก่น และมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลวิทย์กาฬสินธุ์

4.4 มหาวิทยาลัยเอกชน จำนวน 2 แห่ง คือ มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และวิทยาลัยบัณฑิตเอเซีย

แนวคิดเกี่ยวกับวิชาชีพทางการบัญชี

1. ความหมายวิชาชีพบัญชี

กรมพัฒนาธุรกิจการค้า (2558 : เว็บไซต์) ได้ให้ความหมายไว้ว่า วิชาชีพบัญชี (Accounting Professions) หมายถึง วิชาชีพในด้านการทำบัญชี ด้านการสอบบัญชี ด้านการบัญชีบริหาร ด้านการวางระบบบัญชี ด้านการบัญชีภาษีอากร ด้านการศึกษาและเทคโนโลยีการบัญชี ทั้งนี้ ในภายหน้าหากเห็นว่ามีบริการเกี่ยวกับการบัญชีด้านใดที่มีความสำคัญ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์อาจออกกฎกระทรวงกำหนดบริการเกี่ยวกับการบัญชีด้านนั้นเพิ่มเติมขึ้นในคำนิยามวิชาชีพบัญชีก็ได้ เช่น การตรวจสอบภายใน เป็นต้น

มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย (2558 : เว็บไซต์) ได้ให้ความหมายไว้ว่า วิชาชีพบัญชี (Accounting Professions) หมายถึง วิชาชีพในด้านการทำบัญชี ด้านการสอบบัญชี ด้านการบัญชีบริหาร ด้านการศึกษาและเทคโนโลยีทางหารบัญชี และบริการเกี่ยวกับการบัญชีด้านอื่น ตามที่กำหนดโดยกฎกระทรวง โดยมีสภาวิชาชีพบัญชีซึ่งมีฐานะเป็นนิติบุคคลทำหน้าที่ควบคุมส่งเสริม และพัฒนาวิชาชีพบัญชีให้มีการดำเนินการตามพระราชบัญญัติดังกล่าว ทั้งนี้รัฐมนตรีกระทรวงพาณิชย์ มีอำนาจในการออกกฎกระทรวง เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547

นิพนธ์ เห็นโชคชัยชนะ (2554 : 76) ได้ให้ความหมายไว้ว่า วิชาชีพบัญชี (Accounting Professions) หมายถึง ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีด้านการทำบัญชีหรือผู้ทำบัญชี (บุคคลธรรมดา) ตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 มีหน้าที่จัดทำบัญชีของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี (นิติบุคคล) ให้ตรงต่อความเป็นจริงและถูกต้อง การจัดทำบัญชีดังกล่าวเพื่อให้มีการแสดงผลการดำเนินงาน ฐานะการเงิน หรือการเปลี่ยนแปลงฐานะการเงินของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีที่เป็นอยู่ตามความเป็นจริง และตามมาตรฐาน

จากความหมายจากคำกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่าวิชาชีพบัญชี (Accounting Professions) หมายถึง วิชาชีพในด้านการทำบัญชี การสอบบัญชี การวางระบบบัญชี การบัญชีภาษีอากร ระบบสารสนเทศทางการบัญชี บัญชีบริหาร และบริการที่เกี่ยวข้องกับการบัญชีอื่นๆ ที่กำหนดโดยกระทรวง

2. คณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการบัญชี

คณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการบัญชีซึ่งประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิที่คณะกรรมการสภาวิชาชีพบัญชีแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ความชำนาญ และประสบการณ์เกี่ยวกับการบัญชี มีจำนวน ไม่น้อยกว่า 7 คน แต่ไม่เกิน 11 คน และผู้แทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอีก 6 หน่วยงาน ทำหน้าที่ กำหนดมาตรฐานการบัญชี การกำหนดมาตรฐานการบัญชีของคณะกรรมการฯ มีดังนี้ (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า. 2558 : เว็บไซต์)

2.1 มาตรฐานการบัญชีต้องจัดทำเป็นภาษาไทย

2.2 มาตรฐานการบัญชีที่คณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการบัญชีกำหนดและปรับปรุง จะใช้บังคับได้ก็ต่อเมื่อได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบวิชาชีพบัญชี และประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว

2.3 หากคณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการบัญชี ได้รับแจ้งจากผู้ทำบัญชี ผู้มีหน้าที่ จัดทำบัญชี ผู้ใช้ข้อมูลทางการเงิน หรือหน่วยงานอื่นใด ว่ามีปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตาม

มาตรฐานการบัญชีที่กำหนดไว้ ซึ่งอาจก่อให้เกิดความเสียหาย หรือการปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีดังกล่าว ทำให้เกิดความเสียหายต่อเศรษฐกิจของประเทศหรือเป็นอุปสรรคต่อการประกอบกิจการ คณะกรรมการฯ ต้องดำเนินการตรวจสอบและรับฟังความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องและกำหนด ปรับปรุง หรือพัฒนามาตรฐานการบัญชีโดยเร็วที่สุด 6. วิชาชีพบัญชีควบคุมในเบื้องต้นพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 กำหนดให้มีการควบคุมการประกอบวิชาชีพบัญชี 2 ด้านก่อน คือ ด้านการสอบบัญชี และด้านการทำบัญชี แต่ในภายหน้าหากมีความจำเป็นอาจมีการตราพระราชกฤษฎีกากำหนดให้ การประกอบวิชาชีพด้านนั้นๆ ต้องมีการควบคุมเพิ่มขึ้นได้ ดังนี้

2.3.1 วิชาชีพด้านการสอบบัญชี ผู้ที่จะประกอบวิชาชีพสอบบัญชีจะต้องเป็น สมาชิกสามัญของสภาวิชาชีพบัญชีและต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กฎหมายกำหนด และต้องได้รับใบอนุญาตจากสภาวิชาชีพบัญชี ใบอนุญาตผู้สอบบัญชีไม่มีอายุแต่ต้องชำระค่าธรรมเนียม ใบอนุญาตเป็นรายปี ปีละ 1,000 บาท ทั้งนี้ใบอนุญาตผู้สอบบัญชีอาจสิ้นผลได้ในหลายกรณี เช่น ขาดจากสมาชิกสภาฯ ขาดคุณสมบัติ ถูกเพิกถอนใบอนุญาต ไม่ชำระค่าธรรมเนียม ไม่เข้ารับการอบรม ตามหลักเกณฑ์ที่สภาฯ กำหนด เป็นต้น

2.3.2 วิชาชีพด้านการทำบัญชี ผู้ที่จะประกอบวิชาชีพเป็นผู้ทำบัญชีจะต้อง เป็นสมาชิกสภาวิชาชีพบัญชีหรือขึ้นทะเบียนกับสภาวิชาชีพบัญชีอย่างใดอย่างหนึ่งก่อนจึงจะสามารถ ประกอบวิชาชีพได้ และต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กฎหมายกำหนด ทั้งนี้ ค่าธรรมเนียมการขึ้นทะเบียนผู้ทำบัญชีปีละ 500 หรือ 300 บาท แล้วแต่คุณวุฒิการศึกษาเช่นเดียวกับการ เป็นสมาชิก สำหรับผู้ทำบัญชีที่ไม่มีคุณวุฒิด้านบัญชีโดยตรงแต่เป็นผู้ทำบัญชีตามมาตรา 42 วรรค สอง แห่งพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 ที่แจ้งการทำบัญชีต่อกรมพัฒนาธุรกิจการค้า ซึ่งจะ สามารถทำบัญชีให้แก่ธุรกิจได้จนถึงวันที่ 9 สิงหาคม 2551 ก็ต้องไปขอขึ้นทะเบียนต่อสภาวิชาชีพบัญชี และกรณีผู้ทำบัญชีกลุ่มนี้มีคุณสมบัติที่จะเป็นสมาชิกวิสามัญได้ก็สามารถเลือกการเป็นสมาชิกแทนการ ขึ้นทะเบียนกับสภาวิชาชีพบัญชีก็ได้ แต่หากไม่ศึกษาต่อเพื่อให้มีคุณวุฒิทางบัญชีโดยตรง ไม่ว่าจะ เป็นสมาชิกวิสามัญหรือขึ้นทะเบียนก็จะทำบัญชีได้จนถึงวันที่ 9 สิงหาคม 2551 เท่านั้น ทั้งนี้ ผู้ทำบัญชีมี หน้าที่ต้องปฏิบัติตามทั้งพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 และพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 โดยเมื่อจะเริ่มทำบัญชีต้องไปเป็นสมาชิกหรือขึ้นทะเบียนกับสภาวิชาชีพบัญชีก่อน แล้วภายใน 60 วันนับแต่วันเริ่มทำบัญชีต้องไปแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับการทำบัญชีที่กรมพัฒนาธุรกิจการค้าซึ่งจะได้รับ หมายเลขรหัสผู้ทำบัญชีต่อไป

3. ประเภทสมาชิกสภาวิชาชีพบัญชีและหน้าที่ของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี

สมาชิกสภาวิชาชีพบัญชี แบ่งออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้ (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า. 2558 : เว็บไซต์)

3.1 สมาชิกสามัญ ต้องเป็นผู้มีสัญชาติไทย อายุไม่ต่ำกว่า 20 ปี และสำเร็จ การศึกษาในระดับไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่าทางการบัญชี หรือสาขาอื่นตามที่สภาวิชาชีพ กำหนด

3.2 สมาชิกวิสามัญ แบ่งออกเป็น 2 กรณี ดังนี้

3.2.1 กรณีเป็นผู้มีสัญชาติไทย ต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า 20 ปี และสำเร็จ การศึกษาในระดับไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่าทางบริหารธุรกิจ พาณิชยศาสตร์ เศรษฐศาสตร์

หรือสาขาอื่นที่คณะกรรมการสภาวิชาชีพบัญชีพิจารณาเห็นว่ามีความเกี่ยวข้องกับการประกอบวิชาชีพบัญชี

3.2.2 กรณีเป็นผู้ไม่มีสัญชาติไทย ต้องเป็นบุคคลซึ่งมีสัญชาติของประเทศที่ยินยอมให้ผู้มีสัญชาติไทยประกอบอาชีพสอบบัญชีในประเทศนั้นได้ อายุไม่ต่ำกว่า 20 ปี และสำเร็จการศึกษาในระดับไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการบัญชี สิทธิและหน้าที่ของสมาชิกสามัญมีดังต่อไปนี้

- 1) แสดงความคิดเห็นในการประชุมใหญ่
- 2) ออกเสียงลงคะแนนในการประชุมใหญ่
- 3) เลือกตั้ง รับเลือกตั้ง หรือรับแต่งตั้ง เป็นกรรมการหรือดำรงตำแหน่ง

อื่นอันเกี่ยวกับกิจการของสภาวิชาชีพบัญชี

4) สมาชิกสามัญไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยคนเข้าชื่อเสนอร่างข้อบังคับต่อสภาวิชาชีพบัญชีได้

5) สมาชิกสามัญไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยคนเข้าชื่อกันทำหนังสือร้องขอให้นายกสภาวิชาชีพบัญชีเรียกประชุมใหญ่วิสามัญได้

6) ชำระค่าบำรุงสมาชิกหรือค่าธรรมเนียม

7) ผดุงไว้ซึ่งเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพบัญชีและปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่ง

พระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547

8) สิทธิและหน้าที่อื่นตามที่สภาวิชาชีพบัญชีกำหนด

สมาชิกวิสามัญ สมาชิกสมทบ และสมาชิกกิตติมศักดิ์ มีสิทธิและหน้าที่ตาม (1) (6) (7) และ (8)

3.3 สมาชิกสมทบ ต้องเป็นผู้มีสัญชาติไทย อายุไม่ต่ำกว่า 18 ปี และสำเร็จการศึกษาในระดับที่ต่ำกว่าปริญญาตรี แต่ไม่ต่ำกว่าประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ทางการบัญชี

3.4 สมาชิกกิตติมศักดิ์ คือ ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับเชิญเป็นสมาชิกตามมติของคณะกรรมการสภาวิชาชีพบัญชี

4. ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี

4.1 องค์กรหรือหน่วยงานที่มีหน้าที่จัดทำบัญชี

พระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 กำหนดให้ห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน บริษัทจำกัด บริษัทมหาชนจำกัด ที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย นิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายต่างประเทศที่ประกอบธุรกิจในประเทศไทย กิจการร่วมค้าตามประมวลรัษฎากร เป็นผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี และต้องจัดให้มีการทำบัญชีสำหรับการประกอบธุรกิจของตนโดยมีรายละเอียด หลักเกณฑ์ และวิธีการตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้

4.1.1 ในกรณีที่ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีประกอบธุรกิจเป็นประจำในสถานที่หลายแห่ง แยกจากกัน ให้ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการธุรกิจในสถานที่นั้นเป็นผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี

4.1.2 ในกรณีที่ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีเป็นกิจการร่วมค้าตามประมวลรัษฎากร ให้บุคคลซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินการของกิจการนั้นเป็นผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี

4.1.3 รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดให้บุคคลธรรมดาใดหรือห้างหุ้นส่วนที่มีได้จดทะเบียนที่ประกอบธุรกิจใดในประเทศไทย ตามเงื่อนไขใดเป็นผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีตามพระราชบัญญัตินี้ได้

4.2 ระยะเวลาเริ่มต้นจัดทำบัญชี

ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีต้องจัดให้มีการทำบัญชีนับแต่วันเริ่มทำบัญชี ดังต่อไปนี้ เป็นต้นไป

4.2.1 ห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน บริษัทจำกัด หรือบริษัทมหาชนจำกัด ให้เริ่มทำบัญชีนับแต่วันที่ห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน บริษัทจำกัด หรือบริษัทมหาชนจำกัดนั้น ได้รับการจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลตามกฎหมาย

4.2.2 นิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายต่างประเทศที่ประกอบธุรกิจในประเทศไทย ให้เริ่มทำบัญชีนับแต่วันที่นิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายต่างประเทศนั้นได้เริ่มต้นประกอบธุรกิจในประเทศไทย

4.2.3 กิจการร่วมค้าตามประมวลรัษฎากร ให้เริ่มทำบัญชีนับแต่วันที่กิจการร่วมค้านั้นได้เริ่มต้นประกอบกิจการ

4.2.4 สถานที่ประกอบธุรกิจเป็นประจำตามมาตรา 8 วรรคสอง ให้เริ่มทำบัญชีนับแต่วันที่สถานที่ประกอบธุรกิจเป็นประจำนั้นเริ่มต้นประกอบกิจการ

4.3 ระยะเวลาการปิดบัญชี

ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีต้องปิดบัญชีครั้งแรกภายในสิบสองเดือนนับแต่วันเริ่มทำบัญชี ปิดบัญชีทุกรอบสิบสองเดือนนับแต่วันปิดบัญชีครั้งก่อน เว้นแต่

4.3.1 เมื่อได้รับอนุญาตจากสรรพากรใหญ่บัญชีหรือสรรพากรบัญชีให้เปลี่ยนรอบปีบัญชีแล้วอาจปิดบัญชีก่อนครบรอบสิบสองเดือนได้

4.3.2 ในกรณีมีหน้าที่จัดทำบัญชีตามมาตรา 8 วรรคสอง ให้ปิดบัญชีพร้อมกันสำนักงานใหญ่

4.4 การจัดทำงบการเงิน

4.4.1 ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีซึ่งเป็นห้างหุ้นส่วนจดทะเบียนที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย นิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายต่างประเทศ และกิจการร่วมค้าตามประมวลรัษฎากรต้องจัดทำงบการเงินและยื่นงบการเงินดังกล่าวต่อสำนักงานกลางบัญชีหรือสำนักงานบัญชีประจำท้องที่ ภายในห้าเดือนนับแต่วันปิดบัญชี

4.4.2 บริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทยให้ยื่นภายในหนึ่งเดือนนับแต่วันที่งบการเงินนั้นได้รับอนุมัติในที่ประชุมใหญ่ ทั้งนี้ เว้นแต่มีเหตุจำเป็นทำให้ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีไม่สามารถจะปฏิบัติตามกำหนดเวลาดังกล่าวได้ อธิบดีอาจพิจารณาสั่งให้ขยายหรือเลื่อนกำหนดเวลาออกไปอีกตามความจำเป็นแก่กรณีได้

4.4.3 การยื่นงบการเงินให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิบดีกำหนด งบการเงินต้องมีรายการย่อตามที่อธิบดีประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของรัฐมนตรี เว้นแต่กรณีที่ได้มีกฎหมายเฉพาะกำหนดเพิ่มเติมจากรายการย่อของงบการเงินที่อธิบดีกำหนดไว้แล้วให้ใช้รายการย่อตามที่กำหนดในกฎหมายเฉพาะนั้น

4.4.4 งบการเงินต้องได้รับการตรวจสอบและแสดงความเห็นโดยผู้สอบบัญชีรับอนุญาต เว้นแต่งบการเงินของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีซึ่งเป็นห้างหุ้นส่วนจดทะเบียนที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทยที่มีทุน สินทรัพย์ หรือรายได้ รายการใดรายการหนึ่งหรือทุกรายการ ไม่เกินที่กำหนดโดยกฎกระทรวง

4.5 การบันทึกและจัดเก็บรักษาข้อมูลทางบัญชี

4.5.1 ในการจัดทำบัญชี ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีต้องส่งมอบเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชีให้แก่ผู้ทำบัญชีให้ถูกต้องครบถ้วน เพื่อให้บัญชีที่จัดทำขึ้นสามารถแสดงผลการดำเนินงานฐานะการเงิน หรือการเปลี่ยนแปลงฐานะการเงินที่เป็นอยู่ตามความเป็นจริงและตามมาตรฐานการบัญชี

4.5.2 ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีต้องเก็บรักษาบัญชีและเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชีไว้ ณ สถานที่ทำการ หรือสถานที่ที่ใช้เป็นที่ทำการผลิตหรือเก็บสินค้าเป็นประจำหรือสถานที่ที่ใช้เป็นที่ทำงานประจำ เว้นแต่ ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีจะได้รับอนุญาตจากสารวัตรใหญ่บัญชีหรือสารวัตรบัญชีให้เก็บรักษาบัญชีและเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชีไว้ ณ สถานที่อื่นได้

4.5.3 การขออนุญาตและการอนุญาตตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิบดีกำหนดและในระหว่างรอการอนุญาตให้ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีเก็บรักษาบัญชีและเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชีไว้ในสถานที่ที่ยื่นขออนั้นไปพลางก่อนได้

4.5.4 กรณีที่จัดทำบัญชีด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์หรือเครื่องมืออื่นใดในสถานที่อื่นใดในราชอาณาจักรที่มีใช้สถานที่ตามวรรคหนึ่ง แต่มีการเชื่อมโยงเครือข่ายคอมพิวเตอร์หรือเครื่องมืออื่นมายังสถานที่ตามวรรคหนึ่ง กรณีดังกล่าวนี้ให้ถือว่าได้มีการเก็บรักษาบัญชีไว้ ณ สถานที่ตามข้อ 3.5.2

4.5.5 ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีต้องเก็บรักษาบัญชีและเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชีไว้เป็นเวลาไม่น้อยกว่าห้าปีนับแต่วันปิดบัญชีหรือจนกว่าจะมีการส่งมอบบัญชีและเอกสารเพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบบัญชีของกิจการประเภทใดประเภทหนึ่ง ให้อธิบดีโดยความเห็นชอบของรัฐมนตรีมีอำนาจกำหนดให้ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีเก็บรักษาบัญชีและเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชีไว้เกินห้าปีแต่ต้องไม่เกินเจ็ดปีได้

4.5.6 บัญชีหรือเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชีสูญหายหรือเสียหาย ให้ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีแจ้งต่อสารวัตรใหญ่บัญชีหรือสารวัตรบัญชีตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิบดีกำหนดภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ทราบหรือควรทราบถึงการสูญหายหรือเสียหายนั้น

4.5.7 ในกรณีที่สารวัตรใหญ่บัญชีหรือสารวัตรบัญชีตรวจพบว่าบัญชีและเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชีที่เป็นสาระสำคัญแก่การจัดทำบัญชีสูญหายหรือถูกทำลาย หรือปรากฏว่าบัญชีและเอกสารดังกล่าวมิได้เก็บไว้ในที่ปลอดภัย ให้สันนิษฐานว่าผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีมีเจตนาทำให้เสียหาย ทำลาย ซ่อนเร้น หรือทำให้สูญหายหรือทำให้ไร้ประโยชน์ซึ่งบัญชีหรือเอกสารนั้น เว้นแต่ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีจะพิสูจน์ให้เชื่อได้ว่าตนได้ใช้ความระมัดระวังตามสมควรแก่กรณีแล้ว เพื่อป้องกันมิให้บัญชีหรือเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชีสูญหายหรือเสียหาย

4.5.8 เมื่อผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีเลิกประกอบธุรกิจด้วยเหตุใดๆ โดยมิได้มีการชำระบัญชี ให้ส่งมอบบัญชีและเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชีแก่สารวัตรใหญ่บัญชีหรือสารวัตรบัญชีภายในเก้าสิบวันนับแต่วันเลิกประกอบธุรกิจ และให้สารวัตรใหญ่บัญชีหรือสารวัตรบัญชีเก็บรักษาบัญชีและเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชีดังกล่าวไว้ไม่น้อยกว่าห้าปี

4.5.9 เมื่อผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีร้องขอ ให้สารวัตรใหญ่บัญชีหรือสารวัตรบัญชีมีอำนาจขยายเวลาการส่งมอบบัญชีและเอกสารตามวรรคหนึ่งได้ แต่ระยะเวลาที่ขยายเมื่อรวมกันแล้วต้องไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันเลิกประกอบธุรกิจ

4.5.10 ในกรณีที่ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีส่งมอบบัญชีและเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชีไม่ครบถ้วนถูกต้อง สารวัตรใหญ่บัญชีหรือสารวัตรบัญชีมีอำนาจเรียกให้ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีส่งมอบบัญชีและเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชีให้ครบถ้วนถูกต้องภายในเวลาที่กำหนด

4.5.11 งบการเงิน บัญชี และเอกสารที่สารวัตรใหญ่บัญชีหรือสารวัตรบัญชีได้รับและเก็บรักษาไว้ ผู้มีส่วนได้เสียหรือบุคคลทั่วไปอาจขอตรวจดูหรือขอภาพถ่ายสำเนาได้โดยเสียค่าใช้จ่ายตามที่อธิบดีกำหนด

5. คุณสมบัติของผู้ทำบัญชี

ผู้ทำบัญชี หมายความว่า ผู้รับผิดชอบในการทำบัญชีของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี ไม่ว่าจะได้กระทำในฐานะเป็นลูกจ้าง ของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีหรือไม่ก็ตาม

ผู้ทำบัญชีต้องมีคุณสมบัติและปฏิบัติตามเงื่อนไขของการเป็นผู้ทำบัญชีตามที่อธิบดีกรมพัฒนาธุรกิจการค้ากำหนด คือ ประกาศกรมทะเบียนการค้า เรื่อง กำหนดคุณสมบัติและเงื่อนไขของการเป็นผู้ทำบัญชี พ.ศ. 2543 ดังนี้

5.1 ผู้ทำบัญชีต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้

5.1.1 มีภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร

5.1.2 มีความรู้ภาษาไทยเพียงพอที่จะทำหน้าที่เป็นผู้ทำบัญชีได้

5.1.3 ไม่เคยต้องโทษโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เนื่องจากได้กระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการบัญชี หรือกฎหมายว่าด้วยผู้สอบบัญชี หรือกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพบัญชี เว้นแต่พ้นระยะเวลาที่ถูกลงโทษมาแล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสามปี

5.1.4 ผู้ที่ประกอบวิชาชีพด้านการสอบบัญชี จะต้องเป็นสมาชิกสามัญของสภาวิชาชีพบัญชี (สมาชิกสามัญ ต้องเป็นผู้มีสัญชาติไทย อายุไม่ต่ำกว่า 20 ปี และสำเร็จการศึกษาในระดับไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่าทางการบัญชี หรือสาขาอื่นตามที่สภาวิชาชีพกำหนด) ตามพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547

5.1.5 ผู้ที่จะประกอบวิชาชีพด้านการทำบัญชี จะต้องเป็นสมาชิกสภาวิชาชีพบัญชี หรือขึ้นทะเบียนกับสภาวิชาชีพบัญชีอย่างใดอย่างหนึ่งก่อนจึงจะสามารถประกอบวิชาชีพได้ (สมาชิกสามัญ หรือสมาชิกวิสามัญ)

กรณีเป็นผู้มีสัญชาติไทย ต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า 20 ปี และสำเร็จการศึกษาในระดับไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่าทางบริหารธุรกิจ พาณิชยศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ หรือสาขาอื่นที่คณะกรรมการสภาวิชาชีพบัญชีพิจารณาธุรกิจ พิจารณาเห็นว่ามีความเกี่ยวข้องกับการประกอบวิชาชีพบัญชี

กรณีเป็นผู้ไม่มีสัญชาติไทย ต้องเป็นบุคคลซึ่งมีสัญชาติของประเทศที่ยินยอมให้ผู้มีสัญชาติไทยประกอบอาชีพสอบบัญชีในประเทศนั้นได้ อายุไม่ต่ำกว่า 20 ปี และสำเร็จการศึกษาในระดับไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการบัญชี (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า. 2558 : เว็บไซต์)

นอกจากนี้ ข้อบังคับของสภาวิชาชีพบัญชี ฉบับที่ 6 เรื่องผู้ทำบัญชี พ.ศ. 2547 ได้กำหนดไว้ว่า ผู้ที่ประกอบวิชาชีพบัญชีผู้ทำบัญชีต้องขึ้นทะเบียนกับสภาวิชาชีพเป็นสมาชิกสภาวิชาชีพบัญชี หรือเป็นผู้ขึ้นทะเบียนไว้กับสภาวิชาชีพบัญชี รวมทั้งต้องมีวุฒิการศึกษาเช่นเดียวกับ

วุฒิการศึกษาของผู้ทำบัญชีตามประกาศของกรมพัฒนาธุรกิจการค้าซึ่งออกกฎหมายว่าด้วยการบัญชี (สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์. 2558 : เว็บไซต์)

5.2 ผู้ทำบัญชีต้องมีคุณสมบัติ ดังตารางที่ 2.1

ตารางที่ 2.1 คุณสมบัติของผู้ทำบัญชี

ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี	คุณสมบัติของผู้ทำบัญชี
<p><u>กลุ่มที่ 1</u> ห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน บริษัทจำกัดที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย ซึ่งมีทุนจดทะเบียนไม่เกินห้าล้านบาท มีสินทรัพย์รวมไม่เกินสามสิบล้านบาท และมีรายได้รวมไม่เกินสามสิบล้านบาท</p>	<p>- ไม่ต่ำกว่าอนุปริญญา หรือประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ทางการบัญชี หรือเทียบเท่า จากสถาบันการศึกษาซึ่งทบวงมหาวิทยาลัย หรือคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) หรือกระทรวงศึกษาธิการรับรอง</p>
<p><u>กลุ่มที่ 2</u> 1. ห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน บริษัทจำกัดที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย ซึ่งมีทุนจดทะเบียนหรือสินทรัพย์รวมหรือรายได้รวม รายการใดรายการหนึ่งเกินสามสิบล้านบาท 2. บริษัทมหาชนจำกัดที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย 3. นิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายต่างประเทศที่ประกอบธุรกิจในประเทศไทย 4. กิจการร่วมค้าตามประมวลรัษฎากร 5. ผู้ประกอบธุรกิจธนาคาร เงินทุน หลักทรัพย์ เครดิตฟองซิเอร์ ประกันชีวิต ประกันวินาศภัย 6. ผู้ประกอบธุรกิจซึ่งได้รับการส่งเสริมการลงทุนตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุน</p>	<p>- ไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการบัญชี หรือเทียบเท่า จากสถาบันการศึกษาซึ่งทบวงมหาวิทยาลัย หรือคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) หรือกระทรวงศึกษาธิการรับรอง</p>
<p><u>กลุ่มที่ 3</u> บุคคลธรรมดา หรือห้างหุ้นส่วนที่มีได้จดทะเบียน</p>	<p>- คุณสมบัติของผู้ทำบัญชี ให้เป็นไปตามกลุ่มที่ 1 หรือกลุ่มที่ 2 โดยอนุโลม</p>

5.3 ผู้ทำบัญชีต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขของการเป็นผู้ทำบัญชี ดังนี้

5.3.1 แจ้งรายละเอียดเกี่ยวกับการทำบัญชีต่ออธิบดีกรมพัฒนาธุรกิจการค้าภายใน 60 วัน นับแต่วันเริ่มทำบัญชี

5.3.2 แจ้งการเปลี่ยนแปลงรายการที่แจ้งไว้แล้วตาม 4.3.1 ต่ออธิบดีกรมพัฒนาธุรกิจการค้าภายใน 60 วัน นับแต่วันที่มีการเปลี่ยนแปลง

5.3.3 ต้องพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ และแจ้งการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องฯ ต่ออธิบดีกรมพัฒนาธุรกิจการค้าภายใน 60 วัน นับแต่วันสิ้นปีปฏิทินของทุกปี

5.4 หน้าที่ของผู้ทำบัญชี

5.4.1 ต้องจัดทำบัญชีเพื่อให้มีการแสดงผลการดำเนินงาน ฐานะการเงินหรือการเปลี่ยนแปลงฐานะการเงินของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีที่เป็นอยู่ตามความเป็นจริงและตามมาตรฐานการบัญชี โดยมีเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชีให้ถูกต้องครบถ้วน

5.4.2 การลงรายการในบัญชี ต้องปฏิบัติดังนี้

5.4.2.1 ลงรายการเป็นภาษาไทย หากลงรายการเป็นภาษาต่างประเทศ ให้มีภาษาไทยกำกับ หรือลงรายการเป็นรหัสบัญชีให้มีคู่มือแปลรหัสที่เป็นภาษาไทยไว้

5.4.2.2 เขียนด้วยหมึก ดิจิพิมพ์ ตีพิมพ์ หรือทำด้วยวิธีอื่นใดที่ให้ผลในการทำงานเดียวกัน

6. จรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี

ผู้ประกอบวิชาชีพด้านการทำบัญชี ด้านการสอบบัญชี ด้านการบัญชีบริหาร ด้านการวางระบบบัญชี ด้านการภาษีอากร ด้านการศึกษาและเทคโนโลยีการบัญชี และบริการเกี่ยวกับการบัญชีตามกฎหมายที่ให้เป็นผู้ประกอบวิชาชีพ จะต้องประพฤติปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีดังต่อไปนี้ (สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์. 2553 : 68-74)

6.1 ความโปร่งใส ความเป็นอิสระ ความเที่ยงธรรม และความซื่อสัตย์สุจริต

6.1.1 ความโปร่งใส ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องปฏิบัติงานด้วยความโปร่งใส

6.1.2 ความเป็นอิสระ

6.1.2.1 ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องใช้ดุลยพินิจและปฏิบัติงานอย่างเป็นอิสระภายใต้กรอบวิชาชีพบัญชี

6.1.2.2 ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องไม่ปฏิบัติงานที่ตนขาดความเป็นอิสระภายใต้กรอบวิชาชีพบัญชี

6.1.3 ความเที่ยงธรรม

6.1.3.1 ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องปฏิบัติงานด้วยความยุติธรรม ซื่อตรงต่อวิชาชีพ และต้องไม่มีส่วนได้เสียในงานที่ตนประกอบวิชาชีพ นอกจากค่าตอบแทนที่ได้รับจากการประกอบวิชาชีพนั้น

6.1.3.2 ผู้ประกอบวิชาชีพต้องใช้ดุลยพินิจบนหลักฐานที่เชื่อถือได้โดยปราศจากความมีอคติและความลำเอียง

6.1.3.3 ผู้ประกอบวิชาชีพต้องใช้ดุลยพินิจอย่างเที่ยงธรรมโดยหลีกเลี่ยงความสัมพันธ์หรือสถานการณ์ใดๆ ที่อาจทำให้ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีไม่สามารถปฏิบัติงานได้โดยโปร่งใส อิสระ และซื่อสัตย์สุจริต

6.1.4 ความซื่อสัตย์สุจริต

6.1.4.1 ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องปฏิบัติงานอย่างตรงไปตรงมา จริงใจ ซื่อตรงต่อวิชาชีพ ไม่คดโกง ไม่หลอกลวง

6.1.4.2 ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องปฏิบัติตามตรงตามหลักฐานที่เป็นจริง

6.1.4.3 ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ต้องไม่อ้างหรือยินยอมให้บุคคลอื่นอ้างว่าได้ปฏิบัติงานโดยไม่ได้มีการปฏิบัติงานจริง

6.2 ความรู้ ความสามารถ และมาตรฐานในการปฏิบัติงาน

6.2.1 ความรู้ความสามารถ

6.2.1.1 ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องใช้ความรู้ตามมาตรฐานวิชาชีพ วิธีปฏิบัติ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ความชำนาญและประสบการณ์ทางวิชาชีพด้วยความมีสติ เอาใจใส่อย่างเต็มความสามารถและระมัดระวัง

6.2.1.2 ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องประกอบวิชาชีพ โดยมีความสามารถเพียงพอที่จะปฏิบัติงานให้สำเร็จได้

6.2.1.3 ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องประกอบวิชาชีพด้วยความมุ่งมั่นและขยันหมั่นเพียร

6.2.1.4 ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ต้องศึกษาหาความรู้และความชำนาญทางวิชาชีพเพิ่มเติมอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถให้ทันสมัยอยู่เสมอ

6.2.2 มาตรฐานในการปฏิบัติงาน

6.2.2.1 ผู้ประกอบวิชาชีพต้องประกอบวิชาชีพให้สอดคล้องกับมาตรฐานวิชาชีพและมาตรฐานทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง

6.2.2.2 ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องปฏิบัติงานด้วยความระมัดระวังรอบคอบ และด้วยความชำนาญตามมาตรฐานวิชาชีพและมาตรฐานทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง

6.3 การรักษาความลับ

6.3.1 ผู้ประกอบวิชาชีพต้องไม่นำข้อมูลที่เป็นความลับขององค์กร ที่ตนได้มาจากการปฏิบัติงานวิชาชีพ และความสัมพันธ์ในทางธุรกิจ รวมทั้งความลับขององค์กรที่ตนสังกัดไปเปิดเผยต่อบุคคลที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับทราบ โดยไม่ได้รับอนุญาตจากองค์กร เว้นแต่ในกรณีที่เป็นการเปิดเผยตามสิทธิหรือหน้าที่ที่กำหนดไว้ในกฎหมาย หรือในฐานะผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี

6.3.2 ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องไม่นำข้อมูลที่เป็นความลับขององค์กรที่ตนได้มาจากการปฏิบัติงานวิชาชีพ และความสัมพันธ์ในทางธุรกิจ รวมทั้งความลับขององค์กรที่ตนสังกัดไปใช้เพื่อประโยชน์ของตนหรือบุคคลอื่นโดยมิชอบ

6.4 ความรับผิดชอบต่อผู้รับบริการ

6.4.1 ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องมีความรับผิดชอบต่อมารอบวิชาชีพบัญชีต่อผู้รับบริการ

6.4.2 ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องปฏิบัติงานตามกรอบวิชาชีพบัญชี เพื่อให้เกิดความน่าเชื่อถือและมีประโยชน์ต่อผู้รับบริการ

6.5 ความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้น ผู้เป็นหุ้นส่วน บุคคล หรือ นิติบุคคลที่ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ปฏิบัติหน้าที่ให้

6.5.1 ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องปฏิบัติตามจรรยาบรรณทางธุรกิจขององค์กรที่ตนสังกัด

6.5.2 ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต อุทิศตนทุ่มเทดูแลทรัพย์สินขององค์กรที่ตนสังกัด

6.5.3 ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องใช้เวลาและทรัพย์สินขององค์กรที่ตนสังกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด ไม่นำไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตนหรือบุคคลที่สามทั้งทางตรงและทางอ้อม

6.5.4 ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ต้องเปิดเผยความสัมพันธ์กับองค์กร สถาบัน ธุรกิจ ภายนอก หรือความสัมพันธ์ทางเครือญาติเพื่อหลีกเลี่ยงการกระทำที่ก่อให้เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์

6.5.5 ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องไม่กระทำการใดๆ ที่ส่งผลกระทบต่อชื่อเสียงและการดำเนินงานขององค์กรที่ตนสังกัด

6.5.6 ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ต้องใช้วิจารณญาณอย่างรอบคอบ มีเหตุผลในการปฏิบัติงาน ทั้งนี้เพื่อประโยชน์สูงสุดต่อองค์กรที่ตนสังกัด รวมถึง นายจ้าง (ผู้ถือหุ้น ผู้เป็นหุ้นส่วนเจ้าของ) ของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี

6.6 ความรับผิดชอบต่อเพื่อนร่วมวิชาชีพและจรรยาบรรณทั่วไป

6.6.1 ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องไม่แย่งงานวิชาชีพจากผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีด้านเดียวกันรายอื่น

6.6.2 ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องไม่ปฏิบัติงานทางวิชาชีพเกินกว่าที่ได้รับมอบหมายจากผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีรายอื่น

6.6.3 ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องไม่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับงานของตนเกินความเป็นจริง ไม่โอ้อวด หรือเปรียบเทียบตนหรือองค์กรที่ตนสังกัดกับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีด้านเดียวกันรายอื่นหรือองค์กรที่ผู้ประกอบวิชาชีพด้านเดียวกันรายอื่นสังกัดอยู่

6.6.4 ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องไม่ให้หรือรับว่าจะให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์ใด ๆ เพื่อ เป็นการจูงใจให้บุคคลอื่นแนะนำหรือจัดหางานวิชาชีพบัญชีมาให้ตน

6.6.5 ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องไม่เรียกหรือรับทรัพย์สินหรือประโยชน์จากบุคคลใด เมื่อ บุคคลนั้นได้รับงานจากการแนะนำ หรือการจัดหางานของตนในฐานะที่เป็นผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีขององค์กรนั้น

6.6.6 ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องไม่กำหนดค่าธรรมเนียมหรือค่าตอบแทนในการให้บริการวิชาชีพบัญชีโดยมิได้คำนึงถึงลักษณะความเสี่ยง ความซับซ้อนและ ปริมาณของงานที่ตนให้บริการหรือมีส่วนร่วมในการให้บริการวิชาชีพบัญชี

6.6.7 ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องประพฤติปฏิบัติตนในทางที่ถูกที่ควร สำนึกในหน้าที่และไม่ปฏิบัติตนในลักษณะที่ทำให้เกิดความเสื่อมเสียเกียรติยศแห่งวิชาชีพบัญชี

แนวคิดเกี่ยวกับการบริการสาขาวิชาชีพบัญชีเพื่อเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจอาเซียน

1. รูปแบบการค้าบริการของกลุ่มอาเซียน

การให้บริการสามารถเกิดขึ้นได้ 4 รูปแบบ (4 Mode of Supply) ดังนี้ (สำนักเจรจาการค้าบริการและการลงทุน กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ . 2554 : เว็บไซต์)

1.1 การบริการข้ามพรมแดน (Cross-border Supply) หรือเรียกว่า การค้าบริการ Mode 1 เป็นการให้บริการจากพรมแดนของประเทศสมาชิกหนึ่งไปสู่พรมแดนของประเทศสมาชิกอื่นที่เป็นลูกค้า โดยผู้ให้บริการไม่ต้องปรากฏตัวอยู่ในประเทศประเทศลูกค้า เช่น การศึกษาผ่านทางไกล บริการผ่านสื่อสารโทรคมนาคม และบริการให้คำปรึกษาผ่าน internet เป็นต้น

1.2 การบริโภคในต่างประเทศ (Consumption Abroad) หรือเรียกว่า การค้าบริการ Mode 2 เป็นการให้บริการที่เกิดขึ้นในพรมแดนของประเทศผู้ให้บริการ โดยอาศัยการเคลื่อนย้ายของผู้บริโภคเป็นเงื่อนไขสำคัญ ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดคือ บริการด้านการท่องเที่ยว การออกไปรับการรักษาพยาบาลในโรงพยาบาลต่างประเทศ การไปศึกษาในต่างประเทศ เป็นต้น

1.3 การจัดตั้งธุรกิจเพื่อให้บริการ (Commercial Presence) หรือเรียกว่า การค้าบริการ Mode 3 เป็นการเข้าไปลงทุนจัดตั้งธุรกิจในรูปแบบต่างๆ เพื่อให้บริการในประเทศลูกค้า เช่น การจัดตั้งสาขา สำนักงานตัวแทน หรือบริษัท เป็นต้น

1.4 การให้บริการโดยบุคคลธรรมดา (Presence of Natural Person) หรือเรียกว่า การค้าบริการ Mode 4 เป็นการเข้าไปทำงานประกอบอาชีพในสาขาบริการด้านต่างๆ เป็นการชั่วคราวในประเทศลูกค้า เช่น การเข้ามาประกอบวิชาชีพที่ปรึกษากฎหมายของนักกฎหมายชาวต่างชาติในไทย ครูต่างชาติเข้ามาให้บริการสอนภาษาในประเทศไทย เป็นต้น

2. อุปสรรคของการค้าบริการที่เจรจาในความตกลงการค้าเสรี

ความตกลงการค้าบริการโดยทั่วไปจะกำหนดให้สมาชิกจะต้องลดหรือยกเลิกข้อจำกัดที่เป็นอุปสรรคต่อการค้าบริการใน 2 ลักษณะ คือ ข้อจำกัดในการเข้าสู่ตลาด (limitation to market access) และข้อจำกัดในการให้การปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ (limitation to national treatment) ข้อจำกัด 2 ประเภทดังกล่าว ที่ต้องลดหรือยกเลิกมีลักษณะดังนี้

2.1 ข้อจำกัดในการเข้าสู่ตลาด คือ กฎหมาย กฎระเบียบ หรือเงื่อนไขต่างๆ ที่สมาชิกกำหนดขึ้น อันเป็นอุปสรรคต่อการเข้ามาประกอบธุรกิจและให้บริการของผู้ให้บริการต่างชาติ GATS กำหนดข้อจำกัดในการเข้าสู่ตลาด ไว้ 6 ข้อ คือ

2.1.1 การจำกัดจำนวนผู้ให้บริการ ไม่ว่าจะเป็นในรูปแบบของโควตา การผูกขาด หรือเงื่อนไขเกี่ยวกับการทดสอบความจำเป็นทางเศรษฐกิจ เช่น การออกใบอนุญาตสำหรับการจัดตั้งศูนย์การค้ารายใหม่ ขึ้นกับการทดสอบความจำเป็นทางเศรษฐกิจ (economic needs test) ซึ่งจะพิจารณาจากความหนาแน่นของประชากร เป็นต้น

2.1.2 ข้อจำกัดเกี่ยวกับมูลค่ารวมของธุรกรรมการค้าบริการหรือสินทรัพย์ในรูปแบบของโควตา หรือเงื่อนไขเกี่ยวกับการทดสอบความจำเป็นทางเศรษฐกิจ เช่น จำกัดมูลค่าธุรกรรมของสาขาของธนาคารต่างชาติ ต้องไม่เกินกี่เปอร์เซ็นต์ของทรัพย์สินในประเทศทั้งหมดของทุกสาขารวมกัน

2.1.3 ข้อจำกัดเกี่ยวกับจำนวนทั้งหมดของการประกอบการ หรือปริมาณผลผลิตที่ได้จากบริการ หรือเงื่อนไขเกี่ยวกับการทดสอบความจำเป็นทางเศรษฐกิจ เช่น จำกัดจำนวนภาพยนตร์ต่างชาติที่เข้าฉาย เป็นต้น

2.1.4 ข้อจำกัดเกี่ยวกับจำนวนทั้งหมดของบุคคลธรรมดาที่ว่างในสาขาบริการใด โดยเฉพาะ ในรูปของโควตา หรือเงื่อนไขการทดสอบความจำเป็นทางเศรษฐกิจ เช่น จำกัดจำนวนแรงงานต่างชาติในบริษัท ต้องไม่เกินจำนวนที่กำหนด เป็นต้น

2.1.5 มาตรการซึ่งจำกัดหรือกำหนดประเภทเฉพาะของการจัดตั้งธุรกิจ เช่น กำหนดว่าต้องมีการร่วมทุนกับคนในชาติ จึงจะสามารถจัดตั้งธุรกิจได้

2.1.6 ข้อจำกัดในการเข้าร่วมทุนของต่างชาติในรูปของการจำกัดสัดส่วนการถือหุ้นของต่างชาติ เช่น สัดส่วนการถือหุ้นของต่างชาติในธุรกิจโทรคมนาคมในประเทศต้องไม่เกินร้อยละ 49 เป็นต้น

2.2 ข้อจำกัดในการให้การปฏิบัติเยี่ยงคนชาติหรือ Limitation to National Treatment คำว่า National Treatment หมายถึง การให้การปฏิบัติต่อบริการหรือผู้ให้บริการต่างชาติทัดเทียมกับของคนชาติตน ดังนั้น ข้อจำกัดในการให้การปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ มักเป็นกฎระเบียบที่มีการเลือกปฏิบัติ คือ ให้การปฏิบัติต่อต่างชาติดีกว่าคนในชาติของตน เช่น กรณีที่รัฐบาลให้การอุดหนุนเฉพาะคนชาติ หรือการกำหนดเงื่อนไขให้บริษัทต่างชาติต้องถ่ายทอดเทคโนโลยีและประสบการณ์ของตนแก่คนในชาติ เป็นต้น

3. สาขาการค้าบริการในกลุ่มอาเซียน

กลุ่มเจรจาว่าด้วยเรื่องการค้าบริการใน WTO ได้จัดทำ Services Sectoral Classification List ขึ้น เพื่อใช้เป็นพื้นฐานในการเจรจาจัดทำข้อผูกพันการเปิดตลาดบริการ (ข้อผูกพันเฉพาะ) โดยแยกเป็นสาขาย่อยของบริการที่มีการค้าระหว่างประเทศ 12 สาขา ดังนี้

3.1 บริการธุรกิจ : ประกอบด้วยบริการวิชาชีพ (เช่น วิศวกร สถาปนิก นักกฎหมาย และนักบัญชี) บริการด้านคอมพิวเตอร์ บริการด้านวิจัยและพัฒนา บริการเกี่ยวกับบอสังหาริมทรัพย์ บริการให้เช่า/เช่าซื้อ และอื่นๆ เป็นต้น

3.2 บริการด้านการสื่อสาร : ประกอบด้วยบริการไปรษณีย์ โทรคมนาคม โสตทัศน

3.3 บริการด้านการก่อสร้าง

3.4 บริการจัดจำหน่าย : ประกอบด้วยบริการตัวแทนจำหน่าย ค่าปลีก ค่าส่ง แพรนไชส์ เป็นต้น

3.5 บริการด้านการศึกษา

3.6 บริการเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม

3.7 บริการด้านการเงิน ประกอบด้วย ประกันภัย หลักทรัพย์ และธนาคาร

3.8 บริการด้านสุขภาพและสังคม เช่น โรงพยาบาล คลินิก เป็นต้น

3.9 บริการเกี่ยวกับการเดินทางและท่องเที่ยว ประกอบด้วย โรงแรม ภัตตาคาร ธุรกิจเดินทางท่องเที่ยว มัคคุเทศก์

3.10 บริการนันทนาการ วัฒนธรรม และการกีฬา เช่น บริการด้านการบันเทิง บริการห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ เป็นต้น

3.11 บริการด้านการขนส่ง ประกอบด้วย การขนส่งทางน้ำ ทางบก ทางราง และทางทะเล

3.12 บริการอื่นๆ ที่ไม่อยู่ใน 11 สาขาดังกล่าวข้างต้น เช่น บริการด้านความงาม สปา เป็นต้น

4. ขอบเขตของการบริการวิชาชีพบัญชี

งานบริการวิชาชีพบัญชี แบ่งออกเป็น 2 กลุ่มดังนี้

4.1 บริการบัญชีและตรวจสอบบัญชี (Accounting and Auditing Services) โดยครอบคลุมกิจกรรมดังนี้

4.1.1 บริการตรวจสอบงบการเงิน (Financial Auditing Services)

4.1.2 บริการวิเคราะห์งบการเงิน (Accounting Review Services)

4.1.3 บริการเตรียมจัดทำงบกำไรขาดทุนสำหรับบริษัทเอกชน (Compilation of Financial Statement Services)

4.1.4 บริการด้านบัญชีอื่นๆ (Other Accounting Services)

4.2 การบริการรับทำบัญชี ยกเว้นการคืนภาษี (Bookkeeping Services, Except Tax Returns) โดยครอบคลุมกิจกรรมบริการรับทำบัญชี ยกเว้นการคืนภาษี

5. ข้อผูกพันสาขาบริการวิชาชีพบัญชีของประเทศไทยภายใต้กรอบความตกลงว่าด้วยบริการของอาเซียน

กรอบความตกลงว่าด้วยบริการของอาเซียน (ASEAN Framework Agreement on Services : AFAS) ชุดที่ 7 ของประเทศไทย ตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2552 โดยพิธีสารฯ และตารางข้อผูกพันที่เป็นภาคผนวกแนบท้ายพิธีสารฯ มีผลใช้บังคับแล้วตั้งแต่เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2552 ข้อผูกพันเปิดตลาดการค้าบริการชุดที่ 7 ครอบคลุมธุรกิจบริการทั้งสิ้น 143 รายการ ซึ่งครอบคลุมสาขาบริการหลักๆ ได้แก่ วิชาชีพ คอมพิวเตอร์ การวิจัยและพัฒนา อสังหาริมทรัพย์ การเช่า บริการธุรกิจ เช่น ธุรกิจโฆษณา การให้คำปรึกษา การพิมพ์ การซ่อมบำรุง เป็นต้น โทรคมนาคม โสตทัศนฯ ก่อสร้าง การจัดหาหน่วย การศึกษา สิ่งแวดล้อม สุขภาพ ท่องเที่ยว นันทนาการ ขนส่งทางน้ำระหว่างประเทศ ขนส่งทางรถไฟ ขนส่งทางบก และธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการขนส่ง

ดังนั้น สาขาบริการวิชาชีพบัญชีเป็นหนึ่งในชุดที่ 7 ที่อยู่ในกรอบความตกลงว่าด้วยบริการของอาเซียน แต่อย่างไรก็ตาม จากธุรกิจบริการทั้งหมด 143 รายการที่ผูกพัน มีเพียง 65 รายการที่ต้องผูกพันตามเป้าหมายที่กำหนดในแผนงานการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC Blueprint) โดยสาระสำคัญของข้อผูกพันของไทยก็คือ ทุกรายการที่ผูกพันยังเป็นไปตามกรอบกฎหมายประเทศไทย กล่าวคือ อนุญาตให้ต่างชาติจากประเทศสมาชิกอาเซียน มีสิทธิถือหุ้นในนิติบุคคลที่เข้ามาประกอบธุรกิจในประเทศไทยได้ ไม่เกินร้อยละ 49 และประเทศไทยยังคงสงวนเงื่อนไขต่างๆ ที่เป็นไปตามกรอบของกฎหมายไทยทั้งหมด โดยยกเลิกมาตรการหรือเงื่อนไขข้อจำกัดเกี่ยวกับการให้บริการแบบข้ามพรมแดน (Mode 1 และ Mode 2) การเข้ามาจัดตั้งธุรกิจ (Mode 3) และการเคลื่อนย้ายบุคคลธรรมดา (Mode 4) (สำนักเจรจาการค้าบริการและการลงทุน กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ. 2558 : เว็บไซต์)

สรุปได้ว่า สาขาบริการวิชาชีพบัญชีภายใต้กรอบความตกลงว่าด้วยบริการของอาเซียนนั้น ผู้ทำบัญชีจะต้องมีคุณสมบัติให้เป็นที่ไปตามพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2543 และพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 โดยการทำธุรกิจบริการวิชาชีพบัญชีนั้น ต่างประเทศจะถือกันได้ไม่เกินร้อยละ 49 เท่านั้น

6. การค้าบริการวิชาชีพบัญชีของประเทศในกลุ่มอาเซียน

6.1 ประเทศสิงคโปร์

6.1.1 ข้อมูลพื้นฐาน

ประเทศสิงคโปร์ เป็นประเทศที่หลายๆ คนอยากเข้าไปทาน เพราะมีค่าจ้างแรงงานที่สูงมาก รวมถึงค่าบริการวิชาชีพบัญชีสูงเช่นกัน อีกทั้งประชากรมีคุณภาพชีวิตที่ดี การเดินทางคมนาคมสะดวกสบาย แต่ค่าครองชีพสูงตามมาเช่นกัน ประชากรในประเทศมีเพียง 5 ล้านคน แต่มีขนาดของการเติบโตทางเศรษฐกิจสูงที่สุดใน 10 ประเทศอาเซียน มีความต้องการผู้ที่มีความสามารถ และทักษะที่จะช่วยขับเคลื่อนประเทศ

มาตรฐานวิชาชีพบัญชีของประเทศสิงคโปร์สอดคล้องกับมาตรฐานสากล อีกทั้งยังเป็นศูนย์กลางการเงินและการลงทุน และสิงคโปร์จัดเป็นประเทศที่เข้ามาลงทุนได้ง่ายใช้เวลาในการจัดตั้งนิติบุคคลเร็ว ภาษีนิติบุคคลถูก จึงเป็นประเทศที่น่าลงทุนสำหรับการเข้ามาในรูปแบบเป็นนิติบุคคล นอกจากนี้ ภาษาอังกฤษของประเทศสิงคโปร์ถือเป็นภาษาราชการที่ใช้ในประเทศนี้ ทำให้การติดต่อสื่อสารง่าย (ฝ่ายต่างประเทศ สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์. 2558 : เว็บไซต์)

6.1.2 องค์กรที่กำกับดูแล

Institute of Singapore Chartered Accountants (ISCA) เป็นองค์กรวิชาชีพบัญชีของประเทศสิงคโปร์ ทำงานร่วมกับหน่วยงานภาครัฐบาลและองค์กรธุรกิจเอกชนในการพัฒนาวิชาชีพบัญชีของประเทศสิงคโปร์ โดยมีเป้าหมายที่จะให้องค์กรวิชาชีพบัญชีได้รับการยอมรับในระดับสากลและสร้างคุณค่าแก่สมาชิกวิชาชีพ (ฝ่ายต่างประเทศ สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์. 2558 : เว็บไซต์)

6.1.3 คุณสมบัติของนักบัญชี

Public Accountant (PA) หมายถึง บุคคลที่ได้ขึ้นทะเบียนตามกฎหมายนักบัญชี (Accountants Acts 2004) และได้รับอนุญาตให้บริการทางด้านตรวจสอบบัญชีและแสดงความเห็นต่องบการเงินหรือดำเนินการอื่นตามที่กฎหมายกำหนด PA กำกับดูแลโดย The Accounting and Corporate Regulatory Authority (ACRA) ปัจจุบันมี PA ที่ขึ้นทะเบียนประมาณ 1,000 คน โดยการเป็น PA ต้องมีคุณสมบัติดังนี้ (ฝ่ายต่างประเทศ สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์. 2558 : เว็บไซต์)

6.1.3.1 วุฒิต่างการศึกษาในระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าตามที่กฎหมายกำหนด หรือได้ผ่านการทดสอบขององค์กรวิชาชีพบัญชีสากลให้มีวุฒิต่างการศึกษาเทียบเท่า เช่น CPA Australia, AICPA, ACCA เป็นต้น

6.1.3.2 การมีประสบการณ์ทำงาน อย่างน้อย 3 ปี ซึ่งถือว่าสำคัญมาก

6.1.3.3 การพัฒนาความรู้ต่อเนื่อง อย่างน้อย 40 ชั่วโมงในรอบระยะเวลา 12 เดือนก่อนการสมัครขึ้นทะเบียน

6.1.3.4 การสำเร็จโปรแกรมศึกษาทางด้านจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพ
ที่จัดโดย ISCA

6.1.3.5 ความเชี่ยวชาญในกฎหมายท้องถิ่น โดยผ่านการทดสอบวิชากฎหมาย
องค์กร ภาษีอากรและการจัดการภาษีของสิงคโปร์

6.1.3.6 การเป็นสมาชิก ISCA ประเภท CA หรือ Fellow Member
เท่านั้น (ปัจจุบันมีสมาชิกประมาณ 27,000 คน)

6.1.3.7 ผู้ขึ้นทะเบียน PA ต้องมีอายุไม่น้อยกว่า 21 ปี

ทั้งนี้ ประเทศสิงคโปร์จัดโปรแกรมเส้นทางสู่การเป็นผู้ประกอบวิชาชีพ (Pathway
to be Chartered Accountant of Singapore) ประกอบด้วย 3 องค์กรประกอบ ได้แก่

1) พื้นฐานด้านความรู้ เป็นการเปิดโอกาสในการเข้าสู่วิชาชีพบัญชีสำหรับผู้ไม่มี
วุฒิปริญญาตรีทางด้านบัญชี

2) โปรแกรมทางวิชาชีพ เป็นความรู้เฉพาะด้าน แบ่งเป็น 6 หมวด

3) ประสบการณ์ไม่น้อยกว่า 3 ปี ภายใต้การกำกับดูแลของผู้ให้

การฝึกหัดงาน

6.2 ประเทศมาเลเซีย

6.2.1 ข้อมูลพื้นฐาน

ประเทศมาเลเซีย เป็นประเทศที่ควรค่าอีกประเทศหนึ่งที่มีความพร้อม
ประชากรในประเทศมีจำนวน 29 ล้านคน และกำลังขยายการเติบโตทางเศรษฐกิจ ต้อนรับการลงทุน
ที่นำพาประเทศให้มีความเจริญที่ดียิ่งขึ้น อีกทั้งได้ประกาศว่าในปี ค.ศ. 2020 มาเลเซียจะเป็นประเทศที่
พัฒนาแล้ว ดังนั้น ระบบสาธารณสุขโลก คุณภาพชีวิตจะได้รับการพัฒนาให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่องเป็นลำดับ
ค่าแรงทางวิชาชีพสูง แต่ค่าครองชีพยังต่ำ บุคลากรมีคุณภาพสามารถใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารได้
ส่วนภาษารองคือ บาฮาซ่า ซึ่งเป็นภาษาที่ใช้ในประเทศอินโดนีเซียและบรูไนด้วย นอกจากนี้
มาตรฐานการบัญชีของประเทศมีความสอดคล้องกับมาตรฐานสากลด้วย (ฝ่ายต่างประเทศ สภา
วิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์. 2558 : เว็บไซต์)

6.2.2 องค์กรที่กำกับดูแล

องค์กรวิชาชีพบัญชีของประเทศมาเลเซีย คือ Malaysian Institute of
Accountants (MIA) โดยแบ่งสมาชิกเป็น 3 ประเภทคือ Chartered Accountants (CA)
Licensed Accountants (LA) และ Associate Members จำนวนสมาชิกรวมประมาณ
30,500 คน โดยสมาชิกส่วนใหญ่เป็นสมาชิกได้ และสมาชิกเกือบทั้งหมดเป็นสมาชิกประเภท CA
(ฝ่ายต่างประเทศ สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์. 2558 : เว็บไซต์)

6.2.3 คุณสมบัติของนักบัญชี

คุณสมบัติการเป็น CA ในประเทศมาเลเซีย มีดังนี้ (ฝ่ายต่างประเทศ
สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์. 2558 : เว็บไซต์)

6.2.3.1 สอบผ่านการทดสอบระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยในประเทศ
มาเลเซียตามที่กำหนด (Part 1) และมีประสบการณ์ไม่น้อยกว่า 3 ปีในงานบริการด้านวิชาชีพบัญชี
หรือ

6.2.3.2 เป็นสมาชิกกับองค์กรวิชาชีพบัญชีที่ยอมรับในประเทศหรือระดับสากล
เช่น Malaysian Institute of Certified Public Accountants, Institute of Chartered Public
Accountants, Institute of Chartered Accountants in England and Wales, Association of
Chartered Certified Accountants, CPA Australia, และ Chartered Institute of Management
Accountants เป็นต้น หรือ

6.2.3.3 ผ่านการทดสอบวัดคุณสมบัติของ MIA และมีประสบการณ์ไม่น้อย
กว่า 3 ปีในงานบริการด้านบัญชี

6.2.3.4 การมีสมาชิก CA และสามารถปฏิบัติงานอิสระได้จะต้องมีแหล่งพำนัก
ในประเทศมาเลเซีย

เมื่อคุณสมบัติเป็น CA แล้ว สามารถปฏิบัติงานคนเดียวหรือปฏิบัติงานร่วมกับ CA
คนอื่น รวมทั้งสามารถจัดตั้งสำนักงานทำบัญชีได้ โดยมาเลเซียกำหนดให้งานด้านการสอบบัญชี
ด้านภาษีอากร และผู้ชำระบัญชี ต้องได้รับอนุญาตการทำงานกับ Ministry of Finance โดยมี
คุณสมบัติและเงื่อนไขตามที่กฎหมายกำหนด

ประเทศมาเลเซีย ได้นำมาตรฐานการรายงานทางการเงินสากล (IFRS) มาใช้
อย่างเต็มรูปแบบกับกิจการที่มีส่วนได้เสียสาธารณะ ยกเว้น IAS 41 เรื่องเกษตรกรรม และ IFRIC 15
เรื่องสัญญาก่อสร้างอสังหาริมทรัพย์ และมีการนำมาตรฐานมาสอบบัญชีมาใช้แล้ว

ผู้ที่มีคุณสมบัติ CA ของประเทศมาเลเซียต้องได้รับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องอย่าง
น้อย 120 ชั่วโมงภายในระยะเวลา 3 รอบปฏิทิน โดยแต่ละปีต้องมีอย่างน้อย 20 ชั่วโมง

นอกจากนี้ ประเทศมาเลเซียมีนโยบายให้นักลงทุนต่างชาติถือหุ้นได้ 100% โดย
บริษัทที่ตั้งใจจะเข้ามาประกอบธุรกิจต้องจดทะเบียนจัดตั้งบริษัทกับ Company Commission ของ
ประเทศมาเลเซีย ภายใต้ Company Acts, 1965 และการขอใบอนุญาตผลิตสินค้าและการยื่นขอสิทธิ
ประโยชน์ทางการลงทุนและใบอนุญาตทำงาน ให้ยื่นขอต่อ Malaysian Industrial Development
Authority (MIDA)

6.3 ประเทศอินโดนีเซีย

6.3.1 ข้อมูลพื้นฐาน

ประเทศอินโดนีเซีย มีประชากรที่มากที่สุดในกลุ่มประเทศอาเซียน ทำให้เป็นตลาด
สินค้าและบริการที่มีความสำคัญ รวมทั้งมีแรงงานจำนวนมากในอัตราค่าจ้างแรงงานที่ไม่สูง แต่มี
สภาพภูมิศาสตร์ที่มีลักษณะเป็นเกาะ และมีปัญหาด้านโครงสร้างพื้นฐานที่อยู่ระหว่างการพัฒนา ซึ่ง
ปัจจุบันมีการดำเนินการตามแผนเร่งรัดการขยายตัวของการพัฒนาเศรษฐกิจปี (MP3EI) ค.ศ. 2011-

2025 ซึ่งมีเป้าหมายให้อินโดนีเซียเป็นเขตเศรษฐกิจที่ใหญ่ติดอันดับ 1 ใน 10 เขตเศรษฐกิจที่ใหญ่ที่สุดในโลกภายในปี ค.ศ. 2025

6.3.2 องค์กรที่กำกับดูแล

Ministry of finance (MOF) เป็นหน่วยงานที่ออกใบอนุญาต State Registry for Accountants ซึ่งมีประมาณ 55,000 คน ประเทศอินโดนีเซียมีองค์กรสมาชิกที่ดูแลผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี 2 แห่ง ได้แก่ The Indonesian Institute of Public Accountant (IAPI) และ The Indonesian Institute of Accountant (IAI)

6.3.3 คุณสมบัติของนักบัญชี

สำหรับชาวต่างชาติที่ต้องการทำงานด้านบัญชีในประเทศอินโดนีเซีย (Foreign Public Accountant : FPA) ต้องมีคุณสมบัติและเงื่อนไขดังนี้ (ฝ่ายต่างประเทศ สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์. 2558 : เว็บไซต์)

6.3.3.1 ส่งใบสมัครขอเป็น Certified Public Accountant (CPA) ต่อ MOF ภายใต้เงื่อนไขของ MRA ที่จัดทำขึ้นระหว่างรัฐบาลของประเทศอินโดนีเซียและรัฐบาลของประเทศ FPA

6.3.3.2 มีถิ่นพำนักในประเทศอินโดนีเซีย

6.3.3.3 ได้รับหมายเลขผู้เสียภาษีอากร (NPWP)

6.3.3.4 ไม่เคยถูกเพิกถอนใบอนุญาตในประเทศต้นทางและไม่เคยต้องโทษ

อาชญากรรม

6.3.3.5 มีความสามารถในการใช้ภาษาฮาดินโดนีเซียดี

6.3.3.6 มีความรู้ทางด้านภาษีอากรและกฎหมายธุรกิจของประเทศอินโดนีเซีย

6.3.3.7 มีประสบการณ์ทำงานที่เกี่ยวข้อง

6.3.3.8 ปฏิบัติตามข้อกำหนดในเงื่อนไขของ MRA ที่จัดทำขึ้นตามที่กล่าวใน

ข้อ 6.3.3.1

การจ้างนักวิชาชีพต่างชาติ นั้น มีข้อกำหนดสัดส่วนของนักบัญชีต่างชาติต้องไม่เกิน 1 ใน 10 ของนักวิชาชีพที่ถูกจ้างทั้งหมดในแต่ละระดับขั้นของตำแหน่งงาน โดยตำแหน่งผู้บริหารผู้เชี่ยวชาญพิเศษสามารถเข้ามาปฏิบัติงานในประเทศอินโดนีเซียได้ครั้งละไม่เกิน 2 ปี และสามารถต่ออายุได้สูงสุด 2 ครั้ง ส่วนการเคลื่อนย้ายระหว่างสำนักงานสามารถทำได้ตามความต้องการเชิงเศรษฐกิจในประเทศ

ประเทศอินโดนีเซียใช้มาตรฐานการบัญชีอินโดนีเซีย (Indonesian Financial Accounting Standard : IFAS) ที่มีการอ้างอิงจากมาตรฐานรายงานทางการเงินสากล (IFRS) และเริ่มบังคับใช้มาตรฐานการสอบบัญชีของประเทศตามมาตรฐานการสอบบัญชีสากล (ISA) แล้ว

ผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีของประเทศอินโดนีเซียต้องได้รับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องอย่างน้อย 30 ชั่วโมงต่อปี และต้องได้จำนวนรวมทั้งหมด 120 ชั่วโมงตามระยะเวลา 3 ปี

6.4 ประเทศพม่า

ประเทศพม่า เป็นประเทศที่มีนักลงทุนหลาย ๆ ประเทศสนใจเข้าไปเพื่อลงทุน เนื่องจากมีทรัพยากรธรรมชาติอุดมสมบูรณ์มาก อีกทั้งเพิ่งมีการเปิดประเทศยังต้องการการลงทุนเพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เมื่อมีการลงทุนก็ต้องมีนักวิชาชีพบัญชีเข้าไปช่วยในการจัดการเอกสารการค้าต่าง ๆ ให้ราบรื่น อีกทั้งนักวิชาชีพบัญชีที่เป็นคนท้องถิ่นของพม่าเอง มีจำนวนจำกัด ประชากรยังขาดความรู้และทักษะที่เพียงพอในการทำบัญชีสากล ถึงแม้ว่าจะรับมาตรฐานการบัญชีสากลแล้วก็ตามงานบริการวิชาชีพบัญชีในประเทศพม่าเป็นสิ่งที่น่าสนใจ นักวิชาชีพบัญชีในประเทศจะขยายสาขาไปตั้งที่พม่า โดยอาจเป็นไปในรูปแบบของการร่วมทุนกับสำนักงานวิชาชีพท้องถิ่นก็ได้ (ฝ่ายต่างประเทศ สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์. 2558 : เว็บไซต์)

สรุปได้ว่า ประเทศพม่าอนุญาตให้นักลงทุนถือหุ้นข้างมาก ซึ่งถือว่าได้ประเทศพม่ายังขาดแคลนนักวิชาชีพบัญชี ซึ่งประเทศไทยเป็นเพื่อนบ้านกับพม่าและมีรากฐานทางประวัติศาสตร์ ศาสนา และวัฒนธรรมที่ใกล้เคียงกัน ถือว่าได้เป็นตัวเลือกอันดับต้น ๆ ดังนั้น นักบัญชีไทยควรเตรียมตัวเพื่อพร้อมรับโอกาสในการทำงานหรือติดต่อธุรกิจกับประเทศพม่า

6.5 ประเทศกัมพูชา

6.5.1 ข้อมูลพื้นฐาน

ประเทศกัมพูชา เป็นประเทศที่ยอมให้นักวิชาชีพบัญชีต่างประเทศที่ได้รับใบอนุญาตแล้วมาขึ้นทะเบียนได้เลย โดยไม่ต้องผ่านการทดสอบ โดยนักวิชาชีพในประเทศกัมพูชามีไม่ถึง 300 คน ซึ่งเป็นนักวิชาชีพกัมพูชาและนักวิชาชีพต่างชาติที่ไปขึ้นทะเบียน โดยมีค่าบำรุงสมาชิก 150 ดอลลาร์ต่อปี และมีจำนวนชั่วโมงการพัฒนาความรู้อย่างต่อเนื่องไม่ต่ำกว่าปีละ 40 ชั่วโมง นอกจากนี้ ยังเปิดรับกับการลงทุนทางด้านวิชาชีพบัญชีให้นักลงทุนต่างชาติเข้าไปลงทุนได้ร้อยละ 100 ประชากรในประเทศมีประมาณ 15 ล้านคน ซึ่งทางกัมพูชาได้ใช้มาตรฐานวิชาชีพบัญชีสากลแล้วตั้งแต่ 1 มกราคม พ.ศ. 2555 เป็นต้นไปเช่นกัน (ฝ่ายต่างประเทศ สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์. 2558 : เว็บไซต์)

6.6 ประเทศบรูไน

6.6.1 ข้อมูลพื้นฐาน

ประเทศบรูไน เป็นประเทศที่ร่ำรวยมากจากการมีทรัพยากรน้ำมัน แต่มีประชากรในประเทศเพียง 5 แสนคน มีนักวิชาชีพบัญชีไม่ถึงร้อยคน และเมื่อเทียบค่าแรงขั้นต่ำจัดได้ว่าสูงรองจากสิงคโปร์แต่ค่าครองชีพกลับไม่สูงมาก หากสามารถเข้าไปทำงานที่บรูไนได้ ก็จะได้รับค่าตอบแทนที่สูง อย่างไรก็ตามภาษาราชการใช้ภาษาบาฮาซา ซึ่งอาจยากสำหรับการเจรจาการค้าหากไม่สามารถใช้ภาษาท้องถิ่นได้ (ฝ่ายต่างประเทศ สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์. 2558 : เว็บไซต์)

6.7 ประเทศเวียดนาม

6.7.1 ข้อมูลพื้นฐาน

ประเทศเวียดนาม เป็นประเทศหนึ่งที่ยังเปิดรับนักวิชาชีพบัญชีต่างชาติให้เข้ามาในประเทศไทยได้ โดยมีการจัดทำแบบทดสอบวัดความรู้ทางวิชาชีพเป็นภาษาอังกฤษ ซึ่งหากสอบผ่านแล้วสามารถขึ้นทะเบียนเป็นนักวิชาชีพของเวียดนามได้ ประชากรในประเทศมีประมาณ 90 ล้านคน ซึ่งส่วนใหญ่ยังเป็นประชากรวัยแรงงาน ที่พยายามพัฒนาความรู้ ความสามารถให้รองรับการเติบโตทางเศรษฐกิจ ดังนั้น ยังมีความต้องการรับนักวิชาชีพที่มีคุณภาพอีกจำนวนมาก การจัดตั้งสำนักงานให้บริการวิชาชีพบัญชีสามารถจัดตั้งได้ โดยบุคคลที่ได้รับใบอนุญาตเป็นนักวิชาชีพบัญชีเวียดนามและมีถิ่นพำนักในประเทศเวียดนามมากกว่า 1 ปี (ฝ่ายต่างประเทศ สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์. 2558 : เว็บไซต์)

6.7.2 องค์กรที่กำกับดูแล

องค์กรวิชาชีพบัญชีของประเทศเวียดนาม คือ The Vietnam Accounting Association (VAA) มีสมาชิกรวมประมาณ 8,000 คน และ The Vietnam Association of Certified Public Accountants (VACPA) เป็นองค์กรในการพัฒนาผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี ประเทศเวียดนามมี Practicing Accountants ประมาณ 160 คน มีผู้ได้รับใบอนุญาตผู้สอบบัญชี 1,600 คน และสำนักงานสอบบัญชี 160 แห่ง (ฝ่ายต่างประเทศ สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์. 2558 : เว็บไซต์)

6.7.3 คุณสมบัติของนักบัญชี

คุณสมบัติของการเป็นนักบัญชีที่ประเทศเวียดนาม โดยการขอสมัครเป็น Accounting Practitioner Certificated มีข้อกำหนดด้านวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า ทางด้านการเงิน การบัญชีหรือการสอบบัญชี มีประสบการณ์ไม่น้อยกว่า 60 เดือน และได้รับการทดสอบความรู้เชิงเทคนิคทางวิชาชีพ 6 วิชา และทักษะทางภาษา 1 วิชา และมีคุณสมบัติเหมาะสมตามจรรยาบรรณและกฎหมายกำหนด

ผู้ที่เป็น Accounting Practitioner Certificated แล้ว สามารถขอรับใบอนุญาต Audit Practitioner Certifies ได้ โดยผู้ขอรับใบอนุญาตทั้งสองประเภทนี้ต้องเป็นสมาชิกกับหน่วยงานวิชาชีพบัญชี และ Ministry of Finance (MOF) เป็นผู้พิจารณาให้ใบอนุญาต

MOF ของประเทศเวียดนามยอมรับการขึ้นทะเบียนของนักบัญชีต่างชาติได้ไปประกอบวิชาชีพบัญชีจาก The Association of Chartered Certificated Accountant (ACCA) หรือ Certified Practicing Accountants Australia (CPA Australia) โดยนักบัญชีต่างชาติต้องเข้ารับการทดสอบกฎหมายเวียดนามซึ่งจัดทดสอบเป็นภาษาเวียดนาม

บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์และบริษัทอื่น ๆ ทั่วไปใช้มาตรฐานบัญชีเวียดนาม (Vietnamese Accounting Standard : VAS) ที่มีพื้นฐานมาจากมาตรฐานการบัญชีสากล ในปี ค.ศ. 2003 ในการจัดทำบัญชี ในขณะที่กลุ่มธนาคารใช้มาตรฐานรายงานทางการเงินสากล (IFAS) และเวียดนามยังไม่ได้นำมาตรฐานการสอบบัญชีสากลมาใช้

ผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีของประเทศเวียดนามต้องได้รับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องอย่างน้อย 40 ชั่วโมงต่อปี โดยอย่างน้อย 20 ชั่วโมง ด้านบัญชีและการสอบบัญชี และ 4 ชั่วโมง ด้านจรรยาบรรณ

6.8 ประเทศลาว

6.8.1 ข้อมูลพื้นฐาน

ประเทศลาวหรือชื่ออย่างเป็นทางการคือ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เป็นประเทศที่ไม่มีทางออกสู่ทะเล มีประชาชนประมาณ 6 ล้านคน

6.8.2 องค์กรที่กำกับดูแล

หน่วยงานที่กำกับดูแลวิชาชีพบัญชี คือ Ministry of Finance (MOF) มีจำนวนผู้ทำบัญชีขึ้นทะเบียน (Certified Public Accountants : CPA) จำนวน 192 คน แบ่งประเภทสมาชิกประเภท Public Practice 165 คน และ Non-Public Practice 27 คน และมีสำนักงานบัญชีที่ได้รับอนุญาตดำเนินงาน ประมาณ 60 แห่ง

Ministry of Finance (MOF) มีหน้าที่ในการออกใบอนุญาตและกำกับดูแลองค์กรวิชาชีพบัญชี ซึ่งได้แก่ Lao Institute of Certified Public Accountants (LICPA) ซึ่งมีหน้าที่ดูแลการประกอบวิชาชีพโดยแบ่งสมาชิกออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้

6.8.2.1 Honorary Members เป็นบุคคลที่มีความรู้ความชำนาญทางด้านบัญชีที่ได้รับการเชิญเข้ามาเป็นสมาชิก

6.8.2.2 Primary Members แบ่งเป็น 2 ประเภท ได้แก่

1) Practicing Members คือ บุคคลที่เป็นนิติบุคคลที่ให้บริการทางด้านบัญชี และการตรวจสอบบัญชีแก่องค์กรต่าง ๆ และ

2) Non- Practicing Members ประกอบด้วยครู เจ้าหน้าที่ตรวจพิสูจน์ที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนดและเป็นพลเมืองของประเทศลาว

6.8.2.3 Associate Members สำหรับบุคคลหรือนิติบุคคลที่ลงทุนโดยชาวต่างชาติ เข้ามาให้บริการด้านบัญชีและการตรวจสอบบัญชีในประเทศลาวต้องขึ้นทะเบียนกับ LICPA ตามเงื่อนไข ดังนี้

1) ชาวต่างชาติต้องเป็นพลเมืองของประเทศที่เป็นสมาชิก International Accounting Standard Committee

2) มีการศึกษาทางด้านบัญชี มีตัวแทนที่เป็นคนลาวไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 ของพนักงานทั้งหมดโดยอย่างน้อย 1 คนต้องเป็นสมาชิก LICPA

3) ปฏิบัติตามจรรยาบรรณและต้องจัดอบรมในต่างประเทศสำหรับพนักงานคนลาวไม่น้อยกว่า 30 ชั่วโมงต่อปี และจัดอบรมภายในประเทศ 120 ชั่วโมงต่อปี (ฝ่ายต่างประเทศ สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์. 2558 : เว็บไซต์)

6.8.3 คุณสมบัติของนักบัญชี

นักบัญชีที่ทำงานด้านวิชาชีพบัญชีในประเทศลาวนั้น จะต้องมีความรู้ของ CPA ดังนี้ (ฝ่ายต่างประเทศ สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์. 2558 : เว็บไซต์)

6.8.3.1 วุฒิปริญญาตรีด้านที่เกี่ยวข้อง พร้อมประสบการณ์ 2 ปี หรือ การศึกษาระดับอาชีวศึกษาทางด้านที่เกี่ยวข้องพร้อมประสบการณ์ 6 ปี

6.8.3.2 อายุ 25 ปีขึ้นไป

6.8.3.3 ไม่มีประวัติเสื่อมเสียหรือทุจริต

6.8.3.4 มีความสามารถในการพูดภาษาฝรั่งเศสหรือภาษาอังกฤษ

6.8.3.5 ผ่านการทดสอบ 10 วิชา และการอบรม 68 ชั่วโมง จัดเป็น

ภาษาลาว

นอกจากนี้ ประเทศลาวได้วางที่จะนำมาตราฐานการรายงานทางการเงินสากล (IFRS) มาใช้ในปี ค.ศ.2014 สำหรับธุรกิจที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ และยังไม่มีการบังคับใช้มาตรฐานการสอบบัญชีสากล

6.9 ประเทศฟิลิปปินส์

6.9.1 ข้อมูลพื้นฐาน

ประเทศฟิลิปปินส์มีประชากรจำนวนมากถึง 93 ล้านคน มีข้อได้เปรียบด้านทรัพยากรบุคคล และส่วนใหญ่สามารถสื่อสารภาษาอังกฤษได้ นอกจากนี้ยังมีทรัพยากรธรรมชาติจำนวนมาก จัดเป็นประเทศทางเลือกหนึ่งของนักลงทุน

6.9.2 องค์กรที่กำกับดูแล

The Philippine Institute of Certified Accountants (PICPA) มีหน้าที่ยกระดับวิชาชีพบัญชีให้มีมาตรฐาน พัฒนาด้านการศึกษา และสนับสนุนการทำงานของผู้ประกอบการ โดย PICPA แบ่งประเภทของ CPA ตามประเภทของการเป็นสมาชิก 4 ประเภท ได้แก่

6.9.2.1 Public Practices ทำงานเป็น Practicing CPAs

6.9.2.2 Commerce and Industry ทำงานกับธุรกิจ Accountants of

Organizations

6.9.2.3 Government ทำงานกับหน่วยงานภาครัฐบาล

6.9.2.4 Education/Academy ทำงานเกี่ยวกับงานทางวิชาการ

(Academic World)

6.9.3 คุณสมบัติของนักบัญชี

การเป็นนักบัญชีในประเทศฟิลิปปินส์ ต้องมีคุณสมบัติดังนี้

6.9.3.1 ต้องมีสัญชาติฟิลิปปินส์

6.9.3.2 สำเร็จการศึกษาขั้นต่ำปริญญาตรี และไม่เคยต้องโทษทางจรรยาบรรณ

โดยขึ้นทะเบียนและเข้ารับการทดสอบ CPA 7 วิชา

6.9.3.3 นักบัญชีที่มีสัญชาติอื่นๆ สามารถปฏิบัติงานด้านบัญชีได้โดยให้เป็นไปตามกฎหมายและข้อตกลงร่วมกันระหว่างรัฐบาลฟิลิปปินส์กับประเทศนั้น ๆ เท่านั้น

อย่างไรก็ตาม นักบัญชีต่างประเทศที่ถือใบอนุญาตเป็น Public Accountant ของต่างประเทศ สามารถให้บริการที่ปรึกษาในด้านที่ขาดแคลนและเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศ โดยในกรณีนั้นต้องยังไม่มีนักบัญชีสัญชาติฟิลิปปินส์ที่มีคุณสมบัติที่เหมาะสมในการทำงานนั้น ๆ รวมถึงการเป็นอาจารย์ วิทยากร ในด้านที่มีความเป็นเฉพาะทาง

นักบัญชีฟิลิปปินส์ประเภท Public Practice และ Accounting Education ต้องได้รับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่อง (CPD) อย่างน้อย 60 หน่วยต่อ 3 ปี โดยขั้นต่ำ 15 หน่วยต่อปี

6.9.4 กฎหมายการลงทุน

การลงทุนในธุรกิจของคนต่างชาติ อนุญาตให้ถือหุ้น 100% ได้ตามเงื่อนไขที่ว่า ต้องไม่เป็นการลงทุนที่อยู่ภายใต้ข้อจำกัดและข้อห้าม ประเทศของนักลงทุนต่างชาตินั้นต้องอนุญาตให้คนชาติฟิลิปปินส์ประกอบธุรกิจในลักษณะเดียวกันภายในประเทศนั้นได้ และต้องมีเงินทุนชำระแล้ว เป็นสกุลเงินเปโซฟิลิปปินส์อย่างน้อย 200,000 เหรียญสหรัฐ หรือมีการจ้างแรงงานอย่างน้อย 50 คนขึ้นไป

6.9.5 มาตรฐานทางบัญชี

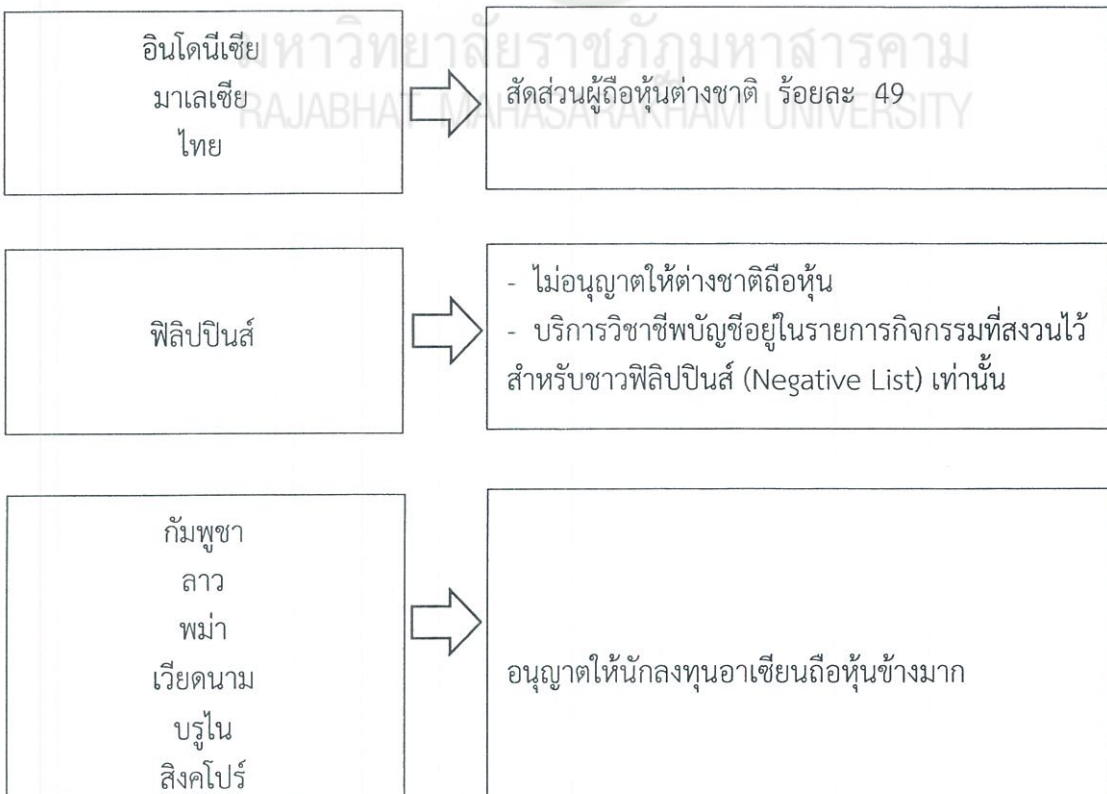
มาตรฐานทางบัญชีของประเทศฟิลิปปินส์ แบ่งเป็น 3 ระดับ ได้แก่

6.9.5.1 กิจการขนาดใหญ่หรือกิจการที่มีส่วนได้เสียสาธารณะ โดยมีขนาดสินทรัพย์รวม มากกว่า 350 ล้านดอลลาร์ หรือหนี้สินรวมมากกว่า 250 ล้านดอลลาร์ ใช้ Philippine Financial Reporting Standards (PFRS) อ้างอิงจาก IFRS

6.9.5.2 กิจการขนาดกลางและเล็ก โดยมีขนาดสินทรัพย์รวมระหว่าง 3-350 ล้านดอลลาร์ หรือหนี้สินรวมระหว่าง 3-250 ล้านดอลลาร์ ใช้ PFRS of SMEs อ้างอิงมาจาก IFRS for SMEs มีผลบังคับใช้ตั้งแต่ปี ค.ศ. 2010

6.9.5.3 กิจการขนาดย่อม โดยมีขนาดสินทรัพย์รวมและหนี้สินรวมน้อยกว่า 3 ล้านดอลลาร์ สามารถเลือกใช้ Income Tax Basis หรือ PFRS of SMEs

สรุปได้ว่า ข้อมูลพื้นฐานสาขาบริการวิชาชีพบัญชีของประเทศอื่นๆ ในอาเซียนนั้น สามารถแบ่งกลุ่มข้อมูลพื้นฐานได้ 3 กลุ่ม ดังภาพที่ 1.1

ภาพที่ 1.1 ข้อมูลพื้นฐานสาขาบริการวิชาชีพบัญชีของประเทศในอาเซียน

7. กรอบข้อตกลงยอมรับร่วมในสาขาบัญชีของอาเซียน (ASEAN Mutual Recognition Arrangement Framework on Accountancy Services)

กลุ่มประเทศอาเซียนได้ร่วมกันจัดทำกรอบข้อตกลงยอมรับร่วมในสาขาวิชาชีพบัญชีขึ้น โดยได้ลงนามในเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2552 โดยมีรายละเอียดดังนี้ (บรรจงจิตต์ อังศุสิงห์. 2557 : เว็บไซต์)

7.1 หลักการจัดทำกรอบข้อตกลง คือ กำหนดแนวทางเพื่อใช้เป็นพื้นฐานในการเจรจา MRA ด้านบัญชีในอนาคตของอาเซียน

7.2 ส่วนประกอบของกรอบข้อตกลง ประกอบด้วย หลักเกณฑ์เรื่องการศึกษา การสอบ ประสพการณ์ กระบวนการให้การยอมรับ ระบบข้อมูลเอกสาร ระเบียบวินัยและหลักจริยธรรม มาตรฐานและแนวปฏิบัติสากล

7.3 ข้อตกลงยอมรับร่วมคุณสมบัตินักวิชาชีพบัญชี (ASEAN Mutual Recognition Arrangement : MRA) จะต้องไม่ลดทอนสิทธิ อำนาจ หน้าที่ของสมาชิกอาเซียนแต่ละประเทศ ในการกำกับดูแลและออกกฎระเบียบ หรือกฎหมายภายใน แต่ต้องไม่สร้างอุปสรรคเกินจำเป็น

7.4 การออกใบอนุญาตและการขึ้นทะเบียนของวิชาชีพบัญชีอาเซียนจะต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบภายในของแต่ละประเทศ

7.5 กรอบข้อตกลงได้กำหนดการดำเนินการและขอบเขตความรับผิดชอบของหน่วยงานที่รับผิดชอบสาขาวิชาชีพ

7.6 วัตถุประสงค์ของกรอบข้อตกลงเพื่อ

7.6.1 อำนวยความสะดวกในการเจรจาจัดทำข้อตกลงยอมรับร่วมวิชาชีพบัญชีระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน โดยให้โครงสร้างเพื่อนำไปสู่การสรุปข้อตกลงนั้น

7.6.2 แลกเปลี่ยนข้อมูลที่ส่งเสริม และคำนึงถึงการพัฒนาแนวปฏิบัติที่ดีที่สุด ทั้งด้านมาตรฐานและคุณสมบัติของวิชาชีพบัญชี

7.7 การจัดทำกิจกรรมจะครอบคลุมภายใต้ CPC 862 ของ Provisional CPC ขององค์การสหประชาชาติ

7.8 หลักเกณฑ์การยอมรับ ดังนี้

7.8.1 การศึกษา ต้องได้รับการศึกษาตามเงื่อนไขที่มีผลบังคับในประเทศแหล่งกำหนด

7.8.2 ใบอนุญาต หากมีใบอนุญาตอื่นในการประกอบวิชาชีพ แต่ละประเทศจะต้องพยายามอย่างเต็มความสามารถในการอำนวยความสะดวกให้นักบัญชีอาชีพ (PPA) ของประเทศสมาชิกอื่นได้รับการอนุมัติที่จำเป็นต่อการประกอบวิชาชีพบัญชี

7.8.3 การแสดงให้เห็นว่ามีความสามารถ จำเป็นต้องมีการกำหนดให้นักบัญชีอาชีพ (PPA) แสดงให้เห็นว่ามีความสามารถในการประกอบวิชาชีพ

7.8.4 ประสพการณ์ นักบัญชีอาชีพ (PPA) จะต้องมีประสพการณ์ครบถ้วนตามความต้องการที่ระบุไว้โดยประเทศผู้รับ

7.9 ประโยชน์ที่จะได้รับจากข้อตกลงยอมรับร่วมในสาขาวิชาชีพของอาเซียน

7.9.1 เป็นกรอบแนวทางเพื่ออำนวยความสะดวกในการเข้าไปทำงานในวิชาชีพในอนาคต

- 7.9.2 เมื่อสมาชิกอาเซียนที่มีความพร้อม ก็สามารถเข้าร่วมเจรจายอมรับคุณสมบัติของกันและกันได้ โดยใช้กรอบข้อตกลงนี้เป็นพื้นฐานในการเจรจา
- 7.9.3 ในระหว่างที่ยังไม่พร้อมก็สามารถศึกษากรอบข้อตกลงนี้ไปก่อน
- 7.9.4 ใช้เป็นแนวทางในการเตรียมความพร้อม ทั้งในการส่งบุคลากรออกไปทำงานในประเทศอาเซียนอื่น และการรับมือกับบุคลากรจากอาเซียนที่จะเข้ามาทำงานในประเทศไทย

8. การเตรียมความพร้อมของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีเพื่อเข้าสู่อาเซียน

สุพจน์ สิงห์เสนห์ (2556 : เว็บไซต์) ประธานคณะกรรมการเตรียมพร้อมสู่ AEC สภาวิชาชีพบัญชี กล่าวว่า ภาพรวมของวิชาชีพทุกประเทศเห็นด้วยในหลักการว่า ต้องการให้มีการเคลื่อนย้ายนักบัญชีเสรีแต่ในทางปฏิบัติจริง ยังเป็นไปไม่ได้ เพราะประเทศส่วนใหญ่ติดขัดข้อกฎหมายเดิมของตนเอง เช่น ฟิลิปปินส์ รัฐธรรมนูญกำหนดให้อาชีพนักบัญชี เป็นอาชีพสงวน ห้ามคนต่างชาติเข้ามาทำ เช่นเดียวกับประเทศไทยที่ยังติดขัดกฎหมายพระราชบัญญัติและกฎกระทรวง ที่เกี่ยวข้องรวม 7-8 ฉบับ ขณะที่ขั้นตอนการแก้ไขแต่ละฉบับต้องใช้เวลาานาน MRA วิชาชีพบัญชีจึงยังไม่สามารถเกิดขึ้นได้เร็ว ๆ นี้ แต่ละประเทศที่มีความพร้อมและอาจร่วมมือกันเองก่อน เช่น อินโดนีเซีย และมาเลเซีย ได้จับคู่กันอนุญาตให้นักบัญชีของอีกฝ่ายเข้ามาสอบใบอนุญาตและทำงานในประเทศตนเองได้

ประเทศไทย มีผู้ขึ้นทะเบียนประกอบวิชาชีพบัญชี 5.8 หมื่นคน และมีผู้ถือใบอนุญาตเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (CPA) 8,700 คน ขณะที่สถาบันผลิตนักบัญชีทั่วประเทศมีกว่า 300 แห่งผลิตออกมาปีละไม่ต่ำกว่า 2 หมื่นคน ดังนั้น ในแต่จำนวนถือว่าประเทศไทยมีความพร้อม แต่อย่างไรก็ตามประเทศไทยจะต้องสร้างความพร้อมให้เกิดขึ้นกับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่มีอยู่ในปัจจุบัน และสร้างหลักสูตรหรือพัฒนาหลักสูตรทางการศึกษาด้านวิชาชีพบัญชีให้พัฒนาบัณฑิตที่จะเป็นนักบัญชีในอนาคตต่อไป โดยจำแนกการเตรียมความพร้อมออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

8.1 การเตรียมความพร้อมสำหรับนักวิชาชีพบัญชีเพื่อเตรียมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

ผู้ที่มีใบประกอบวิชาชีพหรือผู้ที่ขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีแล้ว รวมทั้งผู้สอบบัญชีรับอนุญาต จะต้องพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ (ฝ่ายต่างประเทศ สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์. 2558 : เว็บไซต์)

8.1.1 ความพร้อมด้านมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชีที่เป็นสากล คงจะปฏิเสธไม่ได้ถึงการเปลี่ยนแปลงของความเป็นสากล ทั่วโลกต่างเรียกร้องให้วิชาชีพบัญชีอิงกับมาตรฐานสากลเพื่อความเข้าใจของผู้ใช้ข้อมูลทางการเงิน ทำให้ประเทศไทยต้องได้มีการนำมาตรฐานสากลมาแปลและมีผลบังคับใช้ไปแล้ว ซึ่งจากการสำรวจประเทศต่างๆ ในอาเซียนได้ประกาศยอมรับที่จะปฏิบัติตามมาตรฐานสากลด้วยเช่นกัน

8.1.2 ความพร้อมในการศึกษากฎหมาย ข้อบังคับ ภาษีอากร การบันทึกบัญชีให้ถูกต้องได้นั้น นักบัญชีจะต้องมีความเข้าใจในธุรกิจ ประเภทของรายการและการเลือกใช้มาตรฐานบัญชีที่ถูกต้องเหมาะสม เป็นผลให้นักบัญชีจำเป็นต้องไปศึกษากฎหมาย ข้อบังคับ รวมถึงภาษีอากรที่เกี่ยวข้อง เพื่อการปฏิบัติงานที่ถูกต้อง นอกจากนี้ หากลูกค้าของนักบัญชีไปลงทุนหรือนักบัญชีจะให้บริการด้านบัญชีในประเทศอื่นๆ จำเป็นจะต้องทำตามกฎหมาย ข้อบังคับ รวมทั้งการยื่นภาษีของประเทศนั้นๆ การดูแลบริการให้กับลูกค้าให้สามารถทำธุรกรรมทางธุรกิจอย่างราบรื่น ไม่ให้เกิดมี

การตรวจสอบการกระทำที่ผิดกฎหมาย ย่อมเป็นการให้บริการที่ตีแน่นอน

8.1.3 ความพร้อมด้านการสื่อสารและการปรับตัว นักบัญชีคงจะไม่สามารถทำงานคนเดียวได้อีกต่อไป จำเป็นต้องมีการติดต่อสื่อสาร ประสานงานขอข้อมูล สรุปข้อมูลทางการเงินเป็นรายงานเพื่อส่งให้ผู้บริหาร ซึ่งล้วนต้องใช้การสื่อสารทั้งหมด และเมื่อมีการรวมกันเป็นประชาคมอาเซียน การติดต่อคงไม่เพียงแค่นักในประเทศเท่านั้น แต่จะมีคนจากประเทศต่าง ๆ ที่เข้ามาลงทุนในประเทศไทยเพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัด ดังนั้น ภาษาอังกฤษ ซึ่งถูกกำหนดเป็นภาษากลางของอาเซียนจึงมีความสำคัญ ซึ่งทักษะในการสื่อสารได้แก่ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ในการทำงานและการติดต่อสื่อสาร รวมถึงการมีทักษะในการพูดคุยเจรจาแลกเปลี่ยนกัน (Small Talks) นอกจากนี้ เมื่อมีการทำงานข้ามวัฒนธรรมกัน ควรจะมีความเข้าใจยอมรับและปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปได้

8.1.4 ความพร้อมด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ความก้าวหน้าและการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีสารสนเทศ มีผลต่อการจัดการและประมวลผลข้อมูลจำนวนมากได้อย่างรวดเร็ว ไม่ว่าจะช่วยในการทางการเงินให้สะดวกขึ้น รวมทั้งการระบบอินเทอร์เน็ตที่ช่วย ดังนั้น การเพิ่มขีดความสามารถในด้านการทำงานร่วมกับระบบเทคโนโลยีสารสนเทศจะเป็นการเพิ่มโอกาสสำหรับนักบัญชีในการให้บริการด้านบัญชีรูปแบบใหม่ได้

8.1.5 ความพร้อมด้านทัศนคติ จริยธรรม นักวิชาชีพบัญชีต้องเปลี่ยนท่าทีจากความไม่ยึดหยุ่น มองเฉพาะหลักเกณฑ์เพียงอย่างเดียว จะจัดทำข้อมูลตามกำหนดเวลา มาเป็นนักบัญชีที่กระฉับกระเฉง พร้อมต่อการเปลี่ยนแปลง มีวิสัยทัศน์กว้างไกลและชัดเจน มีความสามารถที่จะพัฒนาและปรับบทบาทของตนเองให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก โดยเริ่มต้นจากการเปลี่ยนบทบาทของผู้จัดทำข้อมูลในอดีตมาเป็นผู้วิเคราะห์ข้อมูล สะท้อนภาพของการเป็นที่ปรึกษาแก่ผู้บริหาร นอกจากนี้ ในการปฏิบัติงานวิชาชีพในประเทศไทย เพิ่งเริ่มต้นในการที่จะเคร่งครัดเรื่องจรรยาบรรณของวิชาชีพบัญชีในการปฏิบัติงาน ซึ่งตรงกันข้ามกับประเทศสิงคโปร์ มาเลเซีย ที่ให้เขาให้ความสำคัญเรื่องนี้มานานมาแล้ว จึงเป็นเรื่องที่ยากให้ตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติตามจรรยาบรรณของวิชาชีพบัญชีด้วย

บุญมี เลิศพิเชฐ (2557 : 18 – 22) ได้กล่าวว่า การเตรียมความพร้อมสำหรับผู้ตรวจสอบในการเปิดเสรีประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ในปี พ.ศ. 2558 นี้ สิ่งที่ผู้ตรวจสอบต้องให้ความสำคัญเพิ่มขึ้น ได้แก่

- 1) ทักษะด้านภาษา เป็นปัจจัยสำคัญในลำดับต้น ๆ ที่ต้องเตรียมความพร้อม ปัจจุบันต้องยอมรับว่า ภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศที่มีความสำคัญเป็นอย่างมากสำหรับการติดต่อสื่อสารในรูปแบบต่าง ๆ ดังนั้น ในอนาคตอันใกล้ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้ตรวจสอบทั้งภายในและภายนอกจะต้องมีการพัฒนาศักยภาพหรือเพิ่มทักษะด้านภาษาดังกล่าวให้มีความเชี่ยวชาญมากยิ่งขึ้น เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมสำหรับการปฏิบัติงานในเวทีระหว่างประเทศ เนื่องจากจะใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษากลาง นอกจากนี้ นอกจากภาษาอังกฤษอันเป็นภาษาสากลทั่วโลกให้การยอมรับแล้ว และภาษาที่ไม่ควรมองข้ามคือภาษาของเพื่อนบ้าน เช่น ภาษามลายู ภาษาอินโดนีเซีย ภาษาพม่า ภาษาเวียดนาม เป็นต้น
- 2) กฎระเบียบและกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ผู้ตรวจสอบจะต้องมีความเข้าใจอย่างลึกซึ้งเกี่ยวกับกฎระเบียบและกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานและพิจารณาถึงความ

สอดคล้องกับพันธกิจของไทยภายใต้กรอบ AEC พร้อมทั้งติดตามการดำเนินงานและการปฏิบัติงานว่าเป็นไปตามนโยบายต่าง ๆ ที่ได้วางไว้รวมทั้งสามารถให้ความเห็นแก่ผู้บริหารได้

3) กระบวนการทำงาน ผู้ตรวจสอบจะต้องมีการปรับทัศนคติและกระบวนการทำงานตรวจสอบให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับภารกิจขององค์กรที่ปรับตัวตามมากขึ้น เพื่อเพิ่มคุณค่าและปรับปรุงการปฏิบัติงานขององค์กรให้ดีขึ้น การทำงานของตนให้เป็นไปตามมาตรฐานการตรวจสอบสากลให้มากที่สุดเพื่อให้กระบวนการทำงานของผู้ตรวจสอบได้ดำเนินการเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด

4) ความรู้เกี่ยวกับระบบงาน ผู้ตรวจสอบจะต้องทราบระบบของหน่วยงานให้มากที่สุด เนื่องจาก หน่วยงานอาจมีการปรับปรุงระบบหรือขั้นตอนการดำเนินงานให้สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพและรวดเร็วมากขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับพันธกิจภายใต้กรอบ AEC ดังนั้น หากผู้ตรวจสอบเข้าใจระบบงานเป็นอย่างดีแล้ว การควบคุมภายในของการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้อย่างชัดเจนและครอบคลุมยิ่งขึ้น

5) วัฒนธรรมและวัฒนธรรมองค์กร เมื่อเข้าสู่ AEC แล้ว ผู้ตรวจสอบอาจต้องมีการติดต่อประสานงานระหว่างหน่วยงานหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของแต่ละประเทศ ส่งผลให้ผู้ตรวจสอบจะต้องมีความเข้าใจในวัฒนธรรมและวัฒนธรรมขององค์กรแต่ละแห่งด้วยเพื่อให้การติดต่อประสานงานเป็นไปอย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ

6) ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ผู้ตรวจสอบจะต้องพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศต่าง ๆ ในการตรวจสอบ เพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานฯ อีกทั้งเป็นการแสดงศักยภาพ ความเชี่ยวชาญของผู้ตรวจสอบของประเทศไทยได้

7) การปรับตัวรับการเปลี่ยนแปลง ในอนาคตบริบทการดำเนินการต่าง ๆ จะเปลี่ยนแปลงไม่ว่าจะเป็น การเปลี่ยนแปลง การปรับตัวของการดำเนินการของตลาดการเงิน ตลาดทุน ธุรกิจบริการ ตลาดการค้าและตลาดแรงงานตลอดจนถึงการบริหารงานในด้านต่าง ๆ ซึ่งรวมถึงการบริหารงานภาครัฐด้วย ทั้งนี้ การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอาจมีผลกระทบต่อการทำงานในด้านต่าง ๆ ขององค์กร ซึ่งผู้ตรวจสอบอาจต้องนำมาเป็นข้อมูลในการเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ AEC เช่น อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว แรงงาน คมนาคม กฎหมายต่าง ๆ วิธีการขั้นตอนธุรกรรมงานด้านต่าง ๆ เป็นต้น

นอกจากนี้ วลัยลักษณ์ สุวรรณวัลย์กร และมนวิกา ผดุงสิทธิ์ (2556 : 35-49) ได้ทำวิจัยเพื่อศึกษาความพร้อมและความคาดหวังของวิชาชีพสอบบัญชีไทยในการแข่งขันในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน พบว่า คุณสมบัติที่ผู้บังคับบัญชาคาดหวังจากผู้ประกอบวิชาชีพสอบบัญชีมากที่สุดคือ ความมีคุณธรรมจริยธรรม รองลงมาคือการมีความรับผิดชอบในหน้าที่การงาน และความรู้ความสามารถด้านภาษาอังกฤษ โดยคุณสมบัติด้านความรู้ความสามารถในเรื่องทักษะการทำงานและทักษะอื่นๆ ที่ผู้บังคับบัญชาของผู้ประกอบวิชาชีพสอบบัญชีเห็นว่าสำคัญมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ทักษะด้านภาษา ความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชี และความรับผิดชอบในหน้าที่การงาน

8.2 การเตรียมความพร้อมสำหรับผู้ที่กำลังศึกษาวิชาชีพบัญชี

สหพันธ์นักบัญชีระหว่างประเทศ (International Federation of Accountant : IFAC) เป็นองค์กรที่ไม่แสวงหากำไรและมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาการสอบบัญชี การศึกษา และ จรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ได้ออกมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศ (International Education Standards : IES) สำหรับวิชาชีพบัญชี และมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2548 เป็นต้นมา ประเทศไทยเป็นหนึ่งในร้อยกว่าประเทศที่เป็นสมาชิกในองค์กรนี้ ได้นำ มาตรฐานนี้ประยุกต์ใช้โดยผสมผสานเข้ากับโปรแกรมหรือหลักสูตรทางการศึกษาวิชาชีพบัญชี เพื่อผลิต นักวิชาชีพบัญชีให้มีผู้ที่มีความรู้ความสามารถทางวิชาชีพ สามารถให้บริการที่มีคุณภาพอย่างสม่ำเสมอ ต่อสาธารณะ

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์ ได้กำหนดมาตรฐานการศึกษาระหว่าง ประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ทั้งหมด 8 ฉบับ ประกอบด้วย (สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรม ราชูปถัมภ์. 2558 : เว็บไซต์)

- ฉบับที่ 1 เรื่อง ข้อกำหนดเพื่อเข้าสู่โปรแกรมทางการศึกษาทางวิชาชีพบัญชี
- ฉบับที่ 2 เรื่อง เนื้อหาของโปรแกรมทางการศึกษาวิชาชีพบัญชี
- ฉบับที่ 3 เรื่อง ทักษะทางวิชาชีพ
- ฉบับที่ 4 เรื่อง ค่านิยม จรรยาบรรณ และทัศนคติทางวิชาชีพ
- ฉบับที่ 5 เรื่อง ข้อกำหนดด้านประสบการณ์การทำงานจริง
- ฉบับที่ 6 เรื่อง การวัดผลขีดความสามารถและสมรรถนะ
- ฉบับที่ 7 เรื่อง การพัฒนาทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่องเกี่ยวกับโปรแกรมเพื่อการ

เรียนรู้ตลอดชีวิต

ฉบับที่ 8 เรื่อง ข้อกำหนดด้านสมรรถนะสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพสอบบัญชี มาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ เน้นการนำเสนอเรื่องผลสัมฤทธิ์ของการเรียนรู้ (Learning Outcome) และระดับความเชี่ยวชาญ (Proficiency Levels) เพื่อสะท้อนเรื่องสมรรถนะ ทางวิชาชีพ (Professional Competence) โดยมุ่งเน้นเรื่องสมรรถนะเชิงเทคนิคด้านวิชาชีพ มากกว่า เรื่องสาระของความรู้ (Knowledge Content)

ดังนั้น สถาบันอุดมศึกษามีความจำเป็นที่จะต้องสร้างความมั่นใจแก่สังคมว่าสามารถ พัฒนาองค์ความรู้และผลิตบัณฑิต ตอบสนองต่อยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศให้มากขึ้น ไม่ว่าจะเป็น การสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันระดับสากล การพัฒนาภาคการผลิตจริงทั้งอุตสาหกรรมและ บริการ การพัฒนาอาชีพคุณภาพชีวิต รวมทั้งความเป็นอยู่ระดับท้องถิ่นและชุมชน

แนวคิดเกี่ยวกับโปรแกรมการศึกษาวิชาชีพบัญชีระหว่างประเทศ

คณะกรรมการมาตรฐานการศึกษาทางการบัญชีสากล (International Accounting Education Standards Board : IAESB) ได้มีการพัฒนาและปรับปรุงมาตรฐานการศึกษาทางการบัญชีฉบับต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง ซึ่งหนึ่งในเป้าหมายของการพัฒนาและปรับปรุงดังกล่าวคือ การกำหนดกรอบของนักบัญชีมืออาชีพ (Professional Accountants) ได้มีการบูรณาการออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านสมรรถนะเชิงเทคนิคด้านวิชาชีพ 2) ด้านทักษะทางวิชาชีพ และ 3) ด้านคุณค่า จรรยาบรรณและทัศนคติวิชาชีพ เพื่อบรรลุเป็นผลสัมฤทธิ์ของการเรียนรู้ที่นักบัญชีทุกคนต้องจะได้เห็นได้ว่า มาตรฐานการบัญชีทางการศึกษาระหว่างประเทศจะเน้นเรื่อง “สาระของความรู้” ตามประเด็นย่อยต่าง ๆ ในแต่ละหมวด ต่อมาในปี พ.ศ. 2555 ได้มีการพัฒนามาตรฐานการศึกษาทางการบัญชีสากลเพิ่มขึ้นโดยจะมีผลบังคับใช้ในเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2558 เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาที่เปิดสอนหลักสูตรบัญชีบัณฑิตหรือบริหารธุรกิจบัณฑิต (สาขาวิชาการบัญชี) ของประเทศไทย ได้นำไปสู่การพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรของสถาบันต่อไป

มาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศไทย (International Education Standards : IES) กำหนดบรรทัดฐานการเรียนรู้ขั้นต่ำสำหรับนักวิชาชีพบัญชีที่มีคุณภาพ โดยมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของการเรียนรู้ (Learning Outcome) และระดับความเชี่ยวชาญ (Proficiency Levels) ประกอบด้วย การศึกษา การฝึกฝน เพื่อให้ได้ประสบการณ์และการพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่องโดยกำหนดมาตรฐาน ซึ่งสรุปรายละเอียดของโปรแกรมการศึกษาวิชาชีพบัญชีระหว่างประเทศแต่ละฉบับดังนี้

1. โปรแกรมการศึกษาวิชาชีพบัญชีหรือความรู้ทางวิชาชีพบัญชี

1.1 ข้อกำหนดในการรับบุคคลเข้าสู่โปรแกรมการศึกษาวิชาชีพบัญชี

การรับบุคคลเข้าสู่โปรแกรมการศึกษาวิชาชีพบัญชีจะต้องพิจารณาในประเด็น

ดังต่อไปนี้

1.1.1 พื้นฐานการศึกษาเดิม ควรกำหนดให้เทียบเท่าการรับสมัครเข้าศึกษาในระดับปริญญาของมหาวิทยาลัย

1.1.2 ความสามารถ (Capabilities) บุคคลควรมีความรู้ในวิชาชีพ ทักษะทางวิชาชีพ คุณค่าแห่งวิชาชีพ จรรยาบรรณ และทัศนคติที่เหมาะสมในการปฏิบัติงานในฐานะผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี

1.1.3 จุดเริ่มต้นของการเข้าสู่โปรแกรมการศึกษาวิชาชีพในแต่ละระดับอาจแตกต่างกัน จะต้องมึระดับความสามารถทำงานในทางวิชาชีพสูงพอ เพื่อให้มั่นใจว่าบุคคลเหล่านั้นจะประสบความสำเร็จทางการศึกษาวิชาชีพบัญชี

1.2 องค์ประกอบของโปรแกรมการศึกษาวิชาชีพบัญชี

โปรแกรมทางบัญชีวิชาชีพบัญชี ได้ระบุไว้มาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ฉบับที่ 2 เรื่อง เนื้อหาของโปรแกรมการศึกษาทางวิชาชีพบัญชี ซึ่งถือปฏิบัติตั้งแต่วันที่ 1 เดือนมกราคม พ.ศ. 2548 เป็นต้นไป โดยได้แยกองค์ประกอบของความรู้ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ

1.2.1 ความรู้ทางการบัญชี การเงิน และความรู้ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะต้องครอบคลุมทุกหัวข้อการเรียนดังนี้

1.2.1.1 การบัญชีการเงินและการรายงานทางการเงิน

1.2.1.1 การบัญชีบริหารและการควบคุมทางการบริหาร

1.2.1.3 ภาษีอากร

1.2.1.4 กฎหมายธุรกิจและกฎหมายพาณิชย์

1.2.1.5 การตรวจสอบบัญชีและการให้ความเชื่อมั่นทางวิชาชีพบัญชี

1.2.1.6 ค่านิยมทางวิชาชีพและจริยธรรมทางวิชาชีพ

ส่วนประกอบของความรู้ด้านการบัญชี การเงิน และความรู้ที่เกี่ยวข้องนี้ยังคงต้องพัฒนาและผสมผสานความรู้ ทักษะ ค่านิยม จริยธรรมและทัศนคติทางวิชาชีพพร้อมไว้ในหัวข้อเรียนต่าง ๆ ที่ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีทุกคนจำเป็นต้องศึกษา ความรู้ดังกล่าวจะทำให้ นักศึกษาได้ทฤษฎีและวิชาการเชิงปฏิบัติทางการบัญชี ทักษะทางปัญญาซึ่งรวมถึงความเข้าใจในค่านิยมและจริยธรรมทางวิชาชีพ ส่วนประกอบนี้จำเป็นอยู่ในระหว่างศึกษาเพื่อให้ได้คุณวุฒิทางการบัญชี ได้แก่

1) ประวัติของวิชาชีพบัญชีและแนวความคิดทางบัญชี

2) เนื้อหา แนวคิด โครงสร้างและวิธีการจัดทำรายงานการดำเนินงาน

ขององค์กรเพื่อการใช้ทั้งภายในและภายนอกองค์กร ซึ่งรวมถึงสารสนเทศที่ต้องการในการตัดสินใจทางการเงินและต่อการวัดผลที่สำคัญของบทบาทของสารสนเทศทางการบัญชีในการสนองความต้องการเหล่านั้น

3) มาตรฐานการบัญชีและมาตรฐานการสอบบัญชี ของประเทศและระหว่างประเทศ

4) กฎเกณฑ์ข้อบังคับทางการบัญชี

5) การบัญชีบริหารซึ่งรวมถึงการวางแผนและการงบประมาณ

การจัดการต้นทุน การควบคุมคุณภาพ การวัดผลการดำเนินงาน และการวัดผลตามเกณฑ์มาตรฐาน

6) แนวคิด วิธี และกระบวนการของการควบคุมที่ทำให้เกิดความ

ถูกต้องและแม่นยำของข้อมูลทางการเงิน และการเก็บรักษาสินทรัพย์ของธุรกิจ

7) ภาษีอากรและผลกระทบต่อการตัดสินใจทางการเงินและการบริหาร

8) ความรู้ทางสภาพแวดล้อมของกฎหมายธุรกิจ รวมทั้งกฎหมาย

หลักทรัพย์และกฎหมายเกี่ยวกับบริษัทที่สัมพันธ์กับบทบาทของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศหนึ่ง ๆ

9) ลักษณะของการสอบบัญชีและบริการอื่นในการให้ความเชื่อมั่นทางวิชาชีพที่รวมถึงการวัดความเสี่ยงและการสืบการฉ้อโกง และฐานความรู้และวิธีการปฏิบัติงานดังกล่าว

10) ความรู้ด้านการเงินและการจัดการการเงิน ซึ่งรวมถึงการวิเคราะห์รายงานทางการเงิน ความรู้ด้านเครื่องมือทางการเงินและตลาดทุนทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ และการจัดการทรัพยากรทางการเงิน

11) จรรยาบรรณและความรับผิดชอบทางวิชาชีพของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่สัมพันธ์กับทั้งสภาพแวดล้อมทางวิชาชีพและภาคสาธารณสุข

12) ประเด็นทางการบัญชีสำหรับรัฐบาลและองค์กรไม่แสวงหาผลกำไร

13) การใช้วิธีวัดผลการดำเนินงานที่ไม่เป็นตัวเงินในภาคธุรกิจ

1.2.2 ความรู้ทางองค์กรและธุรกิจ

องค์ประกอบของความรู้ด้านองค์กรและธุรกิจควรครอบคลุมทุกหัวข้อการ

เรียน ดังนี้

1.2.2.1 เศรษฐศาสตร์ ได้แก่ เศรษฐศาสตร์มหภาคและเศรษฐศาสตร์

จุลภาพ

1.2.2.2 สภาพแวดล้อมทางธุรกิจ รวมถึงปัจจัยหลักด้านเศรษฐกิจ

กฎหมาย การเมือง สังคม วิชาการ แรงผลักดันทางสังคมและวัฒนธรรมระหว่างประเทศ และ อิทธิพลและค่านิยมของปัจจัยเหล่านี้

1.2.2.3 บรรษัทภิบาลหรือธรรมาภิบาล

1.2.2.4 จรรยาบรรณการประกอบธุรกิจ

1.2.2.5 ตลาดทางการเงิน ได้แก่ ธุรกิจตลาดการเงิน การทำงานของ

ตลาดการเงิน

1.2.2.6 วิธีการเชิงปริมาณ ได้แก่ การนำวิธีการเชิงปริมาณและสถิติไป

ใช้แก้ปัญหาธุรกิจ

1.2.2.7 พฤติกรรมองค์กร ได้แก่ พลวัตของปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล

และกลุ่มในองค์กร รวมถึงวิธีสร้างและจัดการความเปลี่ยนแปลงในองค์กร

1.2.2.8 การจัดการและการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ เข้าใจถึงประเด็นเรื่อง

บุคลากรและทรัพยากรมนุษย์ การจัดการคน การจัดการโครงการ

1.2.2.9 การตลาด

1.2.2.10 ธุรกิจระหว่างประเทศและโลกาภิวัตน์ เป็นความรู้พื้นฐาน

การค้าและการเงินระหว่างประเทศ และวิธีการดำเนินธุรกิจระหว่างประเทศ กระบวนการกระแส

โลกาภิวัตน์

1.2.3 ความรู้ทางเทคโนโลยีสารสนเทศ

องค์ประกอบของความรู้ทางเทคโนโลยีสารสนเทศ ควรครอบคลุมทุกหัวข้อ การเรียนและสมรรถนะด้านต่าง ๆ ดังนี้

1.2.3.1 ความรู้ทั่วไปทางเทคโนโลยีสารสนเทศ

1.2.3.2 ความรู้ทางการควบคุมเทคโนโลยีสารสนเทศ

1.2.3.3 สมรรถนะทางการควบคุมเทคโนโลยีสารสนเทศ

1.2.3.4 สมรรถนะของผู้ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

1.2.3.5 สมรรถนะด้านสารสนเทศในฐานะของผู้จัดการหรือผู้ประเมิน

หรือผู้ออกแบบสารสนเทศ บทบาทใดบทบาทหนึ่งหรือหลายบทบาทรวมกัน

2. ทักษะทางวิชาชีพ (Professional Skill)

บุคคลที่ต้องการเป็นผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องประกอบไปด้วยทุกทักษะ ดังนี้

2.1 ทักษะทางปัญญา

ทักษะการปัญญา จัดเป็น 6 ระดับ เมื่อเรียงตามความสำคัญจากน้อยไปมาก คือ ความรู้ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ รวมความรู้จากหลายด้าน พยากรณ์และได้มาซึ่งข้อสรุป และการประเมิน สิ่งสำคัญคือ บุคคลที่พร้อมจะเป็นผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องบรรลุระดับสูงที่สุดของทักษะเหล่านี้ ณ ช่วงเวลาที่มีคุณสมบัติเป็นผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ทักษะทางปัญญาทำให้ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีสามารถแก้ไขปัญหา ตัดสินใจ และใช้ดุลยพินิจที่ตีแก้ไขสถานการณ์ที่ซับซ้อนขององค์กรได้ ทักษะเหล่านี้มักได้มาจากการศึกษาทั่วไป ในภาพกว้าง ทักษะทางปัญญาที่จำเป็นต้องประกอบด้วยทุกเรื่อง ดังนี้

2.1.1 ความสามารถที่จะกำหนดได้มาจัดและเข้าใจสารสนเทศจากคน สิ่งพิมพ์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์

2.1.2 ซึ่ดความสามารถที่จะสอบถาม วิจัย คิดเชิงเหตุผลและวิเคราะห์ และ

2.1.3 ความสามารถที่จะต้องระบุและแก้ไขปัญหาที่ไม่เคยเจอมาก่อน

2.2 ทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าที่งาน

ทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าที่งานประกอบด้วยทักษะทั่วไปและทักษะเฉพาะเจาะจงสำหรับผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี ซึ่งรวมถึง

2.2.1 ความชำนาญทางตัวเลข การใช้คณิตศาสตร์และสถิติ และ ความชำนาญด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

2.2.2 การวิเคราะห์แบบจำลองการตัดสินใจและความเสี่ยง

2.2.3 การวัด

2.2.4 การรายงาน และ

2.2.5 ความรู้ด้านกฎหมายและกฎเกณฑ์ข้อบังคับ

2.3 ทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล

ทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล คือ ทศนคติและพฤติกรรมของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี การพัฒนาทักษะเหล่านี้จะช่วยการเรียนรู้และการปรับคุณลักษณะเฉพาะบุคคล ซึ่งรวมถึง

2.3.1 การจัดการตนเอง

2.3.2 ความคิดริเริ่ม อิทธิพล และการเรียนรู้ด้วยตนเอง

2.3.3 ความสามารถที่จะเลือกและเรียงลำดับทรัพยากรที่มีจำกัด และ จัดแรงงานให้เสร็จตามกำหนดเวลา

2.3.4 ความสามารถที่จะเข้าร่วมและปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลง

2.3.5 พิจารณาการปรับใช้ค่านิยมทางวิชาชีพ จรรยาบรรณและทศนคติ ให้ เข้ากับการตัดสินใจ

2.3.6 ความระมัดระวังสงสัยเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี

2.4 ทักษะทางการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร

ทักษะทางปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร จะช่วยให้ผู้ประกอบวิชาชีพ บัญชีทำงานร่วมกับคนอื่นในองค์กรได้ดี รับและส่งผ่านสารสนเทศได้ การตัดสินใจอย่างมีเหตุผล และมี ประสิทธิภาพ ส่วนประกอบทางปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสารประกอบด้วย

2.4.1 การทำงานร่วมกับผู้อื่นในกระบวนการปรึกษาหารือกันเพื่อแก้ปัญหา ความขัดแย้ง

2.4.2 การทำงานเป็นทีม

2.4.3 การปฏิสัมพันธ์กับผู้ที่มีวัฒนธรรมหรือความคิดเห็นต่างกัน

2.4.4 การเจรจาเพื่อได้ข้อสรุปหรือข้อตกลงที่ยอมรับได้ในสถานการณ์ทาง

วิชาชีพ

2.4.5 การทำงานในวัฒนธรรมที่แตกต่างกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.4.6 การนำเสนอ การพูดคุย การรายงาน และการปกป้องมุมมองตนเอง อย่างมีประสิทธิภาพผ่านการเขียนและพูด ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ

2.4.7 ฟังและอ่านอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงให้ความสำคัญกับวัฒนธรรม และภาษาที่แตกต่าง

2.5 ทักษะทางการบริหารองค์กรและการจัดการธุรกิจ

ทักษะการบริหารองค์กรและการจัดการธุรกิจมีความสำคัญเพิ่มขึ้นต่อผู้ประกอบ วิชาชีพบัญชี ซึ่งจะมีการเรียกร้องให้เป็นแสดงบทบาทเชิงรุกในการจัดการองค์กรในแต่ละวัน ในขณะที่ ก่อนหน้านี้นี้ บทบาทของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีอาจถูกจำกัดอยู่เพียงแค่การเก็บและรวบรวมข้อมูล เพื่อให้หน่วยงานอื่นนำไปใช้ แต่ในปัจจุบันผู้ประกอบวิชาชีพได้เข้าไปมีบทบาทกับหลายทีมงานมากขึ้น จึงมีความจำเป็นที่ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีซึ่งต้องเข้าไปในทุกองค์ประกอบขององค์กรจะต้องมีความรู้ ด้านธุรกิจมากขึ้นและตระหนักในเรื่องการเมืองและมีมุมมองแบบรอบโลกทักษะการบริหารองค์กรและ การจัดการธุรกิจ รวมถึง

2.5.1 การวางแผนเชิงกลยุทธ์ การจัดการโครงการ การจัดการบุคลากร และทรัพยากร และการตัดสินใจ

2.5.2 ความสามารถที่จะจัดและแบ่งหน้าที่งาน ที่จะจูงใจและพัฒนา

บุคลากร

2.5.3 การมีภาวะผู้นำ

2.5.4 การพิจารณาและตัดสินใจได้อย่างผู้มีวิชาชีพ

3. ค่านิยม จรรยาบรรณ และทัศนคติทางวิชาชีพ (Professional Value, Ethics, and Attitudes)

ค่านิยมทางวิชาชีพ จรรยาบรรณและทัศนคติมีความสำคัญต่อการปฏิบัติงาน ซึ่งจะถือว่าไม่ได้อยู่นอกเหนือจากโปรแกรมหลักของการศึกษาทางวิชาชีพ ซึ่งจะต้องแยกระหว่าง การสอนนักศึกษาเกี่ยวกับค่านิยมทางวิชาชีพ จรรยาบรรณและทัศนคติ ออกจากการพัฒนาและปลูกฝัง พฤติกรรมที่มีจรรยาบรรณ การพัฒนาค่านิยมทางวิชาชีพ จรรยาบรรณและทัศนคติต้องเริ่มตั้งแต่ ช่วงแรกของการศึกษาของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี และพัฒนาไปตลอดอาชีพ

3.1 เนื้อหาของโปรแกรมการศึกษาด้านค่านิยมทางวิชาชีพ จรรยาบรรณและ ทัศนคติ

โปรแกรมการศึกษาด้านค่านิยมทางวิชาชีพ จรรยาบรรณและทัศนคตินั้น จะต้องครอบคลุมเกี่ยวกับกฎเกณฑ์ทางจรรยาบรรณในทางสร้างสรรค์ วิธีการให้มีส่วนร่วม เช่น การสำรวจความเชื่อมโยงระหว่างพฤติกรรมที่มีจรรยาบรรณ การล้มเหลวขององค์กรและการฉ้อโกง สิ่ง สำคัญสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีคือการเรียนรู้จากประสบการณ์ต่างๆ ซึ่งจะใช้ดุลยพินิจทางวิชาชีพ และปฏิบัติตนอย่างมีจรรยาบรรณทางวิชาชีพเพื่อประโยชน์สูงสุดต่อสังคมและวิชาชีพ

เนื้อหาของรายวิชาเกี่ยวกับค่านิยมและทัศนคติในโปรแกรมหรือหลักสูตรทาง วิชาชีพบัญชีจะต้องผูกพันกับประโยชน์สาธารณะ และความอ่อนไหวที่มีต่อความรับผิดชอบต่อสังคม การพัฒนาอย่างต่อเนื่องและการเรียนรู้ตลอดชีวิต ความเชื่อถือได้ ความรับผิดชอบ ความตรงต่อเวลา ความมีมารยาทและความเคารพนับถือ และกฎหมายและกฎเกณฑ์ข้อบังคับ ซึ่งเนื้อหาโปรแกรมที่จะให้ นิสิต/นักศึกษาจะต้องเรียนรู้ค่านิยมทางวิชาชีพ จรรยาบรรณและทัศนคติ จะสะท้อนถึงสภาพแวดล้อม ทางวัฒนธรรมและความเป็นชาติ และวัตถุประสงค์ ดังนั้น เนื้อหาการสอนจะต้องมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

3.1.1 ลักษณะของจรรยาบรรณ

3.1.2 ความแตกต่างของจรรยาบรรณตามแนวทางที่เน้นกฎเกณฑ์ รายละเอียด และแนวทางที่เน้นแม่บท พร้อมทั้งข้อดีและข้อเสียของทั้งสองแนวทาง

3.1.3 การปฏิบัติตามหลักพื้นฐานของจรรยาบรรณในเรื่องความซื่อสัตย์ การเน้นเหตุผล ความมุ่งมั่น ที่มีต่อขีดความสามารถทางวิชาชีพและความใส่ใจและการรักษาความลับ

3.1.4 ความประพฤติเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพ และการทำตามมาตรฐาน วิชาการเชิงปฏิบัติ

3.1.5 หลักความอิสระ ความระมัดระวังสงสัยเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพ การ ทำหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบ และความคาดหวังจากสังคม

3.1.6 จรรยาบรรณและวิชาชีพ เช่น ความรับผิดชอบต่อสังคม

3.1.7 จรรยาบรรณและกฎหมาย ซึ่งรวมถึงความสัมพันธ์ระหว่างกฎหมาย กฎเกณฑ์ ข้อบังคับ และประโยชน์สาธารณะ

3.1.8 ผลลัพธ์จากพฤติกรรมที่ไม่มีจรรยาบรรณที่มีต่อบุคคล วิชาชีพ และ สังคม

3.1.9 จรรยาบรรณที่สัมพันธ์กับธุรกิจและบริษัทภิบาล

3.1.10 จรรยาบรรณและผู้ประกอบวิชาชีพแต่ละบุคคล เช่น การนำข้อมูลของบริษัทอื่นไปเปิดเผย การขัดแย้งทางผลประโยชน์ ทางสองแพร่งด้านจรรยาบรรณและการแก้ปัญหา

3.2 วิธีการสอนเกี่ยวกับค่านิยมทางวิชาชีพ จรรยาบรรณ และทัศนคติ

ผู้สอนหรืออาจารย์จะต้องแสดงหัวข้อหรือกำหนดรายวิชาแยกต่างหาก เรื่องจากค่านิยมทางวิชาชีพ จรรยาบรรณ และทัศนคติมีความสำคัญต่อผู้ประกอบวิชาชีพในอนาคต การบูรณาการเนื้อหาสาระของเนื้อหาอย่างเหมาะสมเป็นสิ่งที่จะทำให้ได้ความรู้อย่างกว้างขวางทำให้เป็นความก้าวหน้าต่อนักศึกษา โดยวิธีการสอนเกี่ยวกับค่านิยมทางวิชาชีพ จรรยาบรรณ และทัศนคตินั้นเพื่อต้องการให้นักศึกษาเกิดความรู้ความเข้าใจในประเด็นต่างๆ ดังนี้

3.2.1 นักศึกษาต้องเข้าใจว่าค่านิยมทางวิชาชีพ จรรยาบรรณ และทัศนคติต้องดำเนินกับทุกเรื่องที่เกิดขึ้นโดยผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี และต้องรู้ว่าทำอย่างไรถึงจะสร้างความมั่นใจและความเชื่อถือในตลาด การปฏิบัติงานในเวลาต่อมาอาจทำให้เกิดประเด็นเกี่ยวกับจรรยาบรรณที่เฉพาะเจาะจงกับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี จะเผชิญในการปฏิบัติโดยทั่วไปในสภาพแวดล้อมที่เฉพาะแตกต่างกัน

3.2.2 นักศึกษาต้องได้รับการสนับสนุนในการเรียนรู้เกี่ยวกับบทบาทสิ่งที่เกี่ยวข้องในประมวลจริยธรรม และประเมินความสัมพันธ์ของหลักจรรยาบรรณ นักศึกษาอาจได้รับการชักชวนให้อ่านแถลงการณ์ทางวิชาชีพในเรื่องจริยธรรมในฐานะที่เป็นความพยายามที่ดีในการสร้างแม่บทความเชื่อถือและความซื่อสัตย์ของผู้ประกอบวิชาชีพในการปฏิบัติงาน

4. ประสบการณ์การทำงานจริง (Professional Accountants)

ประสบการณ์การทำงานจริงได้รับโดยการทำงานในฐานะผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี นอกจากนี้ การได้รับความรู้ผ่านโปรแกรมการศึกษาทางวิชาชีพบัญชีเป็นสิ่งที่เป็นมาก่อนที่บุคคลที่พร้อมจะเป็นผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีจะสามารถแสดงตนต่อสาธารณชนในฐานะผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี

4.1 ข้อกำหนดประสบการณ์การทำงานจริง

4.1.1 ระยะเวลาของประสบการณ์การทำงานจริงในการทำงานผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ควรจะเป็นส่วนหนึ่งของคุณสมบัติก่อนเป็นผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ระยะเวลาที่ควรจะเป็นนานและเพียงพอที่จะทำให้บุคคลที่พร้อมจะเป็นผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีแสดงได้ว่าตนเองได้รับความรู้ทางวิชาชีพ ทักษะทางวิชาชีพ ค่านิยมทางวิชาชีพ จรรยาบรรณและทัศนคติที่จำเป็นสำหรับการทำงานด้วยสมรรถนะทางวิชาชีพ และเพื่อการเติบโตอย่างต่อเนื่องตลอดอาชีพ

4.1.2 ระยะเวลาของประสบการณ์การทำงานจริงควรเป็นเวลาอย่างน้อย 3 ปี ระยะเวลาของการศึกษาระดับอุดมศึกษา (สูงกว่าระดับปริญญาตรี เช่น ปริญญาโท) การศึกษาทางวิชาชีพที่มีส่วนประกอบสำคัญของการประยุกต์การบัญชีไปใช้งานอาจนับเป็นประสบการณ์การทำงานจริงได้ไม่เกินกว่า 12 เดือน

4.1.3 เป้าหมายโดยรวมเพื่อผลิตผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่มีสมรรถนะด้วยส่วนผสมที่เหมาะสมของการศึกษาทั่วไป การศึกษาทางวิชาชีพ และประสบการณ์การทำงานจริง

การรวมที่แท้จริง ผู้รับการฝึกหัดงานจำเป็นจะต้องแสดงสมรรถนะที่ได้รับจากประสบการณ์การทำงานจริงด้วย ไม่ใช่เพียงแค่ใช้เวลาเท่าที่จำเป็นเพื่อให้บรรลุข้อกำหนดด้านประสบการณ์การทำงานจริงแต่เพียงอย่างเดียว

4.1.4 ระยะเวลาของประสบการณ์การทำงานจริงที่เพียงพอ นั้นเป็นสิ่งจำเป็นก่อนที่บุคคลที่พร้อมจะเป็นผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีจะสามารถแสดงตนต่อสาธารณชนว่าเป็นผู้ประกอบวิชาชีพ นั่นคือนอกเหนือจากการศึกษาเชิงวิชาการ หรือการศึกษาเพื่อมีคุณสมบัติของทางวิชาชีพ อัตราส่วนผสมของประสบการณ์การทำงานจริงและการศึกษาอาจจะแตกต่างกันไปตามข้อกำหนดที่กำหนดโดยองค์กรสมาชิกแต่ละองค์กรซึ่งต้องมีความสอดคล้องกับกฎหมายของประเทศและท้องถิ่น และตามข้อกำหนดของผู้มีอำนาจในการออกข้อกำหนดตามกฎหมายและความคาดหวังของสาธารณชน

4.1.5 โปรแกรมการศึกษาซึ่งขยายไปเน้นการประยุกต์ใช้งานจริงอาจช่วยเรื่องข้อกำหนดของประสบการณ์การทำงานจริงบางส่วน การศึกษาเชิงวิชาการหรือการศึกษาเพื่อมีคุณสมบัติทางวิชาชีพนั้นเป็นวิธีที่มีประโยชน์ในการได้มาและแสดงความรู้ทางวิชาชีพบัญชี อย่างไรก็ตาม การศึกษานี้ไม่ได้เป็นสิ่งจำเป็นที่แสดงการได้สมรรถนะทางวิชาชีพในสถานที่ทำงาน ประสบการณ์ที่ได้รับจากการทำงานจะเตรียมให้ผู้รับการฝึกหัดงานให้มีทักษะการทำงานจริงที่จำเป็นต่อการเป็นผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี

4.1.6 ผู้รับการฝึกหัดงานจำเป็นจะต้องได้รับประสบการณ์การทำงานจริงในระดับที่เหมาะสมซึ่งพิจารณาโดยองค์กรวิชาชีพที่เขาสมัครไว้

4.1.7 ประสบการณ์การทำงานจริงอาจได้มาหลังสำเร็จโปรแกรมการศึกษาหรือได้มาระหว่างอยู่ในโปรแกรมการศึกษา

4.1.8 ประสบการณ์การทำงานจริงในสภาพแวดล้อมทางวิชาชีพทำให้ผู้รับการฝึกหัดงานสามารถพัฒนาสมรรถนะโดยเพิ่มความเข้าใจถึงองค์กร การทำงานจริงของธุรกิจ และความสัมพันธ์ในการทำงาน สามารถที่จะเชื่อมโยงงานด้านบัญชีกับงานธุรกิจและกิจกรรมทางธุรกิจ ตระหนักถึงสภาพแวดล้อมของสถานที่ให้บริการ พัฒนาสิ่งที่เหมาะสมเกี่ยวกับค่านิยมทางวิชาชีพ จรรยาบรรณและทัศนคติในการทำงานจริง และในสถานการณ์ชีวิตจริง (คู่มือมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศ ฉบับที่ 4 ค่านิยมทางวิชาชีพ จรรยาบรรณและทัศนคติทางวิชาชีพ) และการมีโอกาสดังกล่าวในการทำงานในระดับที่มีความรับผิดชอบสูงขึ้น

4.2 การติดตามและการควบคุม

4.2.1 องค์กรสมาชิก และ/หรือ ผู้มีอำนาจในการกำหนดกฎเกณฑ์ข้อบังคับ ควรทำให้มั่นใจได้ว่าประสบการณ์การทำงานจริงที่บุคคลที่พร้อมจะเป็นผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีได้รับนั้นสามารถยอมรับได้ ประสบการณ์ที่จะนำไปสู่การมีคุณสมบัติเป็นผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีควรกระทำตามทิศทางที่ผู้ควบคุมการฝึกหัดงาน ที่มีประสบการณ์และเป็นสมาชิกขององค์กรสมาชิกสหพันธ์นักบัญชีนานาชาติ สำหรับโปรแกรมที่มีประสิทธิภาพเรื่องประสบการณ์การทำงานจริงนั้นเป็นสิ่งจำเป็นขององค์กรสมาชิกหรือผู้มีอำนาจในการกำหนดกฎเกณฑ์ข้อบังคับ ผู้รับการฝึกหัดงาน ผู้ให้การฝึกงาน และผู้ว่าจ้างที่ทำงานร่วมกัน

4.2.2 โปรแกรมประสบการณ์การทำงานจริงควรเป็นประโยชน์ต่อผู้รับการฝึกหัดงานและผู้ว่าจ้าง ตลอดจนพัฒนาไปด้วยกันทั้งสองฝ่าย บันทึกของประสบการณ์การทำงานจริงที่ได้มาควรได้รับการตรวจเป็นระยะโดยผู้ให้การฝึกงาน

4.2.3 ก่อนที่ผู้รับการฝึกหัดงานจะมีคุณสมบัติเป็นผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี องค์การสมาชิกสหพันธ์นักบัญชีนานาชาติควรประเมินประสมการณ์การทำงานจริงที่ผู้รับการฝึกหัดงาน ได้มาโดยพิจารณาจากฐานข้อมูลที่เป็นลายลักษณ์อักษรที่ยื่นเข้ามา โดยข้อมูลนั้นสอบทานโดยผู้ควบคุมการฝึกหัดงาน และหากเป็นไปได้ก็ควรสอบปากเปล่ากับผู้รับการฝึกหัดงาน

4.2.4 ผู้ควบคุมการฝึกหัดงานอาจช่วยในการติดตามการทำงานของบุคคลอื่น ๆ ในองค์กรผู้ซึ่งอาจไม่ใช่ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี

4.2.5 โปรแกรมประสบการณ์การทำงานจริงจำเป็นที่จะต้องออกแบบและนำไปใช้เพื่อให้บรรลุข้อกำหนดต้นประสมการณ์การทำงานจริงที่กำหนดโดยองค์กรวิชาชีพ โปรแกรมนี้จำเป็นที่จะอยู่ในภาคอุตสาหกรรม ภาคพาณิชย์กรรม ภาครัฐหรือเอกชน

4.2.6 ผู้ควบคุมการฝึกหัดงานสามารถแสดงให้เห็นการเชื่อมโยงที่สำคัญระหว่างผู้รับการฝึกหัดงานกับองค์การสมาชิก ผู้ควบคุมการฝึกหัดงานอาจรับผิดชอบในการวางแผนเรื่องระยะเวลาของประสบการณ์การทำงานจริง จัดทำคำแนะนำให้แก่ผู้รับการฝึกหัดงานองค์การสมาชิกอาจต้องการที่จะจัดการการอบรมให้ผู้ควบคุมการฝึกหัดงาน และจัดการด้านรายงานทางการศึกษาขึ้นมา

4.2.7 องค์การสมาชิกสหพันธ์นักบัญชีนานาชาติซึ่งมีสมาชิกขององค์การสมาชิกเข้าเงื่อนไขการได้รับใบอนุญาตสอบบัญชีในเวลาที่มีคุณสมบัติเป็นสมาชิกได้ หากใบอนุญาตนั้นออกโดยองค์การภายนอก ก็จำเป็นจะต้องมั่นใจได้ว่าประสบการณ์ที่เหมาะสมในการทำงานจริงทางการสอบบัญชีอยู่ในระหว่างระยะเวลาก่อนที่จะมีคุณสมบัติ ข้อกำหนดดังกล่าวอาจเกิดขึ้นหลังมีคุณสมบัติแล้วก็ได้

4.2.8 บันทึกของประสบการณ์การทำงานจริงจำเป็นที่จะต้องได้รับการเปรียบเทียบอย่างสม่ำเสมอกับโปรแกรมทั้งหมดที่กำหนดสำหรับผู้รับการฝึกหัดงาน เพื่อให้มั่นใจได้ว่าบรรลุข้อกำหนดที่กำหนดโดยองค์กรวิชาชีพหรือโดยผู้มีอำนาจออกกฎเกณฑ์ข้อบังคับหากความคืบหน้าในโปรแกรมไม่เข้ากับอัตราการพัฒนาที่คาดไว้ ทำให้สถานการณ์ต้องได้รับการตรวจสอบเพื่อค้นหาสาเหตุและสิ่งที่สามารถปรับปรุงได้ การเปรียบเทียบเป็นระยะนั้นจะช่วยให้เกิดโอกาสกับทุกฝ่ายในการให้ความเห็นต่อประสบการณ์การทำงานจริงและเป็นประโยชน์กับการพัฒนาผู้รับการฝึกหัดงานในอนาคต

4.2.9 ขั้นตอนที่องค์กรสมาชิกสามารถกระทำได้เพื่อทำให้เกิดความมั่นใจได้ว่าประสบการณ์ที่เหมาะสมรวมถึง

4.2.9.1 การสร้างระบบการติดตาม โดยปกติแล้วหลักเกณฑ์การสุ่มตัวอย่างที่จัดไว้ติดตามการรายงานประสบการณ์การทำงานจริงที่ได้รับ

4.2.9.2 การจัดทำคำแนะนำอย่างละเอียดที่เป็นลายลักษณ์อักษรให้ผู้ว่าจ้างผู้ควบคุมการฝึกหัดงาน และผู้รับการฝึกหัดงาน ในเรื่องประสบการณ์ทำงานจริงที่เหมาะสมละเรื่องบทบาทของพวกเขาเหล่านั้น

4.2.9.3 การสร้างกลไกสำหรับอนุมัติผู้ว่าจ้างที่มีความเหมาะสมในการให้ประสบการณ์กับผู้รับการฝึกงาน

4.2.9.4 การประเมินและการอนุมัติประสบการณ์การทำงานจริงก่อนเริ่มเข้ารับประสบการณ์ เช่น ลักษณะขอบเขตของประสบการณ์การทำงานจริงและการฝึกอบรมของผู้ว่าจ้างจำเป็นต่อการสอบทานเพื่อให้มั่นใจได้ว่าผู้รับการฝึกหัดงานจะได้รับทิศทางที่เหมาะสม การควบคุมดูแล การติดตามผล การให้คำปรึกษา การประเมิน

4.2.9.5 ก่อนรับเป็นสมาชิก การประเมินประสบการณ์การทำงานจริงที่เป็นลายลักษณ์อักษรควรสอบสัมภาษณ์ด้วยหากเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ

4.2.9.6 การจัดให้มีการประเมินตอบกลับให้ผู้รับการฝึกหัดงาน และการให้คำรับรองเมื่อมีสมรรถนะ

4.2.9.7 การติดตามผู้ว่าจ้างและผู้ควบคุมการฝึกหัดงานที่ได้รับอนุมัติมาก่อนหน้านี้ การสอบถาม อาจแนะนำส่วนที่จำเป็นต้องมีการปรับปรุง หรือแนะนำให้ถอนการอนุมัติ หากสภาพการณ์เปลี่ยนแปลงไปแล้วไม่เข้าเงื่อนไขที่จะบรรลุข้อกำหนดด้านประสบการณ์ที่เกี่ยวข้อง

4.2.9.8 การสร้างระบบรายงานเป็นระยะเวลาเพื่อครอบคลุมการเปลี่ยนแปลงที่อาจเกิดขึ้นในเรื่องลักษณะ ขอบเขต และเนื้อหา ของประสบการณ์การทำงานจริงของผู้รับการฝึกหัดงานเป็นไปได้ในทางปฏิบัติที่จะเยี่ยมผู้ว่าจ้างทั้งหมดที่ได้รับอนุมัติ

4.2.9.9 การศึกษาเป็นระยะหนึ่งในเรื่องสมรรถนะที่จำเป็นต้องมีในผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีเพื่อช่วยให้มั่นใจได้ว่าประสบการณ์การทำงานจริงที่ได้รับมาของผู้รับการฝึกหัดงานนั้นมีความเกี่ยวข้องและเหมาะสม

5. การประเมินขีดความสามารถและสมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี

การวัดผลขีดความสามารถและสมรรถนะทางวิชาชีพของบุคคลที่พร้อมจะเป็นผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีควรวัดอย่างเป็นทางการก่อนที่บุคคลที่พร้อมจะเป็นผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีจะได้รับอนุมัติให้เป็นสมาชิกขององค์กรสมาชิกของสหพันธ์ นักบัญชีนานาชาติ องค์กรสมาชิกรับผิดชอบต่อการทำให้มั่นใจได้ว่า การวัดผลขั้นสุดท้ายนี้ต้องมีคุณภาพตามข้อกำหนดไว้ ผู้รับผิดชอบกับการวัดผลขั้นสุดท้ายนี้คือองค์กรสมาชิกหรือผู้มีอำนาจออกกฎเกณฑ์ข้อบังคับโดยอาจใช้ปัจจัยนำเข้าไปวัดผลที่กำหนดโดยองค์กรสมาชิกสหพันธ์นักบัญชีนานาชาติก็ได้

บุคคลที่พร้อมจะเป็นผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีจำเป็นต้องแสดงให้เห็นว่าตนเองดังนี้

5.1 มีความรู้ทางวิชาการเชิงปฏิบัติอย่างลึกซึ้งในหัวข้อวิชาเฉพาะเรื่องที่อยู่ใน

หลักสูตร

5.2 สามารถปรับใช้ความรู้ทางวิชาการเชิงปฏิบัติในการวิเคราะห์และการกระทำ

ทางปฏิบัติได้

5.3 สามารถดึงเอาความรู้จากหัวข้อวิชาที่ศึกษามาอย่างหลากหลายไปใช้แก้ปัญหาที่มีหลายด้านและซับซ้อนได้

5.4 สามารถระบุปัญหาที่เจาะจง ได้โดยแยกแยะข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจออกจากข้อมูลทั้งหมดที่มีอยู่

5.5 สามารถระบุปัญหาและเรียงลำดับความจำเป็นที่ต้องแก้ได้จากสถานการณ์ที่มีหลายปัญหาพร้อมกันอยู่

5.6 รับรู้ได้ว่าปัญหามีแนวทางแก้ไขได้หลายแนวทาง และเข้าใจบทบาทของการใช้

ดุลยพินิจ

5.7 สามารถบูรณาการความรู้และทักษะที่หลากหลายไว้เพื่อใช้งานได้

5.8 สามารถสื่อสารกับผู้ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยสื่อสารและให้คำแนะนำที่เป็นไปได้ ในลักษณะที่กระชับและเป็นเหตุเป็นผลตามกระแสได้

5.9 สามารถระบุข้อปฏิบัติที่อาจมีปัญหาด้านจรรยาบรรณได้
วิธีวัดผลขึ้นอยู่กับปัจจัยเฉพาะเจาะจงของแต่ละองค์กรสมาชิกซึ่งรวมถึง

- 1) สถานที่ตั้งทางภูมิศาสตร์
- 2) ทรัพยากรทางการศึกษาและทรัพยากรอื่นที่มีอยู่
- 3) จำนวนของบุคคลที่พร้อมจะเป็นผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีที่จะเข้ารับการวัดผล
และพื้นที่ฐานของบุคคลที่พร้อมจะเป็นผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีเหล่านั้น
- 4) โอกาสในการฝึกงาน

บุคคลที่พร้อมจะเป็นผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีต้องแสดงให้เห็นว่าสามารถบูรณาการ
องค์ประกอบที่หลากหลายของสถานการณ์ต่างๆ และใช้สิ่งเหล่านั้นไปใช้ในการทำงานเป็นผู้ประกอบ
วิชาชีพบัญชี

6. การพัฒนาทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง

วิชาชีพบัญชีมีความรับผิดชอบในการทำให้มั่นใจได้ว่าผู้ประกอบการวิชาชีพจะพัฒนาและ
ดำรงสมรรถนะให้เป็นไปตามความต้องการจากบทบาททางวิชาชีพและจากผู้ใช้บริการของตนต่อไป
องค์กรสมาชิกสหพันธ์นักบัญชีนานาชาติได้รับการสนับสนุนให้ส่งเสริมสมาชิกของตนเอง ผู้มีส่วนได้เสีย
และสาธารณชน ให้ทราบถึงประโยชน์ของการพัฒนาทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่องที่เน้นถึงความสำคัญของ
การพัฒนาสมรรถนะอย่างต่อเนื่องและความมุ่งมั่นต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต

ความรู้ที่จำเป็นในการปฏิบัติงานในฐานะผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีได้อย่างมี
ประสิทธิภาพไม่ว่าจะในแง่ของการปฏิบัติงานที่มีผลต่อสาธารณชน ในอุตสาหกรรม การค้า การศึกษา
และภาคสาธารณสุข ที่ยังคงขยายขอบเขตและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีต้อง
เผชิญกับความคาดหวังที่เพิ่มขึ้นว่าตนเองต้องมีความรู้และทักษะที่เพิ่มขึ้น ตัวผู้ประกอบการวิชาชีพและ
สมาคมวิชาชีพทั้งหลายยังเผชิญกับการจับตามองอย่างใกล้ชิดแบบที่ไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อนเกี่ยวกับ
คุณภาพของการควบคุมภายใน บริษัทภิบาล รายงานทางการเงินและการสอบบัญชีได้อย่างอิสระ
แรงกดดันเหล่านี้เกิดกับผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีในภาครัฐและภาคสาธารณสุข นอกจากนี้ วามต้องการ
ความได้เปรียบในการแข่งขันในเศรษฐกิจระดับโลกทำให้มีการแข่งขันที่เข้มข้นขึ้นในหน้าที่และ
ความรับผิดชอบของผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีในองค์กรทุกประเภท ผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีที่อยู่ในทุก
ภาคการทำงานจึงมีหน้าที่สำคัญที่ต้องดำเนินการ การพัฒนาอย่างต่อเนื่องของสมรรถนะทางวิชาชีพ
และการเรียนรู้ตลอดชีวิตจึงเป็นสิ่งจำเป็นหากผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีต้องการจะตอบสนองความ
คาดหวังดังกล่าว

การพัฒนาทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง สามารถแบ่งการเรียนรู้ได้ดังนี้

6.1 การส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต

6.1.1 องค์กรสมาชิกควรส่งเสริมเรื่องความสำคัญของการพัฒนาสมรรถนะ
อย่างต่อเนื่องและความมุ่งมั่นต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้กับผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีทุกคน

6.1.2 ผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีทุกคนมีหน้าที่ต้องพัฒนาและดำรงสมรรถนะที่
เกี่ยวข้องกับลักษณะหน้าที่ของงานและความรับผิดชอบทางวิชาชีพ หน้าที่นี้เกิดขึ้นกับผู้ประกอบการวิชาชีพ
บัญชีทุกคนไม่ว่าจะทำงานในด้านการบัญชีในรูปแบบดั้งเดิมหรือทำงานในรูปแบบอื่น

6.1.3 กระบวนการเรียนรู้ตลอดชีวิตเกิดขึ้นตั้งแต่ช่วงเริ่มต้นชีวิตการทำงานทางวิชาชีพและต่อเนื่องไปด้วยโปรแกรมการศึกษาเพื่อเป็นผู้ประกอบวิชาชีพของผู้ประกอบวิชาชีพแต่ละบุคคล การพัฒนาทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่องเป็นส่วนขยายของกระบวนการศึกษาที่จะทำให้ได้เป็นผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ความรู้บัญชี จะได้รับการพัฒนาต่อไปพร้อมทั้งรับการขัดเกลาให้เหมาะสมกับกิจกรรมและความรับผิดชอบทางวิชาชีพของแต่ละคนสิทธิในการเข้าถึงการพัฒนาทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง

6.1.4 องค์กรสมาชิกควรอำนวยความสะดวกขององค์กรสมาชิกให้รับสิทธิในการเข้าถึงและใช้ทรัพยากรของการพัฒนาทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง เพื่อช่วยให้ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีบรรลุความรับผิดชอบในการเรียนรู้ตลอดชีวิต

6.1.5 องค์กรสมาชิกจัดเตรียมโปรแกรมการพัฒนาการวิชาชีพอย่างต่อเนื่องโดยตรงไปให้กับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี และอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงโปรแกรมอื่นที่จัดโดยองค์กรอื่น ซึ่งรวมไปถึงวิธีเรียนรู้ทุกแบบเข้าไว้ด้วยกัน

6.2 การพัฒนาทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่องที่บังคับสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี

6.2.1 องค์กรสมาชิกควรกำหนดให้ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีทุกคนได้พัฒนาและดำรงสมรรถนะที่เกี่ยวข้องและเหมาะสมกับงานและความรับผิดชอบทางวิชาชีพของตน ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีแต่ละคนต้องรับผิดชอบพัฒนาและรักษาสมรรถนะของตน

6.2.2 การพัฒนาทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่องนั้นสามารถปรับใช้ได้กับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีทุกคน ไม่ว่าจะปฏิบัติงานในภาคธุรกิจหรือขนาดของธุรกิจที่แตกต่างกัน เนื่องจาก

6.2.2.1 ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีทุกคนมีภาระหน้าที่ทางจรรยาบรรณที่จะต้องมีความเอาใจใส่เยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพต่อลูกค้า ผู้ว่าจ้าง และผู้มีส่วนได้เสีย และจำเป็นต้องแสดงความสามารถในการสนองความรับผิดชอบนี้ด้วยวิธีการที่เหมาะสม

6.2.2.2 ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในทุกภาคธุรกิจมีบทบาทสำคัญในการมีส่วนร่วมในการรายงานทางการเงิน ความรับผิดชอบต่อสังคม และการดำรงไว้ซึ่งความเชื่อมั่นของสังคมต่อวิชาชีพ

6.2.2.3 สาธารณชนมีแนวโน้มที่จะพึ่งพาการดำรงอยู่ของวิชาชีพบัญชี นอกจากนี้ ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีทุกคนยึดถือไว้ซึ่งตำแหน่งทางวิชาชีพของตน ดังนั้น การขาดสมรรถนะหรือความประพฤติที่ผิดจรรยาบรรณย่อมมีผลกระทบในทำนองเดียวกันต่อชื่อเสียงและการดำรงอยู่ของวิชาชีพ ไม่ว่าจะเป็นการปฏิบัติงานในภาคธุรกิจหรือตำแหน่งหน้าที่งานใดของธุรกิจ

6.2.2.4 ทุกส่วนของการทำงำนนั้นได้รับผลจากสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วความจำเป็นในการปรับแผนกลยุทธ์หรือแผนธุรกิจมีผลทำให้องค์กรต้องพึ่งพาสมรรถนะทางวิชาชีพของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี

6.2.2.5 ผู้ว่าจ้างที่ได้จ้างผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีให้ทำงานในส่วนต่างๆ จำเป็นต้องพึ่งพอย่างน้อยที่สุดก็ในระดับหนึ่ง ตำแหน่งทางวิชาชีพจึงเป็นข้อพิสูจน์ของสมรรถนะ

6.2.3 ในการจัดให้มีข้อกำหนดการพัฒนาทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง องค์กรสมาชิกจำเป็นต้องพิจารณาว่าสิ่งใดมีความเกี่ยวข้องและเหมาะสมกับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่อยู่ในสภาวะแวดล้อมที่ต่างกัน เช่น การว่างเว้นการทำงานและการเกษียณจากงาน

แนวคิดเกี่ยวกับมาตรฐานคุณวุฒิการศึกษาวิชาชีพบัญชีในประเทศไทย

สาขาวิชาการบัญชี มีความเป็นศาสตร์และศิลป์อยู่ด้วยกัน เนื้อหาสารครอบคลุมทั้งด้าน ทฤษฎีการปฏิบัติ มีความเป็นสากล เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีสารสนเทศ มีลักษณะ เป็นพหุวิทยาการ การศึกษาในสาขาวิชาการบัญชีจึงเป็นกระบวนการการพัฒนาบุคคลให้เป็นผู้มีความ รอบรู้ในศาสตร์และความสามารถทางวิชาชีพบัญชีตามมาตรฐานสากล รวมทั้งศาสตร์อื่นที่สัมพันธ์กัน โดยมุ่งให้ผู้เรียนมีวิธีเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องทั้งด้านความรู้ ทักษะทางวิชาชีพ คุณค่าแห่ง วิชาชีพ จริยธรรมและทัศนคติ

1. คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์

- 1.1 มีคุณธรรม จริยธรรม ความรับผิดชอบต่อตนเอง วิชาชีพ และสังคม
- 1.2 มีความรอบรู้ในศาสตร์ทางการบัญชี ทักษะทางวิชาชีพ และศาสตร์อื่นที่

เกี่ยวข้อง

- 1.3 มีความสามารถคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ บูรณาการความรู้และประสบการณ์ ทางวิชาชีพบัญชีอย่างเป็นระบบ
- 1.4 มีโลกทัศน์ที่กว้างไกล ความคิดสร้างสรรค์ พัฒนาตนเองทั้งด้านความรู้ ทักษะ วิชาชีพอย่างต่อเนื่องและทำงานร่วมกับบุคคลอื่นได้ทุกระดับอย่างเหมาะสม
- 1.5 มีความรู้ทางด้านเทคโนโลยีที่ทันสมัย สามารถสื่อสารและใช้เทคโนโลยีได้อย่างมี ประสิทธิภาพ

นอกจากนี้ สถาบันอุดมศึกษาอาจเพิ่มเติมคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายการศึกษา เอกลักษณ์และ/หรืออัตลักษณ์ของสถาบัน

2. มาตรฐานผลการเรียนรู้

การจัดหลักสูตรการจัดการเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผลต้องจัดให้สอดคล้องกับ เนื้อหาสาระการเรียนรู้ เพื่อให้ได้มาตรฐานผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2552 อย่างน้อย 5 ด้าน ดังนี้

2.1 คุณธรรม จริยธรรม

- 2.1.1 มีความรู้และความเข้าใจในคุณค่าแห่งวิชาชีพ จรรยาบรรณวิชาชีพ มี ทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ
- 2.1.2 มีความซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย เคารพ และสามารถปฏิบัติตาม กฎระเบียบของสถาบันและสังคม
- 2.1.3 สามารถบริหารเวลาและปรับวิถีชีวิตอย่างสร้างสรรค์ในสังคม
- 2.1.4 มีจิตสำนึกและพฤติกรรมที่คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ ส่วนตนอย่างมีคุณธรรม

2.2 ความรู้

2.2.1 มีความรู้และความเข้าใจในแนวคิด ทฤษฎี หลักการและวิธีการบัญชีเกี่ยวกับวิชาชีพทางการบัญชี

2.2.2 มีความรู้และความเข้าใจองค์ความรู้ด้านอื่นที่มีความสัมพันธ์กับองค์ความรู้ในการบัญชี โดยสามารถบูรณาการและนำมาประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสม

2.2.3 มีความรู้เกี่ยวกับเทคนิคการปฏิบัติงานด้านการบัญชีและอื่นๆ โดยใช้วิธีการเรียนรู้จากประสบการณ์

2.2.4 สามารถติดตามการเปลี่ยนแปลงทางวิชาการและวิชาชีพทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง

2.3 ทักษะทางปัญญา

2.3.1 สามารถสืบค้นข้อมูล ประมวลข้อมูล และแนวคิดต่างๆ เพื่อนำมาใช้ในการระบุและวิเคราะห์ปัญหาได้ด้วยตนเอง

2.3.2 สามารถประยุกต์และบูรณาการความรู้ด้านการรายงานทางการเงินและการวิเคราะห์งบการเงินที่สัมพันธ์กัน ใช้ทักษะทางวิชาชีพและดุลยพินิจในการแก้ไขปัญหา รวมทั้งเสนอแนะแนวทางใหม่ในสถานการณ์ต่างๆ อย่างสร้างสรรค์ โดยคำนึงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการตัดสินใจ

2.3.3 สามารถติดตาม ประเมินผล และรายงานผลได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วน

2.4 ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

2.4.1 สามารถปฏิบัติและรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

2.4.2 มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น และปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์และวัฒนธรรมขององค์กรได้เป็นอย่างดี

2.4.3 สามารถให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกในการแก้ไขปัญหาในสถานการณ์ต่างๆ ทั้งในบทบาทของผู้นำ หรือในบทบาทของผู้ร่วมทีมงาน

2.4.4 มีความรับผิดชอบการพัฒนาความรู้ ความสามารถทางวิชาชีพบัญชีของตนเองอย่างต่อเนื่อง

2.5 ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

2.5.1 มีทักษะการใช้วิธีวิเคราะห์เชิงปริมาณเพื่อการตัดสินใจอย่างสร้างสรรค์ในการแปลความหมายและเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาหรือข้อโต้แย้ง

2.5.2 สามารถสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพทั้งการพูดและการเขียน รู้จักเลือกและใช้รูปแบบการนำเสนอที่เหมาะสมกับปัญหาและกลุ่มผู้ฟังที่แตกต่างกัน

2.5.3 สามารถเลือกใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการออกรายงานงบการเงิน และเทคนิคการสื่อสารที่เหมาะสม ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ในการแปลความหมายและการสื่อสารสารสนเทศ

3. องค์กรวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์ เป็นองค์กรวิชาชีพที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 ดังนั้น สถาบันอุดมศึกษาที่เปิดดำเนินการสอนหลักสูตรระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการบัญชี ควรดำเนินการให้มีหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอน โดยคำนึงถึงหลักเกณฑ์ ข้อกำหนด แนวทางปฏิบัติ ตามประกาศของสภาวิชาชีพบัญชี และหน่วยงานกำกับดูแลผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี เพื่อให้ผู้สำเร็จการศึกษาสามารถประกอบวิชาชีพบัญชีได้ตามกฎหมาย และสามารถพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตามหลักการคุณค่าแห่งวิชาชีพ

4. การรับรองปริญญาหรือประกาศนียบัตรในวิชาการบัญชี

สภาวิชาชีพบัญชีฯ ได้ออกประกาศสภาวิชาชีพบัญชี ที่ 1/2555 เรื่อง การรับรองปริญญาหรือประกาศนียบัตรในวิชาการบัญชีของสถาบันการศึกษาต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ในการรับสมัครเป็นสมาชิกสามัญ และการพิจารณาคุณสมบัติเพื่อขอขึ้นทะเบียนเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต โดยได้กำหนดคุณสมบัติผู้ต้องการประกอบวิชาชีพด้านการสอบบัญชีที่สำเร็จการศึกษาและสอบผ่าน 8 รายวิชา ซึ่งแต่ละวิชามีหน่วยกิตอย่างน้อย 3 หน่วยกิต และเป็นการศึกษาและสอบผ่านในระดับอุดมศึกษาจากสถาบันการศึกษาที่สภาวิชาชีพบัญชีให้การรับรอง ดังมีรายวิชาต่อไปนี้ (สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์. 2555 : 22-23)

4.1 การบัญชีขั้นต้น/ขั้นต้น และการบัญชีขั้นกลาง / ชั้นกลาง	3 รายวิชา
4.2 การบัญชีขั้นสูง/ขั้นสูง	2 รายวิชา
4.3 การบัญชีต้นทุน	1 รายวิชา
4.4 การสอบบัญชี	1 รายวิชา
4.5 การภาษีอากร	1 รายวิชา
รวมทั้งสิ้น	8 รายวิชา

5. โครงสร้างหลักสูตร

โครงสร้างของหลักสูตรระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการบัญชี สอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรปริญญาตรี กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งประกอบด้วยหมวดวิชาศึกษาทั่วไป หมวดวิชาเฉพาะ หมวดวิชาเลือกเสรี โดยมีสัดส่วนจำนวนหน่วยกิตในแต่ละหมวดวิชา และหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตรเป็นไปตามประกาศของกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรีที่มีผลบังคับใช้ในปัจจุบัน ดังนี้

หน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 120 หน่วยกิต แบ่งเป็น 3 หมวดวิชา

- 5.1 หมวดวิชาศึกษาทั่วไป จำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต
- 5.2 หมวดวิชาเฉพาะ จำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า 84 หน่วยกิต
- 5.3 หมวดวิชาเลือกเสรี จำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต

โดยให้มีแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตร ดังนี้

1. สถาบันสามารถปรับเปลี่ยนจำนวนหน่วยกิตที่กำหนดในแต่ละหมวดวิชาได้ตามปรัชญาและวัตถุประสงค์หลักสูตร รวมทั้งการกำหนดให้มีกลุ่มวิชาเฉพาะด้านเลือกหรือวิชาชีพเลือก

รายวิชาประสบการณ์ภาคสนามในหมวดวิชาเฉพาะ ซึ่งอาจเป็นการฝึกงาน หรือการฝึกประสบการณ์วิชาชีพหรือสหกิจศึกษา เพื่อความเป็นเอกลักษณ์และ/หรืออัตลักษณ์ของสถาบัน

2. การจัดการหลักสูตรในหมวดวิชาเฉพาะตาม 5.2 จัดเป็นกลุ่มวิชาแกนและวิชาเฉพาะด้านหรือกลุ่มวิชาพื้นฐานวิชาชีพและวิชาชีพก็ได้ โดยรายวิชาที่กำหนดในแต่ละกลุ่มมุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจด้านการบัญชี การเงิน และด้านอื่นที่เกี่ยวข้อง ความรู้ด้านองค์กรและธุรกิจ และความรู้ทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ รวมทั้งสามารถประยุกต์ความรู้ในวิธีการปฏิบัติทางการวิชาชีพบัญชีได้ ดังนี้

2.1 กลุ่มวิชาแกนหรือวิชาพื้นฐานวิชาชีพ หมายถึง วิชาที่จำเป็นต้องเรียนเพื่อเป็นพื้นฐานความรู้สำหรับการเรียนกลุ่มวิชาเฉพาะด้านหรือกลุ่มวิชาชีพ

2.2 กลุ่มวิชาเฉพาะด้านหรือวิชาชีพ หมายถึง วิชาที่มีเนื้อหาสาระครอบคลุมองค์ความรู้ขั้นต่ำของสาขาวิชาการบัญชี และต้องมีจำนวนหน่วยกิตไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต

3. ในการจัดทำหลักสูตรจะเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของแต่ละสถาบัน ซึ่งสามารถจัดเพื่อให้ปริญญาใน 2 ลักษณะ ดังนี้

3.1 หลักสูตรที่ให้ปริญญาบัญชีบัณฑิต จะต้องจัดโครงสร้างหลักสูตรที่มีเนื้อหาสาระวิชาในหมวดวิชาเฉพาะตรงตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการบัญชี และมีรายละเอียดเนื้อหาของรายวิชาเป็นไปตามของประกาศสภาวิชาชีพบัญชี เพื่อการรับรองหลักสูตรเป็นปริญญาตรีทางการบัญชี

3.2 หลักสูตรที่ใช้ปริญญาบริหารธุรกิจบัณฑิต (การบัญชี) จะต้องจัดโครงสร้างหลักสูตรให้มีเนื้อหาสาระด้านความรู้องค์กรและธุรกิจในกลุ่มวิชาแกนหรือกลุ่มพื้นฐานวิชาชีพในหมวดวิชาเฉพาะสอดคล้องตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการบัญชี และมีรายละเอียดเนื้อหาของรายวิชาเป็นไปตามประกาศของสภาวิชาชีพบัญชี เพื่อการรับรองหลักสูตรเป็นปริญญาตรีทางการบัญชี

4. สถาบันการศึกษาที่มีหลักสูตรที่เปิดวิชาโททางการบัญชี รายวิชาที่กำหนดในหลักสูตรต้องมีเนื้อหาสาระ ไม่น้อยกว่า 15 หน่วยกิต

6. เนื้อหาสาระสำคัญของสาขาวิชา

การกำหนดเนื้อหาสาระของหมวดวิชาเฉพาะ พิจารณาจากมาตรฐานการศึกษา ระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี (International Education Standard for Professional Accountant : IES) แบ่งเป็น 3 ด้านดังนี้

6.1 ความรู้ด้านการบัญชี การเงิน และการด้านอื่นๆที่เกี่ยวข้อง

6.1.1 การบัญชีการเงิน และรายงานทางการเงิน

6.1.2 การบัญชีเพื่อการจัดการ และการควบคุม

6.1.3 การภาษีอากร

6.1.4 กฎหมายธุรกิจ กฎหมายแพ่งและพาณิชย์

6.1.5 การตรวจสอบและบริการให้ความเชื่อมั่น

6.1.6 การเงินและการจัดการทางการเงิน

6.1.7 คุณค่าแห่งวิชาชีพและจรรยาบรรณ

โดยครอบคลุมเนื้อหาสาระสำคัญ ต่อไปนี้

- 1) แนวคิด ทฤษฎี หลักการและวิธีการบัญชี การจัดทำกรนำเสนอรายงานทางการเงินความสำคัญและการใช้ข้อมูลเพื่อการตัดสินใจ
- 2) มาตรฐานการบัญชี มาตรฐานการสอบบัญชี และกฎหมายทางการบัญชี การบัญชีสำหรับหน่วยงานภาครัฐ และกิจการที่ไม่หวังผลกำไร
- 3) แนวคิดการบัญชีบริหาร การวางแผนและการงบประมาณ การบริหารต้นทุน การควบคุมคุณภาพ การวัดผลการดำเนินงาน การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ การใช้ข้อมูลทางการบัญชีเพื่อการตัดสินใจ
- 4) แนวคิด วิธีการ และกระบวนการควบคุมเพื่อให้ได้ข้อมูลทางการเงินที่เชื่อถือได้ และการดูแลรักษาทรัพย์สิน
- 5) กฎหมายภาษีอากร ผลกระทบของกฎหมายการตีความที่มีผลต่อการตัดสินใจทางการเงินและการบริหาร
- 6) กฎหมายธุรกิจและสภาพแวดล้อมทางกฎหมาย กฎหมายว่าด้วยบริษัท จำกัดหลักทรัพย์ กฎหมายแพ่งและกฎหมายพาณิชย์ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกอบวิชาชีพบัญชี ข้อแตกต่างทางกฎหมายของต่างประเทศที่นักบัญชีควรรู้
- 7) การตรวจสอบภายในกิจการ การประเมินความเสี่ยงและการตรวจสอบการทุจริตแนวทาง วิธีการ มาตรฐานในการปฏิบัติงานของผู้ให้บริการการตรวจสอบและการบริการให้ความเชื่อมั่น
- 8) ขอบเขต กฎหมาย ข้อบังคับ เทคนิคการตรวจสอบบัญชี มาตรฐานการสอบบัญชี การวางแผน การสอบบัญชี และรายงานการสอบบัญชี
- 9) ความรู้เกี่ยวกับการเงิน การจัดการทางการเงิน การวิเคราะห์งบการเงิน เครื่องมือทางการเงิน ตลาดทุนและตลาดเงินในประเทศและต่างประเทศ และการจัดการทรัพยากรทางการเงิน
- 10) คุณค่าแห่งวิชาชีพ จรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี ข้อกำหนด กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพ และความรับผิดชอบต่อสังคมของนักบัญชี

6.2 ความรู้ด้านองค์กรและธุรกิจ

- 6.2.1 เศรษฐศาสตร์
- 6.2.2 สภาพแวดล้อมทางธุรกิจ
- 6.2.3 ธรรมภิบาล
- 6.2.4 จริยธรรมทางธุรกิจ
- 6.2.5 ตลาดการเงิน
- 6.2.6 วิธีการเชิงปริมาณ
- 6.2.7 พฤติกรรมองค์กร
- 6.2.8 การจัดการและการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์
- 6.2.9 การตลาด
- 6.2.10 ธุรกิจระหว่างประเทศและโลกาภิวัตน์

โดยครอบคลุมเนื้อหาสาระสำคัญ ต่อไปนี้

- 1) เศรษฐศาสตร์จุลภาค และเศรษฐศาสตร์มหภาค
- 2) ความรู้เกี่ยวกับธุรกิจและตลาดการเงิน ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับธุรกิจ
- 3) การใช้วิธีการเชิงปริมาณ สถิติ และการวิจัย
- 4) หลักการบริหารจัดการที่ดี ความเสี่ยงและการบริหารความเสี่ยง

จรรยาบรรณทางธุรกิจ

- 5) องค์การและสภาพแวดล้อม กฎหมาย การเมือง สังคม เทคโนโลยี การต่างประเทศวัฒนธรรมองค์การ แรงผลักดันของสภาพแวดล้อมทางธุรกิจที่มีต่อองค์การ การพัฒนาสู่ความยั่งยืนพลวัตของกลุ่มและความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล การบริหารการเปลี่ยนแปลง
- 6) การจัดการทรัพยากรมนุษย์ การบริหารโครงการ การตลาด
- 7) การสนับสนุนการตัดสินใจและกลยุทธ์ การให้คำปรึกษาทางธุรกิจ การจัดการเชิงกลยุทธ์และการจัดการทั่วไป

- 8) การค้าระหว่างประเทศ การเงินระหว่างประเทศ และโลกาภิวัตน์

6.3 ความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยครอบคลุมเนื้อหาสาระสำคัญ ต่อไปนี้

- 6.3.1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ
- 6.3.2 ความรู้เกี่ยวกับการควบคุมเทคโนโลยีสารสนเทศ
- 6.3.3 ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
- 6.3.4 ทักษะการควบคุมเทคโนโลยีสารสนเทศ
- 6.3.5 ความรู้และทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในบทบาทของผู้บริหาร

ผู้ประเมินและผู้ออกแบบระบบสารสนเทศ อย่างใดอย่างหนึ่งหรือบูรณาการ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

อรพิน เหล่าประเสริฐ (2557 : 11-17) ได้ศึกษา AEC กับวิชาชีพบัญชี กล่าวว่า วันที่ 31 ธันวาคม 2558 จะก้าวเข้าสู่ AEC อย่างเต็มตัว วิชาชีพบัญชีเป็นวิชาชีพหนึ่งซึ่งได้รับผลกระทบทั้งด้านบวกและลบ สภาวิชาชีพบัญชี ในฐานะหน่วยงานที่ดูแลวิชาชีพบัญชีและเป็นตัวแทนของผู้ประกอบวิชาชีพได้แต่งตั้ง คณะอนุกรรมการศึกษาและติดตามผลกระทบของ AEC ต่อวิชาชีพบัญชีขึ้น เพื่อศึกษาผลกระทบจากเรื่องดังกล่าว และนำผลการศึกษาเผยแพร่แก่สมาชิกให้ทราบอย่างทั่วถึงทางเว็บไซต์ของสภาวิชาชีพบัญชี นอกจากนี้สภาวิชาชีพบัญชี ได้ตระหนักถึงความจำเป็นในการยกระดับคุณภาพของวิชาชีพบัญชีไทย จึงได้ดำเนินมาตรการต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพของนักวิชาชีพบัญชีไทย ไม่ว่าจะเป็นการปรับปรุงมาตรฐานการรายงานทางการเงินให้สอดคล้องกับมาตรฐานการรายงานทางการเงินระหว่างประเทศ การเพิ่มบทบาทของสภาวิชาชีพฯ ในฐานะผู้นำองค์กรวิชาชีพระหว่างประเทศ การจัดตั้งสถาบันฝึกอบรมวิชาชีพบัญชี การจัดหลักสูตรอบรมด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพบัญชี การจัดทำฐานข้อมูลด้านวิชาการ และการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารทางด้านบัญชีให้แก่สมาชิกและบุคคลทั่วไปทราบ รวมทั้งการพัฒนามาตรฐานการศึกษาอีกด้วย สำหรับการเตรียมตัวของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี นอกจากทักษะด้านภาษาอังกฤษซึ่งเป็นภาษากลางของอาเซียนแล้ว ภาษาของแต่ละประเทศ ทักษะในการคิดวิเคราะห์ ความเข้าใจในเศรษฐกิจมหภาค และธุรกิจที่ดำเนินกิจการอยู่ ถือเป็นเรื่องสำคัญเช่นกัน การคิดวิเคราะห์และความรู้ในศาสตร์อื่นๆ

เช่น ความรู้ด้านการเงิน การลงทุน การบริหารจัดการ และการวางแผนเชิงกลยุทธ์ จะช่วยเพิ่มมูลค่าให้กับนักบัญชีไทยเป็นที่ต้องการในตลาดงานอาเซียน

วัลย์ลักษณ์ สุวรรณวัลย์กร และมนวิกา ผดุงสิทธิ์ (2556 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคาดหวังและความพร้อมของวิชาชีพสอบบัญชีไทยในการแข่งขันในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความคาดหวังและระดับความพร้อมในด้านต่าง ๆ ในการประกอบวิชาชีพของผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีสอบบัญชีไทยต่อการแข่งขันในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในมุมมองของผู้บังคับบัญชาของผู้ประกอบวิชาชีพสอบบัญชี และเปรียบเทียบช่องว่างระหว่างระดับความคาดหวังและความพร้อม รวมทั้งศึกษาระดับความสำคัญของความรู้ความสามารถ และทักษะด้านต่าง ๆ ในวิชาชีพสอบบัญชีไทยต่อการแข่งขันในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ผลการวิจัย พบว่า ในภาพรวมนั้นคุณสมบัติที่ผู้บังคับบัญชาคาดหวังต่อผู้ประกอบวิชาชีพสอบบัญชีมากที่สุด คือ ความมีคุณธรรมจริยธรรม รองลงมาคือ การมีความรับผิดชอบในหน้าที่การงาน และความรู้ความสามารถด้านภาษาอังกฤษ โดยคุณสมบัติด้านความรู้ความสามารถในเรื่องทักษะการทำงานและทักษะอื่นๆ ที่ผู้บังคับบัญชาของผู้ประกอบวิชาชีพสอบบัญชีเห็นว่าสำคัญที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ ทักษะด้านภาษา ความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชี และความรับผิดชอบในหน้าที่การงาน จากวิจัยครั้งนี้พบว่า โดยส่วนใหญ่แล้วผู้บังคับบัญชายังเห็นว่าผู้ได้บังคับบัญชาก็เป็นผู้ประกอบวิชาชีพสอบบัญชีที่มีความพร้อมในคุณสมบัติด้านต่าง ๆ สำหรับการแข่งขันในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนน้อยกว่าระดับที่ผู้บังคับบัญชาคาดหวัง เช่น ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษาหรือระหว่างประเทศ ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายธุรกิจ ข้อบังคับที่เปลี่ยนแปลงไปภายใต้การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และความรู้ความเข้าใจธุรกิจที่ตรวจสอบ เป็นต้น ผลการศึกษานี้จะเป็นประโยชน์สำหรับสถาบันการศึกษาในการพัฒนาหลักสูตรสำหรับการเตรียมความพร้อมในวิชาชีพของบัณฑิตและยกระดับมาตรฐานการศึกษาด้านการบัญชี รวมถึงหน่วยงานกำกับดูแลในการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบวิชาชีพสอบบัญชีไทย

ฤติมา มุ่งหมาย (2556 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะนักบัญชีที่เป็นปัจจุบันกับคุณลักษณะนักบัญชีที่พึงประสงค์ของสถานประกอบการ ในเขตอำเภอเมืองจังหวัดอุบลราชธานี พบว่า สถานประกอบการมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะบัณฑิตในปัจจุบันโดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่ค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรกคือ ด้านทักษะทางวิชาชีพ ด้านจริยธรรมและทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ และด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ตามลำดับ ผลการเปรียบเทียบประเภทกิจการและประเภทสินค้าและบริการมีความต้องการในคุณลักษณะนักบัญชีที่พึงประสงค์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศด้านความรู้ ความสามารถทางวิชาชีพ ด้านทักษะทางวิชาชีพ และด้านการพัฒนาความรู้อย่างต่อเนื่องทางวิชาชีพและการประเมินความสามารถทางวิชาชีพ ไม่แตกต่างกันยกเว้นด้านจริยธรรมและทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพที่มีความต้องการแตกต่างกัน

วิรัช สุขมาก (2555 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคิดเห็นของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการเพิ่มมูลค่าของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี เพื่อเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยด้านความรู้ความสามารถในมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ด้านภาษีอากร ด้านกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ด้านภาษาอังกฤษและภาษาอื่นในกลุ่มประเทศอาเซียน ด้านจรรยาบรรณวิชาชีพของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศทางการบัญชี และด้านความสามารถในการเรียนรู้เพื่อปรับตัวให้เข้ากับสังคม และวัฒนธรรมของ

ประเทศอาเซียน ที่มีผลต่อการเพิ่มมูลค่าของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี เพื่อเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน กลุ่มตัวอย่างจาก 5 สายงาน ได้แก่ ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ผู้สอบบัญชีภาษีอากร หัวหน้าฝ่ายการเงินและบัญชี อาจารย์สาขาวิชาการบัญชี และผู้ทำบัญชีในประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่า มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการเพิ่มมูลค่าของผู้ประกอบวิชาชีพ ได้แก่ ปัจจัยด้านความรู้ความสามารถในมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ด้านภาษีอากร ด้านกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ด้านภาษาอังกฤษและภาษาอื่นในกลุ่มประเทศอาเซียน ด้านจรรยาบรรณวิชาชีพของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศทางการบัญชี และด้านความสามารถในการเรียนรู้เพื่อปรับตัวให้เข้ากับสังคม และวัฒนธรรมของประเทศอาเซียน อยู่ในระดับมาก และปัจจัยที่มีผลต่อการเพิ่มมูลค่าเพิ่มของผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี มีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อการเพิ่มมูลค่าของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี เพื่อเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)

สุรางค์รัตน์ แสงศรี และชิตพิพัทธ์ ชิตสกุล (2554 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน : มุมมองด้านการตลาดและการบัญชี พบว่า ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนมุมมองด้านการตลาด มีความน่าสนใจเรื่องตลาดบริการควบคู่กับโอกาสของการเปิดเสรีด้านการค้าบริการ ตลอดจนจรรยาบรรณทางการตลาด ส่วนมุมมองด้านบัญชี ควรพิจารณา AEC Blueprint กับการเปิดเสรีการค้าบริการ บริการวิชาชีพบัญชีภายใต้กรอบข้อตกลง AFAS หลักเกณฑ์การยอมรับบริการวิชาชีพบัญชีภายใต้กรอบข้อตกลง MRA ได้แก่ ด้านการศึกษา ด้านใบอนุญาต ด้านการแสดงให้เห็นว่ามีความสามารถ ด้านประสบการณ์ และด้านมาตรฐานและแนวทางของสภาวิชาชีพบัญชีนานาชาติ (IFAC) อีกทั้งอุปสรรคของบริการวิชาชีพบัญชีในเวที AEC และบริการวิชาชีพสาขาบัญชี พบว่าการเปิดเสรีการค้าบริการวิชาชีพบัญชีของประเทศสมาชิกอาเซียน ยังมีอุปสรรคอยู่บ้างสำหรับบางประเทศ โดยในข้อผูกพันการเปิดเสรีการค้าบริการชุดที่ 7 ของอาเซียน ซึ่งเป็นข้อผูกพันชุดปัจจุบัน มีผลใช้บังคับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2552 มี 4 ประเทศสมาชิกที่ยังไม่สามารถดำเนินการตามเป้าหมาย AEC Blueprint ได้แก่ อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ และไทย โดยอินโดนีเซีย มาเลเซีย และไทย มีการจำกัดสัดส่วนหุ้นต่างชาติไว้ไม่เกินร้อยละ 49 ส่วนฟิลิปปินส์ บริการวิชาชีพบัญชีอยู่ในรายการกิจกรรมที่สงวนไว้สำหรับชาวฟิลิปปินส์ (Negative List) เท่านั้น และอยู่ในกลุ่มธุรกิจที่ไม่อนุญาตให้ต่างชาติถือหุ้นเลย (No Foreign Equity) สำหรับอีก 6 ประเทศสมาชิกที่เหลือ ได้แก่ กัมพูชา ลาว พม่า เวียดนาม บรูไน และสิงคโปร์ สามารถบรรลุเป้าหมาย AEC Blueprint โดยได้รับอนุญาตให้นักลงทุนอาเซียนถือหุ้นข้างมากในธุรกิจบริการวิชาชีพแล้ว

นงลักษณ์ ศิริพิศ สุขญา มานวกุล และปฐมภรณ์ คำชื่น (2554 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความพร้อมของนักบัญชีไทยกับการเปิดเขตการค้าเสรีอาเซียน (AEC) กรณีศึกษาสำนักงานที่ผ่านการรับรองคุณภาพจากสำนักงานบัญชีตามข้อกำหนดการรับรองคุณภาพสำนักงานบัญชีในเขตกรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาระดับความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนของนักบัญชีไทย เพื่อศึกษาความพร้อมของนักบัญชีไทยกับการเปิดเขตการค้าเสรีอาเซียน และเพื่อเปรียบเทียบความพร้อมของนักบัญชีไทยกับการเปิดเขตการค้าเสรีอาเซียน ผลการวิจัยพบว่า 1) ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนในการเตรียมความพร้อมนักบัญชีไทยมีความคิดเห็นด้วยอย่างยิ่งเรื่องของการเตรียมความพร้อมในความรู้ด้านวิชาชีพบัญชี ความรู้ด้านกฎหมาย และความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และเห็นด้วยกับการเตรียมความพร้อมในความรู้ด้านภาษา 2) การเตรียมความพร้อมของนักบัญชีไทยกับการเปิดเขตการค้าเสรีอาเซียนในเชิงตั้งรับคือ

ความรู้และศักยภาพที่มีอยู่เชิงรุก คือ การพัฒนาเพื่อเพิ่มสมรรถนะในตนเองให้ก้าวทันโลกในยุคโลกาภิวัตน์ แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ประกอบด้วย ความรู้ด้านวิชาชีพบัญชี ความรู้ด้านภาษา ความรู้ด้านกฎหมาย และความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และ 3) นักบัญชีที่มีเพศ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน และประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความเห็นเรื่องการเตรียมความพร้อมในความรู้ด้านวิชาชีพ ด้านภาษา ด้านกฎหมาย และด้านเทคโนโลยีสารสนเทศไม่แตกต่างกัน

ดรธรณี บุญเหมือนใจ (2548 : 65-69) ได้สรุปเกี่ยวกับ IES สิ่งจำเป็นสำหรับวิชาชีพบัญชี ว่ามาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศ (International Education Standards : IES) เป็นองค์การที่มีได้แสวงหากำไรและมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาการสอบบัญชี การศึกษา และจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี โดยได้ออก IES สำหรับวิชาชีพบัญชีและมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2548 เป็นต้นมา โดยได้กำหนดนโยบายการปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการศึกษาและพัฒนาวิชาชีพบัญชี และกำหนดบรรทัดฐานในการเตรียมตัวเป็นนักวิชาชีพและพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น IFAC ได้คาดหวังว่าสมาชิกของ IFAC จะดำเนินการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับ IES ที่กำหนดโดย

- 1) มาตรฐานที่กำหนด ไม่จำเป็นต้องเรียงตามลำดับในการนำไปใช้
- 2) กระบวนการศึกษา สามารถปฏิบัติได้ทั้งรูปแบบเต็มเวลา และไม่เต็มเวลา ในบางเรื่องสามารถปฏิบัติควบคู่กันได้
- 3) การจัดการศึกษาและการแสวงหาประสบการณ์จากการปฏิบัติ สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม
- 4) ผู้ให้การศึกษาสามารถดัดแปลงวิธีการสอนที่เห็นว่าเหมาะสมได้
- 5) ในการจัดทำหลักสูตรและการแสวงหาประสบการณ์จากการปฏิบัติต้องประสานกับนายจ้าง
- 6) ควรนำเรื่องประสบการณ์จากการปฏิบัติมาผสมผสานกับทางด้านวิชาการเพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ทางวิชาการไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติได้จริง
- 7) มีการเปรียบเทียบคุณสมบัติของนักวิชาชีพบัญชีระหว่างประเทศต่าง ๆ ซึ่ง IES จะให้ความช่วยเหลือในกระบวนการดังกล่าว และ
- 8) การศึกษาทางวิชาชีพบัญชีต้องให้ผู้ประกอบวิชาชีพสามารถดำรงความรู้ ความสามารถร่าบเท่าที่ยังประกอบวิชาชีพ โดยการศึกษเล่าเรียนจากสถานศึกษาหรือสถาบันวิชาชีพ

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความพร้อมและแนวทางการพัฒนาระบบการศึกษาทางวิชาชีพบัญชีเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของสถาบันอุดมศึกษาในกลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์ ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ประชากรกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
7. ระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย

ประชากรกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ คณะกรรมการประจำหลักสูตรทางวิชาชีพบัญชีของสถาบันอุดมศึกษาในเขตกลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์ จำนวน 50 คน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรกลุ่มตัวอย่าง และจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามของคณะกรรมการประจำหลักสูตรทางวิชาชีพบัญชีสถาบันอุดมศึกษาในกลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์ จำแนกตามประเภทของมหาวิทยาลัย

ประเภทของมหาวิทยาลัย	ประชากรกลุ่มตัวอย่าง (คน)	จำนวนผู้ตอบ แบบสอบถาม (คน)
1. มหาวิทยาลัยของรัฐ		
1.1 มหาวิทยาลัยขอนแก่น	5	5
1.2 มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	10	8
2. มหาวิทยาลัยราชภัฏ		
2.1 มหาสารคาม	5	4
2.2 ร้อยเอ็ด	5	5
2.3 กาฬสินธุ์	5	5
3. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล		
3.1 ขอนแก่น	5	5
3.2 กาฬสินธุ์	5	5
4. มหาวิทยาลัยเอกชน		
4.1 มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	5	5
4.2 วิทยาลัยบัณฑิตเอเซีย	5	4
รวม	50	46

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกรรมการประจำหลักสูตรวิชาชีพทางบัญชีสถาบันอุดมศึกษาในกลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) จำนวน 5 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งทางวิชาการ ประสบการณ์ในการเป็นกรรมการประจำหลักสูตรทางวิชาชีพบัญชี และประสบการณ์ในการเป็นกรรมการวิพากษ์หลักสูตรวิชาชีพทางบัญชี

ส่วนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของสถาบันอุดมศึกษาในเขตกลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) จำนวน 8 ข้อ ได้แก่ เขตพื้นที่ตั้งของสถาบัน ประเภทของสถาบันอุดมศึกษา ระยะเวลาในการเปิดสอนหลักสูตรวิชาชีพทางบัญชี จำนวนคณาจารย์ประจำสาขาวิชาการบัญชี จำนวนนิสิต/นักศึกษาสาขาวิชาการบัญชี ระดับการศึกษาที่เปิดสอนสูงสุดในหลักสูตรวิชาชีพทางบัญชี หลักสูตรทางวิชาชีพทางบัญชีที่ทำการเปิดสอนในปัจจุบัน และหลักสูตร

กำหนดให้นักศึกษาต้องสอบผ่านการวัดความรู้ความเข้าใจในรายวิชาต่างๆ ของหลักสูตรวิชาชีพทางบัญชี

ส่วนที่ 3 ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของการพัฒนาระบบการศึกษาทางวิชาชีพบัญชีของสถาบันอุดมศึกษาในเขตกลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) จำนวน 32 ข้อ โดยครอบคลุมข้อมูลเนื้อหาความพร้อมของการพัฒนาระบบการศึกษาทางวิชาชีพบัญชี จำนวน 5 ด้าน ประกอบด้วย ด้านความรู้ทางวิชาชีพบัญชี จำนวน 8 ข้อ ด้านทักษะทางวิชาชีพ จำนวน 6 ข้อ ด้านค่านิยม จรรยาบรรณและทัศนคติทางวิชาชีพ จำนวน 7 ข้อ ด้านประสบการณ์ทำงานจริง จำนวน 5 ข้อ และด้านการประเมินขีดความสามารถและสมรรถนะ จำนวน 6 ข้อ

ส่วนที่ 4 แนวทางพัฒนาหลักสูตรทางวิชาชีพบัญชีของสถาบันอุดมศึกษาในกลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบปลายเปิด จำนวน 5 ข้อ

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

ในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและขอคำแนะนำจากผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อเป็นแนวทางสร้างแบบสอบถาม
2. จัดทำแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดที่กำหนดโดยพิจารณาเนื้อหาให้สอดคล้องกับกรอบแนวคิด ความมุ่งหมายและสมมุติฐานในการวิจัย
3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นตามกรอบแนวคิด แล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อพิจารณาความถูกต้องครบถ้วน และครอบคลุมเนื้อหาของงานวิจัย ซึ่งผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย
 - 3.1 รองศาสตราจารย์ ดร.ปพฤกษ์บาร์มี อุตสาหกรรมาณิกกิจ คณบดีคณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
 - 3.2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวรรณ หวังเจริญเดช อาจารย์ประจำคณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
 - 3.3 อาจารย์ ดร.สายทิพย์ จะโนภาส อาจารย์ประจำคณะวิทยาการจัดการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยนครพนม
4. ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาอีกครั้ง
5. ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
 - 5.1 นำแบบสอบถามไปทดสอบใช้ (Try - Out) กับอาจารย์ประจำหลักสูตรทางวิชาชีพบัญชี จำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง
 - 5.2 การหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (Discriminant Power) โดยใช้เทคนิค Item - total Correlation ซึ่งความพร้อมและแนวทางพัฒนาระบบการศึกษาทางวิชาชีพบัญชี มีค่า

อำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.612 – 0.863 (ตารางที่ ข-1 ภาคผนวก ข) ซึ่งสอดคล้องกับ Nunnally (1978 : 12) ได้นำเสนอว่าการทดสอบค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อเกิน 0.40 เป็นค่าที่ยอมรับได้ว่าเครื่องมือมีคุณภาพเพียงพอที่จะนำไปเก็บรวบรวมข้อมูล

5.3 การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability Test) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ซึ่งความพร้อมและแนวทางพัฒนาระบบการศึกษาทางวิชาชีพบัญชี อยู่ระหว่าง 0.735 – 0.869 (ตารางที่ ข-1 ภาคผนวก ข) ซึ่งสอดคล้องกับ สมบัติ ท้ายเรือคำ (2552 : 90) ได้เสนอว่าเกณฑ์การพิจารณาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม 0.60 ขึ้นไป ถือว่าเครื่องมือมีคุณภาพเพียงพอที่จะนำไปเก็บรวบรวมข้อมูล

6. จัดทำเป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนและวิธีการ ดังนี้

1. ดำเนินการจัดทำแบบสอบถาม ตามจำนวนกลุ่มตัวอย่าง พร้อมตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วน และความสมบูรณ์ของเอกสารเตรียมนำเสนอไปรษณีย์
2. ยื่นขอหนังสือราชการจากคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม โดยแนบพร้อมทั้งแบบสอบถามส่งไปยังกลุ่มตัวอย่าง
3. ดำเนินการจัดส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ให้กับคณะกรรมการประจำหลักสูตรทางวิชาชีพบัญชี โดยเริ่มส่งแบบสอบถาม ตั้งแต่วันที่ 10 กรกฎาคม จำนวน 15 ฉบับ โดยแนบซองจดหมายและอากรแสตมป์ตอบกลับไปพร้อมกับแบบสอบถาม ซึ่งมีจำนวน 3 มหาวิทยาลัย ได้แก่ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย
4. ผู้วิจัยได้นำส่งแบบสอบถามให้กับคณะกรรมการประจำหลักสูตรด้วยตัวเอง ตั้งแต่วันที่ 10 – 20 กรกฎาคม 2558 จำนวน 35 ฉบับ เพื่อขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามและส่งคืนทางไปรษณีย์มายังผู้วิจัยโดยแนบซองจดหมายและอากรแสตมป์ตอบกลับไปพร้อมกับแบบสอบถาม ซึ่งมีจำนวน 6 มหาวิทยาลัย ได้แก่ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตขอนแก่น และมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตกาฬสินธุ์
4. เมื่อถึงวันที่ 1 กันยายน 2558 ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามตอบกลับมาจำนวน 46 ฉบับ รวมระยะเวลาในการจัดเก็บรวบรวมข้อมูล 52 วัน
5. ตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วน และความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับตอบกลับคืน ซึ่งมีแบบสอบถามที่ตอบสมบูรณ์ จำนวน 46 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 92
6. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์มาวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยครั้งนี้วิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปการประมวลผลข้อมูลทางสถิติซึ่งมีการประมวลผลข้อมูลเป็นขั้นตอนโดยใช้สถิติดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกรรมการประจำหลักสูตรวิชาชีพทางบัญชีของสถาบันอุดมศึกษาในกลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์ ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) โดยการหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของสถาบันอุดมศึกษาในกลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์ ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) โดยการหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของการพัฒนาระบบการศึกษาทางวิชาชีพบัญชีเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของสถาบันอุดมศึกษาในกลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์ โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางควบคู่กับการบรรยายและสรุปผลการดำเนินการวิจัย ได้กำหนดการให้คะแนนคำตอบของแบบสอบถาม ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2556 : 99 -100)

ระดับความคิดเห็นมากที่สุด	กำหนดให้	5	คะแนน
ระดับความคิดเห็นมาก	กำหนดให้	4	คะแนน
ระดับความคิดเห็นปานกลาง	กำหนดให้	3	คะแนน
ระดับความคิดเห็นน้อย	กำหนดให้	2	คะแนน
ระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด	กำหนดให้	1	คะแนน

แล้วหาค่าเฉลี่ยของคำตอบแบบสอบถาม โดยใช้เกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2556 : 99-100)

ค่าเฉลี่ย	4.51-5.00	หมายถึง	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.51-4.50	หมายถึง	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย	2.51-3.50	หมายถึง	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.51-2.50	หมายถึง	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย	1.50-1.50	หมายถึง	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางพัฒนาระบบการศึกษาทางวิชาชีพบัญชีเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของสถาบันอุดมศึกษาในกลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์ โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics)

ตอนที่ 5 การเปรียบเทียบความพร้อมของการพัฒนาระบบการศึกษาทางวิชาชีพบัญชีเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของสถาบันอุดมศึกษาในกลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์ ที่มีประเภทของสถาบันอุดมศึกษา ระยะเวลาในการเปิดสอนหลักสูตรด้านบัญชี จำนวนคณาจารย์ประจำสาขาวิชา จำนวนนิสิต/นักศึกษา และระดับการเปิดสอนในสาขาวิชาการบัญชีแตกต่างกัน โดยใช้การทดสอบ

ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย 2 กลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน (Independent Sample t-test) และโดยใช้การทดสอบการวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance : ANOVA) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนหลายตัวแปร (Multivariate Analysis of Variance : MANOVA)

สถิติที่ใช้การวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่
 - 1.1 ร้อยละ (Percentage)
 - 1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)
 - 1.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
2. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
 - 2.1 การหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability Test) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach)
 - 2.2 การหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (Discriminant Power) โดยใช้เทคนิค Item- total Correlation
4. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน
 - 4.1 t-test
 - 4.2 F – test (ANOVA และ MANOVA)

ระยะเวลาในการทำวิจัย สถานที่ทำการเก็บข้อมูล

1. ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล ในระหว่างวันที่ 10 กรกฎาคม – 1 กันยายน 2558
2. พื้นที่ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ จังหวัดขอนแก่น จังหวัดกาฬสินธุ์ จังหวัดมหาสารคาม และจังหวัดร้อยเอ็ด

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความพร้อมและแนวทางการพัฒนาระบบการศึกษาวิชาชีพบัญชีเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของสถาบันอุดมศึกษาในกลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์ โดยผู้วิจัยจะนำเสนอในรูปแบบของตารางและคำบรรยาย ซึ่งได้แบ่งการนำเสนอออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ลำดับขั้นตอนในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้การนำเสนอข้อมูลเป็นที่เข้าใจตรงกันในการแปลความหมาย คณะผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
t	แทน	สถิติทดสอบที่ใช้เปรียบเทียบใน t-distribution (t-test)
F	แทน	ค่าสถิติทดสอบที่ใช้พิจารณาในการแจกแจงแบบ F-distribution
SS	แทน	ผลรวมของคะแนนเบี่ยงเบนยกกำลังสอง (Sum of Squares)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยผลรวมของคะแนนเบี่ยงเบนยกกำลังสอง (Mean of Squares)
df	แทน	ระดับชั้นของความเป็นอิสระ (Degrees of Freedom)
p-value	แทน	ระดับนัยสำคัญทางสถิติ (Significance)
VIFs	แทน	ค่าทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรอิสระ (Variance Inflation Factors)
Adj R ²	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ของการพยากรณ์ปรับปรุง
a	แทน	ค่าคงที่ของสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ (Constant)

ลำดับขั้นตอนในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกรรมการประจำหลักสูตรวิชาชีพบัญชีสถาบันอุดมศึกษาในกลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของสถาบันอุดมศึกษาในกลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของการพัฒนาระบบ การศึกษาทางวิชาชีพบัญชีเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของสถาบันอุดมศึกษาในกลุ่มร้อยแก่น สารสินธุ์

ตอนที่ 4 การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของการพัฒนาระบบ การศึกษาทางวิชาชีพบัญชีเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของสถาบันอุดมศึกษาในกลุ่มร้อยแก่น สารสินธุ์ ที่มีประเภทของสถาบันอุดมศึกษา ระยะเวลาในการดำเนินงาน จำนวนคณาจารย์ประจำ สาขาวิชา จำนวนนิสิต/นักศึกษา และระดับการเปิดสอนในสาขาวิชาการบัญชีแตกต่างกัน

ตอนที่ 5 การวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางพัฒนาระบบการศึกษาทาง วิชาชีพบัญชีเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของสถาบันอุดมศึกษาในกลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกรรมการประจำหลักสูตรวิชาชีพบัญชี สถาบันอุดมศึกษาในกลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลทั่วไปของกรรมการประจำหลักสูตรวิชาชีพบัญชีสถาบันอุดมศึกษา ในกลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์

ข้อมูลทั่วไปของกรรมการประจำ หลักสูตรวิชาชีพบัญชี	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	8	17.39
1.2 หญิง	38	82.61
รวม	46	100.00
2. อายุ		
2.1 น้อยกว่า 30 ปี	1	2.17
2.2 30 - 35 ปี	15	32.61
2.3 36 - 40 ปี	16	34.78
2.4 มากกว่า 40 ปี	14	30.43
รวม	46	100.00
3. ระดับการศึกษา		
3.1 ปริญญาโท	32	69.60
3.2 ปริญญาเอก	14	30.40
รวม	46	100.00

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลทั่วไปของกรรมการประจำหลักสูตรวิชาชีพบัญชีสถาบันอุดมศึกษา
ในกลุ่มร้อยละสามสิบล้าน (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไปของกรรมการประจำ หลักสูตรวิชาชีพบัญชี	จำนวน (คน)	ร้อยละ
4. ตำแหน่งทางวิชาการ		
4.1 อาจารย์	41	59.13
4.2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์หรือสูงกว่า	5	10.87
รวม	46	100.00
5. ประสบการณ์ในการเป็นคณะกรรมการประจำ หลักสูตรวิชาชีพทางบัญชี		
5.1 น้อยกว่า 3 ปี	10	21.74
5.2 3 – 5 ปี	18	39.13
5.3 6 – 8 ปี	5	10.87
5.4 มากกว่า 8 ปี	13	28.26
รวม	46	100.00
6. ประสบการณ์ในการเป็นกรรมการวิพากษ์ หลักสูตรวิชาชีพทางบัญชี		
6.1 เคย	20	43.48
6.2 ไม่เคย	26	56.52
รวม	46	100.00

จากตารางที่ 4.1 พบว่า กรรมการประจำหลักสูตรวิชาชีพบัญชี ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 82.61) อายุ 36 – 40 ปี (ร้อยละ 34.78) รองลงมา 30 – 35 ปี (ร้อยละ 32.61) ระดับการศึกษาปริญญาโท (ร้อยละ 69.60) ประสบการณ์ในการเป็นคณะกรรมการประจำหลักสูตรวิชาชีพทางบัญชี 3 – 5 ปี (ร้อยละ 39.13) รองลงมา มากกว่า 8 ปี (ร้อยละ 28.26) และไม่เคยมีประสบการณ์ในการเป็นกรรมการวิพากษ์หลักสูตรวิชาชีพทางบัญชี (ร้อยละ 56.52)

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของสถาบันอุดมศึกษาในกลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์

ตารางที่ 4.2 ข้อมูลทั่วไปของสถาบันอุดมศึกษาในกลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์

ข้อมูลทั่วไปของสถาบันอุดมศึกษา ในกลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เขตพื้นที่ของสถาบัน		
1.1 ขอนแก่น	19	41.30
1.2 กาฬสินธุ์	10	21.74
1.3 มหาสารคาม	12	26.09
1.4 ร้อยเอ็ด	5	10.87
รวม	46	100.00
2. ประเภทของสถาบันอุดมศึกษา		
2.1 มหาวิทยาลัยของรัฐ	13	28.26
2.2 มหาวิทยาลัยราชภัฏ	14	30.43
2.3 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล	10	21.74
2.4 มหาวิทยาลัยเอกชน/วิทยาลัยเอกชน	9	19.57
รวม	46	100.00
3. ระยะเวลาในการเปิดสอนหลักสูตรวิชาชีพ ทางบัญชี		
3.1 น้อยกว่า 10 ปี	18	39.13
3.2 10 - 15 ปี	13	28.26
3.3 16 - 20 ปี	6	13.04
3.4 มากกว่า 20 ปี	9	19.57
รวม	46	100.00
4. จำนวนคณาจารย์ประจำสาขาวิชาการบัญชี		
4.1 น้อยกว่า 10 คน	25	54.35
4.2 10 - 15 คน	13	28.26
4.3 มากกว่า 15 คน	8	17.39
รวม	46	100.00
5. จำนวนนิสิต/นักศึกษาสาขาวิชาการบัญชี		
5.1 น้อยกว่า 500 คน	34	73.91
5.2 500 - 1,000 คน	4	8.70
5.3 มากกว่า 1,000 คน	8	17.39
รวม	46	100.00

ตารางที่ 4.2 ข้อมูลทั่วไปของสถาบันอุดมศึกษาในกลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์ (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไปของสถาบันอุดมศึกษา ในกลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์	จำนวน (คน)	ร้อยละ
6. ระดับการศึกษาที่เปิดสอนสูงสุดในหลักสูตร วิชาชีพทางบัญชี		
6.1 ปริญญาตรี	38	82.61
6.2 สูงกว่าปริญญาตรี	8	17.39
รวม	46	100.00
7. หลักสูตรทางวิชาชีพบัญชีที่ทำการเปิดสอนใน ปัจจุบัน		
7.1 หลักสูตรภาษาไทย	38	82.61
7.2 หลักสูตรภาษาต่างประเทศหรือ นานาชาติ	8	17.39
รวม	46	100.00
8. หลักสูตรกำหนดให้นิสิต/นักศึกษาต้องสอบ ผ่านการวัดความรู้ความเข้าใจในรายวิชาต่างๆ ของหลักสูตรที่จะสำเร็จการศึกษาหรือไม่		
8.1 มี	31	67.39
8.2 ไม่มี	15	32.61
รวม	46	100.00

จากตารางที่ 4.2 พบว่า สถาบันอุดมศึกษาในเขตกลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์ ส่วนใหญ่เขตพื้นที่
ของสถาบัน ขอนแก่น (ร้อยละ 41.30) รองลงมา มหาสารคาม (ร้อยละ 26.09) ประเภทของ
สถาบันอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ (ร้อยละ 30.43) รองลงมา มหาวิทยาลัยของรัฐ (ร้อยละ
28.26) ระยะเวลาในการเปิดสอนหลักสูตรวิชาชีพทางบัญชี น้อยกว่า 10 ปี (ร้อยละ 39.13)
รองลงมา 10 - 15 ปี (ร้อยละ 28.26) จำนวนคณาจารย์ประจำสาขาวิชาการบัญชี น้อยกว่า
10 คน (ร้อยละ 54.35) รองลงมา 10 - 15 คน (ร้อยละ 28.26) จำนวนนิสิต/นักศึกษาสาขาวิชา
การบัญชี น้อยกว่า 500 คน (ร้อยละ 73.91) รองลงมา มากกว่า 1,000 บาท (ร้อยละ 17.39)
ระดับการศึกษาที่เปิดสอนสูงสุดในหลักสูตรวิชาชีพทางบัญชี ปริญญาตรี (ร้อยละ 82.61) หลักสูตร
ทางวิชาชีพบัญชีที่ทำการเปิดสอนในปัจจุบัน หลักสูตรภาษาไทย (ร้อยละ 82.61) และหลักสูตร
มีการกำหนดให้นิสิต/นักศึกษาต้องสอบผ่านการวัดความรู้ความเข้าใจในรายวิชาต่างๆ ของหลักสูตรที่จะ
สำเร็จการศึกษา (ร้อยละ 67.39)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของการพัฒนาระบบการศึกษาทางวิชาชีพบัญชีเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของสถาบันอุดมศึกษาในกลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์

ตารางที่ 4.3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของการพัฒนาระบบการศึกษาทางวิชาชีพบัญชีเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของสถาบันอุดมศึกษาในกลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์ โดยรวมและเป็นรายด้าน

ความพร้อมของการพัฒนาระบบการศึกษาทางวิชาชีพบัญชี	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. ด้านความรู้ทางวิชาชีพบัญชี	4.31	0.58	มาก
2. ด้านทักษะทางวิชาชีพ	4.23	0.59	มาก
3. ด้านค่านิยม จรรยาบรรณและทัศนคติทางวิชาชีพ	4.43	0.51	มาก
4. ด้านประสบการณ์ทำงานจริง	4.43	0.51	มาก
5. ด้านการประเมินขีดความสามารถและสมรรถนะ	4.22	0.53	มาก
รวม	4.32	0.51	มาก

จากตารางที่ 4.3 พบว่า กรรมการประจำหลักสูตรวิชาชีพบัญชี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาระบบการศึกษาทางวิชาชีพบัญชีเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของสถาบันอุดมศึกษาในกลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.32$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ด้านค่านิยม จรรยาบรรณ และทัศนคติทางวิชาชีพ ($\bar{X} = 4.43$) ด้านประสบการณ์ทำงานจริง ($\bar{X} = 4.43$) และด้านความรู้ทางวิชาชีพบัญชี ($\bar{X} = 4.31$)

ตารางที่ 4.4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของการพัฒนาระบบการศึกษาทางวิชาชีพบัญชี เพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ด้านความรู้ทางวิชาชีพบัญชีเป็นรายชื่อของสถาบันอุดมศึกษาในกลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์

ความพร้อมของการพัฒนาระบบการศึกษาทางวิชาชีพบัญชี ด้านความรู้ทางวิชาชีพบัญชี	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. หลักสูตรให้ความสำคัญกับการติดตามมาตรฐานการบัญชีและมาตรฐานการสอบบัญชีให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน	4.39	0.68	มาก
2. หลักสูตรให้ความสนใจกับเนื้อหา แนวคิด โครงสร้าง และวิธีการจัดทำรายงานการดำเนินงานขององค์กรเพื่อใช้ทั้งภายในและภายนอกองค์กร	4.30	0.66	มาก
3. หลักสูตรส่งเสริมให้นักสิต/นักศึกษาเรียนรู้การบัญชีบริหารเพื่อวางแผน จัดการต้นทุน ควบคุมคุณภาพ และวัดผลการดำเนินงานได้	4.46	0.66	มาก
4. หลักสูตรตระหนักถึงแนวคิด วิธี และกระบวนการของการสอบบัญชี การตรวจสอบและการควบคุมภายใน เพื่อทำให้เกิดความถูกต้องและแม่นยำของข้อมูลทางการเงิน	4.37	0.68	มาก
5. หลักสูตรให้ความสำคัญกับความรู้ทางภาพแวดล้อมของกฎหมายธุรกิจที่สามารถนำไปใช้สำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี	4.17	0.77	มาก
6. หลักสูตรมุ่งเน้นให้นักศึกษาวิเคราะห์รายงานทางการเงิน เครื่องมือทางการเงินและตลาดทุนเพื่อจัดการทรัพยากรขององค์กรได้	4.20	0.78	มาก
7. หลักสูตรมุ่งมั่นให้มีการสร้างทักษะการเรียนรู้อย่างฉลาด โดยเน้นการเข้าใจและความสามารถเชิงประยุกต์	4.28	0.72	มาก
8. หลักสูตร ส่งเสริมให้นักสิต/นักศึกษา ศึกษาเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อนำไปสู่การประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานบัญชี	4.33	0.79	มาก
รวม	4.31	0.58	มาก

จากตารางที่ 4.4 พบว่า กรรมการประจำหลักสูตรวิชาชีพบัญชี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของการพัฒนาระบบการศึกษาทางวิชาชีพบัญชีเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของสถาบันอุดมศึกษาในกลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์ ด้านความรู้ทางวิชาชีพบัญชี อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.31$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ หลักสูตรส่งเสริมให้นิสิต/นักศึกษาเรียนรู้การบริหารเพื่อวางแผน จัดการต้นทุน ควบคุมคุณภาพ และวัดผลการดำเนินงานได้ ($\bar{X} = 4.46$) หลักสูตรให้ความสำคัญกับการติดตามมาตรฐานการบัญชีและมาตรฐานการสอบบัญชีให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน ($\bar{X} = 4.39$) และหลักสูตร ส่งเสริมให้นิสิต/นักศึกษา ศึกษาเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อนำไปสู่การประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานบัญชี ($\bar{X} = 4.33$)

สำหรับความพร้อมของการพัฒนาระบบการศึกษาทางวิชาชีพบัญชีเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ด้านความรู้ทางวิชาชีพบัญชีน้อยที่สุด 2 ลำดับ ได้แก่ หลักสูตรให้ความสำคัญกับความรู้ทางภาพแวดล้อมของกฎหมายธุรกิจที่สามารถนำไปใช้สำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ($\bar{X} = 4.17$) และหลักสูตรมุ่งเน้นให้นักศึกษาวิเคราะห์รายงานทางการเงิน เครื่องมือทางการเงินและตลาดทุนเพื่อจัดการทรัพยากรขององค์กรได้ ($\bar{X} = 4.20$)

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางที่ 4.5 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของการพัฒนาระบบการศึกษาทางวิชาชีพบัญชี เพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ด้านทักษะทางวิชาชีพเป็นรายข้อ ของสถาบันอุดมศึกษาในกลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์

ความพร้อมของการพัฒนาระบบการศึกษาทางวิชาชีพบัญชี ด้านทักษะทางวิชาชีพบัญชี	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. หลักสูตรผลักดันให้นิสิต/นักศึกษา ต้องมีคุณสมบัติที่เหมาะสมในการเป็นมืออาชีพ โดยผ่านการฝึกปฏิบัติทางบัญชีอย่างต่อเนื่อง	4.37	0.71	มาก
2. หลักสูตรมุ่งเน้นให้นิสิต/นักศึกษาฝึกปฏิบัติการใช้ระบบสารสนเทศ เพื่อการประกอบวิชาชีพบัญชีให้เกิดประสิทธิภาพ	4.33	0.56	มาก
3. หลักสูตรส่งเสริมให้นิสิต/นักศึกษาได้เรียนรู้และฝึกปฏิบัติการใช้เครื่องใช้สำนักงานเพื่อให้เกิดความคล่องตัวและความเชี่ยวชาญ	3.96	0.84	มาก
4. หลักสูตร มุ่งเน้นให้นิสิต/นักศึกษา ได้นำเสนอรายงานทางการบัญชีต่อสาธารณะ เพื่อฝึกฝนให้เกิดความเชี่ยวชาญในการสื่อสารที่ดี	4.07	0.83	มาก
5. หลักสูตรสนับสนุนให้นิสิต/นักศึกษาปฏิบัติงานบัญชีเป็นทีม เพื่อวิเคราะห์ แก้ปัญหา และจัดทำข้อมูลทางบัญชีร่วมกับผู้อื่นได้	4.35	0.71	มาก
6. หลักสูตรส่งเสริมให้นิสิต/นักศึกษาได้ศึกษาดูงานหรือฝึกปฏิบัติงานกับสถานประกอบการภายนอกเพื่อให้เกิดประสบการณ์ที่ดี	4.30	0.66	มาก
รวม	4.23	0.59	มาก

จากตารางที่ 4.5 พบว่า กรรมการประจำหลักสูตรวิชาชีพบัญชี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาระบบการศึกษาทางวิชาชีพบัญชีเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของสถาบันอุดมศึกษาในกลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์ ด้านทักษะทางวิชาชีพ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.23$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ หลักสูตรผลักดันให้นิสิต/นักศึกษา ต้องมีคุณสมบัติที่เหมาะสมในการเป็นมืออาชีพ โดยผ่านการฝึกปฏิบัติทางบัญชีอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.37$) หลักสูตรสนับสนุนให้นิสิต/นักศึกษาปฏิบัติงานบัญชีเป็นทีม เพื่อวิเคราะห์ แก้ปัญหา และจัดทำข้อมูลทางบัญชีร่วมกับผู้อื่นได้ ($\bar{X} = 4.35$) และหลักสูตรมุ่งเน้นให้นิสิต/นักศึกษาฝึกปฏิบัติการใช้ระบบสารสนเทศ เพื่อการประกอบวิชาชีพบัญชีให้เกิดประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 4.33$)

สำหรับความพร้อมของการพัฒนาระบบการศึกษาทางวิชาชีพบัญชีเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ด้านทักษะทางวิชาชีพน้อยที่สุด 2 ลำดับ ได้แก่ หลักสูตรส่งเสริมให้นิสิต/นักศึกษาได้เรียนรู้และฝึกปฏิบัติการใช้เครื่องใช้สำนักงานเพื่อให้เกิดความคล่องตัวและความเชี่ยวชาญ ($\bar{X} = 3.96$) และหลักสูตร มุ่งเน้นให้นิสิต/นักศึกษา ได้นำเสนอรายงานทางการบัญชีต่อสาธารณะเพื่อฝึกฝนให้เกิดความเชี่ยวชาญในการสื่อสารที่ดี ($\bar{X} = 4.07$)

ตารางที่ 4.6 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของการพัฒนาระบบการศึกษาทางวิชาชีพบัญชีเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ด้านค่านิยม จรรยาบรรณและทัศนคติทางวิชาชีพบัญชีเป็นรายชื่อ ของสถาบันอุดมศึกษาในกลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์

ความพร้อมของการพัฒนาระบบการศึกษาทางวิชาชีพบัญชี	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
ด้านค่านิยม จรรยาบรรณและทัศนคติทางวิชาชีพ			
1. หลักสูตรผลักดันให้มีรายวิชาทางด้านคุณค่าจรรยาบรรณและทัศนคติต่อวิชาชีพ	4.41	0.65	มาก
2. หลักสูตรส่งเสริมให้นิสิต/นักศึกษา มีการแยกแยะระหว่างคุณค่าแห่งวิชาชีพ จรรยาบรรณ และทัศนคติกับการพัฒนาพฤติกรรมที่ถูกต้องและยอมรับได้	4.35	0.67	มาก
3. หลักสูตรมุ่งเน้นให้นิสิต/นักศึกษา มีการปฏิบัติตามหลักจรรยาบรรณเบื้องต้นเกี่ยวกับความมีศักดิ์ศรีในสายวิชาชีพบัญชี	4.48	0.59	มาก
4. หลักสูตรมุ่งเน้นให้นิสิต/นักศึกษา มีพฤติกรรมเยี่ยงวิชาชีพ ปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพ และรักษาความลับ	4.50	0.59	มาก
5. หลักสูตรผลักดันให้นิสิต/นักศึกษาตระหนักถึงความเป็นอิสระ ความเป็นคนช่างสงสัย ความรับผิดชอบในผลงานของตน และเป็นที่คาดหวังจากสาธารณะ	4.37	0.57	มาก
6. หลักสูตรส่งเสริมให้นิสิต/นักศึกษาคำนึงถึงบทบาทในการเพิ่มความมั่นใจและความเชื่อถือจากสาธารณะ	4.39	0.61	มาก
7. หลักสูตรส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมหรือโครงการด้านศีลธรรม จรรยาบรรณ และทัศนคติทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง	4.50	0.59	มาก
รวม	4.43	0.51	มาก

จากตารางที่ 4.6 พบว่า กรรมการประจำหลักสูตรวิชาชีพบัญชี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาระบบการศึกษาทางวิชาชีพบัญชีเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของสถาบันอุดมศึกษาในกลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์ ด้านค่านิยม จรรยาบรรณและทัศนคติทางวิชาชีพบัญชี อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.43$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ หลักสูตรมุ่งเน้นให้นักศึกษา มีพฤติกรรมเยี่ยงวิชาชีพ ปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพ และรักษาความลับ และหลักสูตรส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมหรือโครงการด้านศีลธรรม จรรยาบรรณ และทัศนคติทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.50$) หลักสูตรมุ่งเน้นให้นักศึกษา/นักศึกษา มีการปฏิบัติตามหลักจรรยาบรรณเบื้องต้นเกี่ยวกับความมีศักดิ์ศรีในสายวิชาชีพบัญชี ($\bar{X} = 4.48$) และหลักสูตรผลักดันให้มีรายวิชาทางด้านคุณค่าจรรยาบรรณและทัศนคติต่อวิชาชีพ ($\bar{X} = 4.41$)

สำหรับความพร้อมของการพัฒนาระบบการศึกษาทางวิชาชีพบัญชีเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ด้านค่านิยม จรรยาบรรณและทัศนคติทางวิชาชีพบัญชี น้อยที่สุด 2 ลำดับ ได้แก่ หลักสูตรส่งเสริมให้นักศึกษา มีการแยกแยะระหว่างคุณค่าแห่งวิชาชีพ จรรยาบรรณ และทัศนคติกับการพัฒนาพฤติกรรมที่ถูกต้องและยอมรับได้ ($\bar{X} = 4.35$) และหลักสูตรผลักดันให้นักศึกษา ตระหนักถึงความเป็นอิสระ ความเป็นคนช่างสงสัย ความรับผิดชอบในผลงานของตน และเป็นที่คาดหวังจากสาธารณะ ($\bar{X} = 4.37$)

ตารางที่ 4.7 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของการพัฒนาระบบการศึกษาทางวิชาชีพบัญชี เพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ด้านประสบการณ์ทำงานจริงเป็นรายข้อ ของสถาบันอุดมศึกษาในกลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์

ความพร้อมของการพัฒนาระบบการศึกษาทางวิชาชีพบัญชี ด้านประสบการณ์ทำงานจริง	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. หลักสูตรให้ความสำคัญกับการฝึกปฏิบัติงาน เพื่อมุ่งเน้นประสบการณ์ด้านวิชาชีพและสภาพแวดล้อมทางวิชาชีพ	4.37	0.68	มาก
2. หลักสูตรส่งเสริมให้มีการจัดทำรายงานระหว่างการฝึกงานเพื่อให้คำปรึกษาด้านวิชาชีพเป็นระยะ	4.24	0.71	มาก
3. หลักสูตรผลักดันให้นิสิต/นักศึกษาได้ฝึกประสบการณ์จริงในสาขาวิชาที่สนใจ เช่น การสอบบัญชี การตรวจสอบภายใน หรือการภาษีอากร	4.22	0.79	มาก
4. ในระหว่างการฝึกงาน หลักสูตรให้ความสำคัญกับการติดต่อสื่อสารกับองค์กรหรือหน่วยงานเพื่อให้รายงานผลการฝึกงานอย่างครบถ้วนและชัดเจน	4.24	0.67	มาก
5. ในการประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ หลักสูตรผลักดันให้องค์การหรือหน่วยงานรายงานผลการฝึกงาน โดยผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการประจำหลักสูตร เพื่อให้การฝึกงานที่มีประสิทธิภาพ	4.24	0.74	มาก
รวม	4.43	0.51	มาก

จากตารางที่ 4.7 พบว่า กรรมการประจำหลักสูตรวิชาชีพบัญชี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาระบบการศึกษาทางวิชาชีพบัญชีเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของสถาบันอุดมศึกษาในกลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์ ด้านประสบการณ์ทำงานจริง อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.43$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ หลักสูตรให้ความสำคัญกับการฝึกปฏิบัติงาน เพื่อมุ่งเน้นประสบการณ์ด้านวิชาชีพและสภาพแวดล้อมทางวิชาชีพ ($\bar{X} = 4.37$) หลักสูตรส่งเสริมให้มีการจัดทำรายงานระหว่างการฝึกงานเพื่อให้คำปรึกษาด้านวิชาชีพเป็นระยะ ในระหว่างการฝึกงาน หลักสูตรให้ความสำคัญกับการติดต่อสื่อสารกับองค์กรหรือหน่วยงาน เพื่อให้รายงานผลการฝึกงานอย่างครบถ้วนและชัดเจน และในการประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ หลักสูตรผลักดันให้องค์การหรือหน่วยงานรายงานผลการฝึกงาน โดยผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการประจำหลักสูตร เพื่อให้การฝึกงานที่มีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 4.24$)

สำหรับความพร้อมของการพัฒนาระบบการศึกษาทางวิชาชีพบัญชีเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ด้านประสบการณ์ทำงานจริง น้อยที่สุด คือ หลักสูตรฝึกตั้งให้บัณฑิต/นักศึกษาได้ฝึกประสบการณ์จริงในสาขาวิชาที่สนใจ เช่น การสอบบัญชี การตรวจสอบภายใน หรือการภาษีอากร ($\bar{X} = 4.22$)

ตารางที่ 4.8 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของการพัฒนาระบบการศึกษาทางวิชาชีพบัญชีเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ด้านการประเมินขีดความสามารถและสมรรถนะเป็นรายข้อ ของสถาบันอุดมศึกษาในกลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์

ความพร้อมของการพัฒนาระบบการศึกษาทางวิชาชีพบัญชี	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
ด้านการประเมินขีดความสามารถและสมรรถนะ			
1. หลักสูตรมุ่งเน้นให้มีการประเมิน ด้านความรู้ทางเทคนิคในแต่ละเรื่องที่กำหนดไว้ในหลักสูตร	4.26	0.57	มาก
2. หลักสูตรให้ความสำคัญกับการประเมินด้านความรู้ทางเทคนิคไปใช้ในการวิเคราะห์และการปฏิบัติงานได้	4.26	0.61	มาก
3. หลักสูตรมุ่งเน้นให้มีการแยกแยะปัญหาซับซ้อนด้วยการแก้ไขปัญหาและระบุทางเลือกได้อย่างชัดเจน	4.15	0.63	มาก
4. หลักสูตรให้ความสำคัญกับการประเมินศักยภาพและความสามารถ โดยมีการบันทึกการประเมินเป็นลายลักษณ์อักษร อย่างถูกต้องและเชื่อถือได้	4.11	0.71	มาก
5. ในการประเมินขีดความสามารถและสมรรถนะหลักสูตรมุ่งเน้นให้นักศึกษามีคุณสมบัติเป็นไปตามผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีที่รับรองทั่วไปในทุก ๆ ด้าน	4.33	0.60	มาก
6. หลักสูตรส่งเสริมให้มีการประเมินผลควรทำหลายๆ ช่วงเวลาอย่างต่อเนื่องและหลายวิธีเพื่อผลิตบัณฑิตทางวิชาชีพบัญชีสู่ตลาดภายนอกอย่างมีคุณภาพ	4.24	0.67	มาก
รวม	4.22	0.53	มาก

จากตารางที่ 4.8 พบว่า กรรมการประจำหลักสูตรวิชาชีพบัญชี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาระบบการศึกษาทางวิชาชีพบัญชีเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของสถาบันอุดมศึกษาในกลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์ ด้านการประเมินขีดความสามารถและสมรรถนะ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.22$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ในการประเมินขีดความสามารถและสมรรถนะ หลักสูตรมุ่งเน้นให้นักศึกษา/

นักศึกษามีคุณสมบัติเป็นไปตามผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่รับรองทั่วไปในทุก ๆ ด้าน ($\bar{X} = 4.33$)
หลักสูตรมุ่งเน้นให้มีการประเมิน ด้านความรู้ทางเทคนิคในแต่ละเรื่องที่กำหนดไว้ในหลักสูตร
($\bar{X} = 4.26$) และหลักสูตรให้ความสำคัญกับการประเมินด้านความรู้ทางเทคนิคไปใช้ในการวิเคราะห์
และการปฏิบัติงานได้ ($\bar{X} = 4.26$)

สำหรับความพร้อมของการพัฒนาระบบการศึกษาทางวิชาชีพบัญชีเพื่อเข้าสู่ประชาคม
เศรษฐกิจอาเซียน ด้านการประเมินขีดความสามารถและสมรรถนะ น้อยที่สุด 2 ลำดับ ได้แก่
หลักสูตรให้ความสำคัญกับการประเมินศักยภาพและความสามารถ โดยมีการบันทึกการประเมินเป็น
ลายลักษณ์อักษร อย่างถูกต้องและเชื่อถือได้ ($\bar{X} = 4.11$) และหลักสูตรมุ่งเน้นให้มีการแยกแยะ
ปัญหาซับซ้อนด้วยการแก้ไขปัญหาและระบุทางเลือกได้อย่างชัดเจน ($\bar{X} = 4.15$)

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตอนที่ 4 การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของการพัฒนาระบบ การศึกษาทางวิชาชีพบัญชีเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของสถาบันอุดมศึกษาในกลุ่มร้อย แก่นสารสินธุ์ ที่มีประเภทของสถาบันอุดมศึกษา ระยะเวลาในการเปิดสอนหลักสูตรด้านบัญชี จำนวนคณาจารย์ประจำสาขาวิชา จำนวนนิสิต/นักศึกษา และระดับการเปิดสอนในสาขาวิชา การบัญชีแตกต่างกัน

4.1 ประเภทของสถาบันอุดมศึกษา

ตารางที่ 4.9 การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของการพัฒนาระบบการศึกษา ทางวิชาชีพบัญชีเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนโดยรวม ของสถาบันอุดมศึกษา ในกลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์ ที่มีประเภทของสถาบันอุดมศึกษาแตกต่างกัน (ANOVA)

ความพร้อมของการพัฒนา ระบบการศึกษา ทางวิชาชีพบัญชี	แหล่งของ ความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p-value
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	3	0.595	0.198	0.757	0.524
	ภายในกลุ่ม	42	11.006	0.262		
	รวม	45	11.602			

จากตารางที่ 4.9 พบว่า กรรมการประจำหลักสูตรวิชาชีพบัญชี ที่มีประเภทของ สถาบันอุดมศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของการพัฒนาระบบการศึกษาทาง วิชาชีพบัญชีเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนโดยรวมไม่แตกต่างกัน ($p > 0.05$)

ตารางที่ 4.10 การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของการพัฒนาระบบการศึกษาทางวิชาชีพบัญชีเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนเป็นรายด้านของสถาบันอุดมศึกษาในกลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์ ที่มีประเภทของสถาบันอุดมศึกษาแตกต่างกัน (MANOVA)

สถิติทดสอบ	ความพร้อมของการพัฒนาระบบการศึกษาทางวิชาชีพบัญชี	Hypothesis df	Error df	F	p-value
Pillai's Trace	5 ด้าน	12.000	123.000	0.925	0.524
Wilks' Lambda	5 ด้าน	12.000	103.476	0.923	0.527
Hotelling's Trace	5 ด้าน	12.000	113.000	0.919	0.531
Roy's Largest Root	5 ด้าน	12.000	41.000	2.267	0.078

จากตารางที่ 4.10 พบว่า กรรมการประจำหลักสูตรวิชาชีพบัญชี ที่มีประเภทของสถาบันอุดมศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของการพัฒนาระบบการศึกษาทางวิชาชีพบัญชีเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน เป็นรายด้านทุกด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ทางวิชาชีพบัญชี ด้านทักษะทางวิชาชีพบัญชี ด้านค่านิยม จรรยาบรรณและทัศนคติทางวิชาชีพบัญชี ด้านประสบการณ์การทำงาน และด้านการประเมินขีดความสามารถและสมรรถนะ ไม่แตกต่างกัน ($p>0.05$)

4.2 ระยะเวลาในการเปิดสอนหลักสูตรด้านบัญชี

ตารางที่ 4.11 การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของการพัฒนาระบบการศึกษาทางวิชาชีพบัญชีเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนโดยรวม ของสถาบันอุดมศึกษาในกลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์ ที่มีระยะเวลาในการเปิดสอนหลักสูตรด้านบัญชีแตกต่างกัน (ANOVA)

ความพร้อมของการพัฒนา ระบบการศึกษา ทางวิชาชีพบัญชี	แหล่งของ ความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p-value
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	3	0.778	0.259	1.007	0.399
	ภายในกลุ่ม	42	10.823	0.258		
	รวม	45	11.602			

จากตารางที่ 4.11 พบว่า กรรมการประจำหลักสูตรวิชาชีพบัญชี ที่มีระยะเวลาในการเปิดสอนหลักสูตรด้านบัญชีแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของการพัฒนาระบบการศึกษาทางวิชาชีพบัญชีเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนโดยรวมไม่แตกต่างกัน ($p > 0.05$)

ตารางที่ 4.12 การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของการพัฒนาระบบการศึกษาทางวิชาชีพบัญชีเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนเป็นรายด้านของสถาบันอุดมศึกษาในกลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์ ที่มีระยะเวลาในการเปิดสอนหลักสูตรด้านบัญชีแตกต่างกัน (MANOVA)

สถิติทดสอบ	ความพร้อมของการพัฒนาระบบการศึกษาทางวิชาชีพบัญชี	Hypothesis df	Error df	F	p-value
Pillai's Trace	5 ด้าน	12.000	123.000	0.925	0.524
Wilks' Lambda	5 ด้าน	12.000	103.476	0.923	0.527
Hotelling's Trace	5 ด้าน	12.000	113.000	0.919	0.531
Roy's Largest Root	5 ด้าน	12.000	41.000	2.267	0.078

จากตารางที่ 4.12 พบว่า กรรมการประจำหลักสูตรวิชาชีพบัญชี ที่มีระยะเวลาในการเปิดสอนหลักสูตรด้านบัญชีแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของการพัฒนาระบบการศึกษาทางวิชาชีพบัญชีเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน เป็นรายด้านทุกด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ทางวิชาชีพบัญชี ด้านทักษะทางวิชาชีพบัญชี ด้านค่านิยม จรรยาบรรณและทัศนคติทางวิชาชีพบัญชี ด้านประสบการณ์การทำงาน และด้านการประเมินขีดความสามารถและสมรรถนะ ไม่แตกต่างกัน ($p > 0.05$)

4.3 จำนวนคณาจารย์ประจำสาขาวิชา

ตารางที่ 4.13 การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของการพัฒนาระบบการศึกษาทางวิชาชีพบัญชีเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนโดยรวม ของสถาบันอุดมศึกษาในกลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์ ที่มีจำนวนคณาจารย์ประจำสาขาวิชาแตกต่างกัน (ANOVA)

ความพร้อมของการพัฒนาระบบการศึกษาทางวิชาชีพบัญชี	แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p-value
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	2	2.305	1.153	5.332	0.009*
	ภายในกลุ่ม	43	9.296	0.216		
	รวม	45	11.602			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.13 พบว่า กรรมการประจำหลักสูตรวิชาชีพบัญชี ที่มีจำนวนคณาจารย์ประจำสาขาวิชาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของการพัฒนาระบบการศึกษาทางวิชาชีพบัญชีเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนโดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงได้ทำการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ พบว่า กรรมการประจำหลักสูตรวิชาชีพบัญชี ที่มีจำนวนคณาจารย์ประจำสาขาวิชา มากกว่า 20 คน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของการพัฒนาระบบการศึกษาทางวิชาชีพบัญชีเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนโดยรวม มากกว่าจำนวนคณาจารย์ประจำสาขาวิชา น้อยกว่า 10 คน และ 10 – 15 คน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (ตาราง ค-1 ภาคผนวก ค)

ตารางที่ 4.14 การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของการพัฒนาระบบการศึกษาทางวิชาชีพบัญชีเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนเป็นรายด้านของสถาบันอุดมศึกษาในกลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์ ที่มีจำนวนคณาจารย์ประจำสาขาวิชาแตกต่างกัน (MANOVA)

สถิติทดสอบ	ความพร้อมของการพัฒนาระบบการศึกษาทางวิชาชีพบัญชี	Hypothesis df	Error df	F	p-value
Pillai's Trace	5 ด้าน	8.000	82.000	2.276	0.030*
Wilks' Lambda	5 ด้าน	8.000	80.000	2.302	0.028*
Hotelling's Trace	5 ด้าน	8.000	78.000	2.325	0.027*
Roy's Largest Root	5 ด้าน	4.000	41.000	3.907	0.009*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.14 พบว่า กรรมการประจำหลักสูตรวิชาชีพบัญชี ที่มีจำนวนคณาจารย์ประจำสาขาวิชาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของการพัฒนาระบบการศึกษาทางวิชาชีพบัญชีเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน เป็นรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผู้วิจัยจึงได้ทำการทดสอบ Univariate ซึ่งผลการทดสอบ พบว่า กรรมการประจำหลักสูตรวิชาชีพบัญชี ที่มีจำนวนคณาจารย์ประจำสาขาวิชาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของการพัฒนาระบบการศึกษาทางวิชาชีพบัญชีเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ด้านความรู้ทางวิชาชีพบัญชี และด้านทักษะทางวิชาชีพบัญชีแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 (ตาราง ค-2 ภาคผนวก ค) จึงได้ทำการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ พบว่า กรรมการประจำหลักสูตรวิชาชีพบัญชี ที่มีจำนวนคณาจารย์ประจำสาขาวิชา มากกว่า 20 คน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของการพัฒนาระบบการศึกษาทางวิชาชีพบัญชีเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ด้านความรู้ทางวิชาชีพบัญชี และด้านทักษะทางวิชาชีพบัญชี มากกว่า จำนวนคณาจารย์ประจำสาขาวิชา น้อยกว่า 10 คน และ 10 – 15 คน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 (ตาราง ค-3 และตาราง ค-4 ภาคผนวก ค)

4.4 จำนวนนิสิต/นักศึกษา

ตารางที่ 4.15 การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของการพัฒนาระบบการศึกษาทางวิชาชีพบัญชีเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนโดยรวม ของสถาบันอุดมศึกษาในกลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์ ที่มีจำนวนนิสิต/นักศึกษาแตกต่างกัน (ANOVA)

ความพร้อมของการพัฒนาระบบการศึกษาทางวิชาชีพบัญชี	แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p-value
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	2	2.210	1.105	5.059	0.011*
	ภายในกลุ่ม	43	9.392	0.218		
	รวม	45	11.602			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.15 พบว่า กรรมการประจำหลักสูตรวิชาชีพบัญชี ที่มีจำนวนนิสิต/นักศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของการพัฒนาระบบการศึกษาทางวิชาชีพบัญชีเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนโดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงได้ทำการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ พบว่า กรรมการประจำหลักสูตรวิชาชีพบัญชี ที่มีจำนวนนิสิต/นักศึกษา มากกว่า 1,000 คน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของการพัฒนาระบบการศึกษาทางวิชาชีพบัญชีเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนโดยรวม มากกว่าจำนวนนิสิต/นักศึกษา น้อยกว่า 500 คน และ 500 – 1,000 คน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (ตาราง ค-5 ภาคผนวก ค)

ตารางที่ 4.16 การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของการพัฒนาระบบการศึกษาทางวิชาชีพบัญชีเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนเป็นรายด้านของสถาบันอุดมศึกษาในกลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์ ที่มีจำนวนนิสิต/นักศึกษาแตกต่างกัน (MANOVA)

สถิติทดสอบ	ความพร้อมของการพัฒนาระบบการศึกษาทางวิชาชีพบัญชี	Hypothesis df	Error df	F	p-value
Pillai's Trace	5 ด้าน	8.000	82.000	2.110	0.044*
Wilks' Lambda	5 ด้าน	8.000	80.000	2.142	0.041*
Hotelling's Trace	5 ด้าน	8.000	78.000	2.171	0.039*
Roy's Largest Root	5 ด้าน	4.000	41.000	3.751	0.011*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.16 พบว่า กรรมการประจำหลักสูตรวิชาชีพบัญชี ที่มีจำนวนนิสิต/นักศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของการพัฒนาระบบการศึกษาทางวิชาชีพบัญชีเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน เป็นรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผู้วิจัยจึงได้ทำการทดสอบ Univariate ซึ่งผลการทดสอบ พบว่า กรรมการประจำหลักสูตรวิชาชีพบัญชี ที่มีจำนวนนิสิต/นักศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของการพัฒนาระบบการศึกษาทางวิชาชีพบัญชีเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ด้านความรู้ทางวิชาชีพบัญชี และด้านทักษะทางวิชาชีพบัญชีแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 (ตาราง ค-6 ภาคผนวก ค) จึงได้ทำการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ พบว่า กรรมการประจำหลักสูตรวิชาชีพบัญชี ที่มีจำนวนนิสิต/นักศึกษา มากกว่า 1,000 คน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของการพัฒนาระบบการศึกษาทางวิชาชีพบัญชีเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ด้านความรู้ทางวิชาชีพบัญชี และด้านทักษะทางวิชาชีพบัญชี มากกว่า จำนวนนิสิต/นักศึกษา 500 – 1,000 คน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 (ตาราง ค-7 และตาราง ค-8 ภาคผนวก ค)

4.5 ระดับการเปิดสอนในสาขาวิชาการบัญชี

ตารางที่ 4.17 การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของการพัฒนาระบบการศึกษาทางวิชาชีพบัญชีเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนโดยรวมและเป็นรายด้านของสถาบันอุดมศึกษาในกลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์ ที่มีระดับการเปิดสอนในสาขาวิชาการบัญชีแตกต่างกัน (ANOVA)

ความพร้อมของการพัฒนาระบบการศึกษาทางวิชาชีพบัญชี	ปริญญาตรี		สูงกว่าปริญญาตรี		t	p-value
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. ด้านความรู้ทางวิชาชีพบัญชี	4.20	0.58	4.82	0.24	4.937	0.000*
2. ด้านทักษะทางวิชาชีพบัญชี	4.14	0.56	4.62	0.60	2.168	0.036*
3. ด้านค่านิยมจรรยาบรรณและทัศนคติทางวิชาชีพบัญชี	4.36	0.50	4.73	0.45	1.916	0.062
4. ด้านประสบการณ์การทำงานจริง	4.36	0.50	4.73	0.45	1.916	0.062
5. ด้านการประเมินขีดความสามารถและสมรรถนะโดยรวม	4.13	0.66	4.67	0.47	2.778	0.008*
	4.24	0.49	4.72	0.41	2.547	0.014*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.17 พบว่า ผู้กรรมการประจำหลักสูตรวิชาชีพบัญชี ที่มีระดับการเปิดสอนในสาขาวิชาการบัญชี สูงกว่าปริญญาตรี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของการพัฒนาระบบการศึกษาทางวิชาชีพบัญชีเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนโดยรวม ด้านความรู้ทางวิชาชีพบัญชี ด้านทักษะทางวิชาชีพบัญชี และด้านการประเมินขีดความสามารถและสมรรถนะ มากกว่า ระดับการเปิดสอนในสาขาวิชาการบัญชี ระดับปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตอนที่ 5 การวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาระบบการศึกษาทางวิชาชีพ
บัญชีเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของสถาบันอุดมศึกษาในกลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์

จากการสำรวจความคิดเห็นของคณะกรรมการประจำหลักสูตรวิชาชีพบัญชีสถาบันอุดมศึกษา
ในกลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์ เพื่อพัฒนาระบบการศึกษาทางวิชาชีพบัญชี จำแนก 6 ประเด็น ดังนี้

1. ด้านความรู้ทางวิชาชีพบัญชี

1.1 อบรมเชิงปฏิบัติการทางด้านวิชาชีพบัญชีจากสำนักงานบัญชีหรือหน่วยงาน

ภายนอก

1.2 จัดให้มีการศึกษาหลักการบัญชีของประเทศในกลุ่มอาเซียน

1.3 ควรมีการปรับปรุงหลักสูตรหรือรายวิชาที่เป็นภาษาอังกฤษ

1.4 สภาวิชาชีพได้รับผลกระทบจาก IFRS ทำให้มาตรฐานหลายๆ อย่างต้องปรับปรุง
อย่างต่อเนื่อง แต่รอบระยะเวลาการปรับปรุงหลักสูตร 5 ปี/ครั้ง จึงทำให้ข้อมูลไม่เป็นปัจจุบัน

1.5 การเรียนรู้จากสถานประกอบการจริงหรือจากผู้เชี่ยวชาญภายนอก เช่น
ผู้สอบบัญชี ผู้สอบบัญชีภาษีอากร เจ้าหน้าที่กรมสรรพากร นักตรวจสอบภายใน เป็นต้น

1.6 ควรสร้างเครือข่ายในกลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์ ให้พัฒนาไปในแนวทางเดียวกัน เพื่อ
การแข่งขันในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

1.7 เพิ่มความรู้ทางวิชาชีพอย่างเข้มข้นในด้านมาตรฐานการบัญชี ด้านมาตรฐาน
รายงานทางการเงิน

1.8 แสวงหาความรู้ และทักษะทางวิชาชีพบัญชีตามที่กลุ่ม AEC ต้องการ เพื่อพัฒนา
หลักสูตรทางวิชาชีพบัญชีให้ก้าวทันต่อการแข่งขันต่อไป

2. ด้านทักษะทางวิชาชีพบัญชี

2.1 ให้ฝึกปฏิบัติจริงตามสถานประกอบการ 1 ปีการศึกษา

2.2 ควรมีการเพิ่มวิเคราะห์และฝึกทักษะความเป็นจริงมากขึ้น

2.3 จัดฝึกอบรม เช่น โปรแกรมสำเร็จรูปทางบัญชี อบรมทักษะทางภาษาอังกฤษ

(English Camp)

2.4 ควรมีการจัดแข่งขันในทักษะวิชาชีพบัญชีอยู่เป็นประจำ เช่น ทุกเดือน
หรือทุกปีการศึกษา เป็นต้น

2.5 เพิ่มทักษะวิชาชีพในสาขาการตรวจสอบ เช่น ทักษะการตรวจสอบภายใน
ทักษะการตรวจสอบรายงานทางการเงินหรืองบการเงิน เป็นต้น

2.6 ควรให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติงานจริง จากสถานประกอบการในสายวิชาต่างๆ
ที่เกี่ยวกับวิชาชีพบัญชี เช่น งานด้านการตรวจสอบภายใน การสอบบัญชี เป็นต้น

2.7 กำหนดให้มีการนำการเรียนรู้การสอนวิชาชีพบัญชีแบบการเรียน English Program

2.8 ส่งเสริมให้มีการบันทึกรายการบัญชีในห้องเรียนแต่ละรายวิชาด้วยโปรแกรม

สำเร็จรูปทางด้านบัญชีแทนการบันทึกด้วยสมุดบัญชี

3. ด้านค่านิยม จรรยาบรรณและทัศนคติทางวิชาชีพบัญชี

- 3.1 จัดทำโครงการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมให้กับนักศึกษา
- 3.2 จัดให้มีกิจกรรมส่งเสริมร่วมมือทุกภาคส่วนให้เข้าใจบทบาทหน้าที่ของ

ผู้ประกอบกรวิชาชีพบัญชีให้มากขึ้น

4. ด้านประสบการณ์การทำงานจริง

- 4.1 ควรกำหนดให้นักศึกษาสาขาบัญชี ฝึกงานในด้านสายวิชาชีพบัญชี หรือสายงานที่เกี่ยวข้องเพื่อเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ตลาดแรงงาน
- 4.2 มุ่งเน้นการเรียนรู้การเป็นผู้ประกอบการทางสายวิชาชีพบัญชีในหลักสูตรด้วย ไม่ใช่เน้นการเรียนเพื่อปฏิบัติงานบัญชีเท่านั้น
- 4.3 เพิ่มชั่วโมงฝึกประสบการณ์วิชาชีพมากขึ้นเพื่อมุ่งเน้นประสบการณ์ทำงานจริง
- 4.4 ส่งเสริมให้บริการทางวิชาชีพแก่ผู้ประกอบการให้มีความร่วมมือระหว่างผู้ประกอบการ อาจารย์ผู้สอน และนักศึกษาเพื่อสร้างความร่วมมือในการฝึกประสบการณ์จริง
- 4.5 พัฒนาฝึกประสบการณ์ทำงานจริงในประเทศต่างๆ ของกลุ่ม AEC

5. ด้านการประเมินขีดความสามารถและสมรรถนะ

- 5.1 เพิ่มความสามารถด้านภาษา
- 5.2 มีความเป็นผู้นำ ความคิดในทางสร้างสรรค์ และสามารถบูรณาการความรู้ และประสบการณ์ทางธุรกิจมาประยุกต์กับการดำรงชีพ
- 5.3 การจัดทำรายงานทางการเงิน ผู้ใช้เงินประเภทต่างๆ

6. แนวทางพัฒนาระบบการศึกษาทางวิชาชีพบัญชีอื่นๆ ได้แก่

- 6.1 เน้นทักษะทางด้านภาษาอังกฤษอย่างเข้มข้นเพื่อก้าวทันประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน
- 6.2 มุ่งเน้นระบบเทคโนโลยีที่ทำให้การพัฒนาหลักสูตรก้าวทันประชาคมอาเซียน
- 6.3 ควรสร้างเครือข่ายในกลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์ ให้พัฒนาไปในแนวทางเดียวกัน เพื่อการแข่งขันในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน
- 6.4 หลักสูตรควรผลักดันให้มีการศึกษาเกี่ยวกับวิชาชีพบัญชีของประเทศต่างๆ ในอาเซียน
- 6.5 ควรจัดกิจกรรมร่วมกันเพื่อวิเคราะห์ศักยภาพนิสิต/นักศึกษา หาแนวทางในการกำหนดวิชาชีพและพัฒนาอย่างเป็นระบบ

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง สภาพปัญหาและการจัดการหนี้สินของประชากรของหมู่บ้านเขา
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม มีประเด็นสำคัญในการนำเสนอตามลำดับ ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย
2. สรุปผลการวิจัย
3. อภิปรายผล
4. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาของหนี้สินของตัวแทนครัวเรือนของหมู่บ้านเขา ตำบลเขา
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม
2. เพื่อศึกษาการจัดการหนี้สินของตัวแทนครัวเรือนของหมู่บ้านเขา ตำบลเขา
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความพร้อมและแนวทางการพัฒนาระบบการศึกษาทางวิชาชีพบัญชีเพื่อเข้าสู่
ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของสถาบันอุดมศึกษาในกลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์ มีผลการวิจัยดังนี้

1. กรรมการประจำหลักสูตรวิชาชีพบัญชี ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุ 36 – 40 ปี
ระดับการศึกษาปริญญาโท ประสบการณ์ในการเป็นคณะกรรมการประจำหลักสูตรวิชาชีพทางบัญชี
3 – 5 ปี และส่วนใหญ่ไม่เคยมีประสบการณ์ในการเป็นกรรมการวิพากษ์หลักสูตรวิชาชีพทางบัญชี
และสถาบันอุดมศึกษาในเขตกลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์ ส่วนใหญ่เขตพื้นที่ของสถาบันจังหวัดขอนแก่น
ประเภทของสถาบันอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ ระยะเวลาในการเปิดสอนหลักสูตรวิชาชีพทาง
บัญชี น้อยกว่า 10 ปี จำนวนคณาจารย์ประจำสาขาวิชาการบัญชี น้อยกว่า 10 คน จำนวนนิสิต/
นักศึกษาสาขาวิชาการบัญชี น้อยกว่า 500 คน ระดับการศึกษาที่เปิดสอนสูงสุดในหลักสูตรวิชาชีพ
ทางบัญชี ปริญญาตรี หลักสูตรทางวิชาชีพบัญชีที่ทำการเปิดสอนในปัจจุบัน หลักสูตรภาษาไทย และ
หลักสูตรมีการกำหนดให้นักศึกษาต้องสอบผ่านการวัดความรู้ความเข้าใจในรายวิชาต่างๆ ของ
หลักสูตรที่จะสำเร็จการศึกษา

2. กรรมการประจำหลักสูตรวิชาชีพบัญชี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมระบบ
การศึกษาทางวิชาชีพบัญชีเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของสถาบันอุดมศึกษาในกลุ่มร้อยแก่น
สารสินธุ์โดยรวมและเป็นรายด้านทุกด้าน อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านความรู้ทางวิชาชีพบัญชี เช่น
หลักสูตรส่งเสริมให้นักศึกษาเรียนรู้การบริหารเพื่อวางแผน จัดการต้นทุน ควบคุมคุณภาพ

และวัดผลการดำเนินงานได้ หลักสูตรให้ความสำคัญกับการติดตามมาตรฐานการบัญชีและมาตรฐานการสอบบัญชีให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน และหลักสูตร ส่งเสริมให้นักศึกษา ศึกษาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อนำไปสู่การประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานบัญชี เป็นต้น ด้านทักษะทางวิชาชีพ เช่น หลักสูตรผลักดันให้นักศึกษา ต้องมีคุณสมบัติที่เหมาะสมในการเป็นมืออาชีพ โดยผ่านการฝึกปฏิบัติทางบัญชีอย่างต่อเนื่อง หลักสูตรสนับสนุนให้นักศึกษาปฏิบัติงานบัญชีเป็นทีม เพื่อวิเคราะห์ แก้ปัญหา และจัดทำข้อมูลทางบัญชีร่วมกับผู้อื่นได้ และหลักสูตรมุ่งเน้นให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติการใช้ระบบสารสนเทศ เพื่อการประกอบวิชาชีพบัญชีให้เกิดประสิทธิภาพ เป็นต้น ด้านค่านิยม จรรยาบรรณและทัศนคติทางวิชาชีพ เช่น หลักสูตรมุ่งเน้นให้นักศึกษา มีพฤติกรรมเอียงวิชาชีพ ปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพ และรักษาความลับ และหลักสูตรส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมหรือโครงการด้านศีลธรรม จรรยาบรรณ และทัศนคติทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง หลักสูตรมุ่งเน้นให้นักศึกษา มีการปฏิบัติตามหลักจรรยาบรรณเบื้องต้นเกี่ยวกับความมีศักดิ์ศรีในสายวิชาชีพบัญชี และหลักสูตร ผลักดันให้มีรายวิชาทางด้านคุณค่าจรรยาบรรณและทัศนคติต่อวิชาชีพ เป็นต้น ด้านประสบการณ์ทำงานจริง เช่น หลักสูตรให้ความสำคัญกับการฝึกปฏิบัติงาน เพื่อมุ่งเน้นประสบการณ์ด้านวิชาชีพและสภาพแวดล้อมทางวิชาชีพ หลักสูตรส่งเสริมให้มีการจัดทำรายงานระหว่างการทำงานเพื่อให้คำปรึกษา ด้านวิชาชีพเป็นระยะ ในระหว่างการทำงาน หลักสูตรให้ความสำคัญกับการติดต่อสื่อสารกับองค์กรหรือหน่วยงานเพื่อให้รายงานผลการฝึกงานอย่างครบถ้วนและชัดเจน และในการประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ หลักสูตรผลักดันให้องค์กรหรือหน่วยงานรายงานผลการฝึกงาน โดยผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการประจำหลักสูตร เพื่อให้การฝึกงานที่มีประสิทธิภาพ เป็นต้น และด้านการประเมินขีดความสามารถและสมรรถนะ เช่น ในการประเมินขีดความสามารถและสมรรถนะ หลักสูตรมุ่งเน้นให้นักศึกษามีคุณสมบัติเป็นไปตามผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่รับรองทั่วไปในทุก ๆ ด้าน หลักสูตรมุ่งเน้นให้มีการประเมิน ด้านความรู้ทางเทคนิคในแต่ละเรื่องที่กำหนดไว้ในหลักสูตร และหลักสูตรให้ความสำคัญกับการประเมินด้านความรู้ทางเทคนิคไปใช้ในการวิเคราะห์และการปฏิบัติงานได้ เป็นต้น

นอกจากนี้ กรรมการประจำหลักสูตรวิชาชีพบัญชี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของการพัฒนาหลักสูตรทางวิชาชีพบัญชีเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของสถาบันอุดมศึกษาในกลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์ น้อยที่สุดในแต่ละด้านซึ่งจะต้องนำไปสู่การพัฒนากระบวนการศึกษาหลักสูตรวิชาชีพบัญชี ได้แก่ ด้านความรู้ทางวิชาชีพบัญชี คือ กฎหมายธุรกิจที่สามารถนำไปใช้สำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี เป็นต้น ด้านทักษะทางวิชาชีพ คือ ส่งเสริมให้นักศึกษาได้เรียนรู้และฝึกปฏิบัติการใช้เครื่องใช้สำนักงานเพื่อให้เกิดความคล่องตัวและความเชี่ยวชาญ เป็นต้น ด้านค่านิยม จรรยาบรรณและทัศนคติทางวิชาชีพบัญชี คือ ส่งเสริมให้นักศึกษา มีการแยกแยะระหว่างคุณค่าแห่งวิชาชีพ จรรยาบรรณ และทัศนคติกับการพัฒนาพฤติกรรมที่ถูกต้องและยอมรับได้ เป็นต้น ด้านประสบการณ์ทำงานจริง คือ ผลักดันให้นักศึกษาได้ฝึกประสบการณ์จริงในสาขาวิชาที่สนใจ เช่น การสอบบัญชี การตรวจสอบภายใน หรือการภาษีอากร เป็นต้น และด้านการประเมินขีดความสามารถและสมรรถนะ คือ ให้ความสำคัญกับการประเมินศักยภาพและความสามารถ โดยมีการบันทึกการประเมินเป็นลายลักษณ์อักษร อย่างถูกต้องและเชื่อถือได้ เป็นต้น

3. กรรมการประจำหลักสูตรวิชาชีพบัญชี ที่มีประเภทของสถาบันอุดมศึกษา ระยะเวลา ในการเปิดสอนหลักสูตรด้านบัญชี แตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของการพัฒนาระบบ การศึกษาทางวิชาชีพบัญชีเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนโดยรวมและเป็นรายด้านทุกด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ทางวิชาชีพบัญชี ด้านทักษะทางวิชาชีพบัญชี ด้านค่านิยม จรรยาบรรณและทัศนคติทาง วิชาชีพบัญชี ด้านประสบการณ์การทำงาน และด้านการประเมินขีดความสามารถและสมรรถนะ ไม่แตกต่างกัน

4. กรรมการประจำหลักสูตรวิชาชีพบัญชี ที่มีจำนวนคณาจารย์ประจำสาขาวิชา มากกว่า 20 คน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของการพัฒนาระบบการศึกษาทางวิชาชีพบัญชีเพื่อเข้าสู่ ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนโดยรวม ด้านความรู้ทางวิชาชีพบัญชี และด้านทักษะทางวิชาชีพบัญชี มากกว่า จำนวนคณาจารย์ประจำสาขาวิชา น้อยกว่า 10 คน และ 10 – 15 คน

5. กรรมการประจำหลักสูตรวิชาชีพบัญชี ที่มีจำนวนนิสิต/นักศึกษา มากกว่า 1,000 คน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของการพัฒนาระบบการศึกษาทางวิชาชีพบัญชีเพื่อเข้าสู่ ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนโดยรวม มากกว่า จำนวนนิสิต/นักศึกษา น้อยกว่า 500 คน และ 500 – 1,000 คน และกรรมการประจำหลักสูตรวิชาชีพบัญชี ที่มีจำนวนนิสิต/นักศึกษา มากกว่า 1,000 คน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของการพัฒนาระบบการศึกษาทางวิชาชีพบัญชีเพื่อเข้าสู่ ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ด้านความรู้ทางวิชาชีพบัญชี และด้านทักษะทางวิชาชีพบัญชี มากกว่า จำนวนนิสิต/นักศึกษา 500 – 1,000 คน

6. ผู้กรรมการประจำหลักสูตรวิชาชีพบัญชี ที่มีระดับการเปิดสอนในสาขาวิชาการบัญชี สูงกว่าปริญญาตรี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของการพัฒนาระบบการศึกษาทางวิชาชีพบัญชี เพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนโดยรวม ด้านความรู้ทางวิชาชีพบัญชี ด้านทักษะทางวิชาชีพบัญชี และด้านการประเมินขีดความสามารถและสมรรถนะ มากกว่า ระดับการเปิดสอนในสาขาวิชาการบัญชี ระดับปริญญาตรี

7. การวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางพัฒนาระบบการศึกษาทางวิชาชีพบัญชี เพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของสถาบันอุดมศึกษาในกลุ่มร้อยละสามสามารถสรุปได้ ดังนี้

7.1 ด้านความรู้ทางวิชาชีพบัญชี ได้แก่ อบรมเชิงปฏิบัติการทางด้านวิชาชีพบัญชี จากสำนักงานบัญชีหรือหน่วยงานภายนอก จัดให้มีการศึกษาหลักการบัญชีของประเทศในกลุ่มอาเซียน ควรมีการปรับปรุงหลักสูตรหรือรายวิชาที่เป็นภาษาอังกฤษ การเรียนรู้จากสถานประกอบการจริงหรือ จากผู้เชี่ยวชาญภายนอก เพิ่มความรู้ทางวิชาชีพอย่างเข้มข้นในด้านมาตรฐานการบัญชี ด้านมาตรฐาน รายงานทางการเงิน และแสวงหาความรู้ และทักษะทางวิชาชีพบัญชีตามที่กลุ่ม AEC ต้องการ เพื่อ พัฒนาหลักสูตรทางวิชาชีพบัญชีให้ก้าวทันต่อการแข่งขันต่อไป

7.2 ด้านทักษะทางวิชาชีพบัญชี ได้แก่ ให้ฝึกปฏิบัติจริงตามสถานประกอบการ 1 ปี การศึกษา ควรมีการเพิ่มวิเคราะห์และฝึกทักษะความเป็นจริงมากขึ้น จัดฝึกอบรม เช่น โปรแกรม สำเร็จรูปทางบัญชี อบรมทักษะทางภาษาอังกฤษ (English Camp) ควรมีการจัดแข่งขันในทักษะ วิชาชีพบัญชีอยู่เป็นประจำ และส่งเสริมให้มีการบันทึกรายการบัญชีในห้องเรียนแต่ละรายวิชาด้วย โปรแกรมสำเร็จรูปทางด้านบัญชีแทนการบันทึกด้วยสมุดบัญชี

7.3 ด้านค่านิยม จรรยาบรรณและทัศนคติทางวิชาชีพบัญชี ได้แก่ จัดทำโครงการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมให้กับนักศึกษา และจัดให้มีกิจกรรมส่งเสริมร่วมมือทุกภาคส่วนให้เข้าใจบทบาทหน้าที่ของผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีให้มากขึ้น

7.4 ด้านประสบการณ์การทำงานจริง ได้แก่ ควรกำหนดให้นักศึกษาสาขาบัญชีฝึกงานในด้านสายวิชาชีพบัญชี หรือสายงานที่เกี่ยวข้องเพื่อเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ตลาดแรงงาน ส่งเสริมให้บริการทางวิชาชีพแก่ผู้ประกอบการให้มีความร่วมมือระหว่างผู้ประกอบการ อาจารย์ผู้สอน และนักศึกษาเพื่อสร้างความร่วมมือในการฝึกประสบการณ์จริง และพัฒนาฝึกประสบการณ์ทำงานจริงในประเทศต่างๆ ของกลุ่ม AEC

7.5 ด้านการประเมินขีดความสามารถและสมรรถนะ ได้แก่ เพิ่มความสามารถด้านภาษา สร้างความเป็นผู้นำ ความคิดในทางสร้างสรรค์ และสามารถบูรณาการความรู้ และประสบการณ์ทางธุรกิจมาประยุกต์กับการดำรงชีพ

7.6 แนวทางพัฒนาระบบการศึกษาทางวิชาชีพบัญชีอื่นๆ ได้แก่ เน้นทักษะทางด้านภาษาอังกฤษอย่างเข้มข้นเพื่อก้าวทันประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน มุ่งเน้นระบบเทคโนโลยีที่ทำให้การพัฒนาหลักสูตรก้าวทันประชาคมอาเซียน ควรสร้างเครือข่ายในกลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์ ให้พัฒนาไปในแนวทางเดียวกัน เพื่อการแข่งขันในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง ความพร้อมและแนวทางพัฒนาระบบการศึกษาทางวิชาชีพบัญชีเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของสถาบันอุดมศึกษาในกลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์ สามารถอภิปรายผลการวิจัยดังนี้

1. กรรมการประจำหลักสูตรวิชาชีพบัญชี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมระบบการศึกษาทางวิชาชีพบัญชีเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของสถาบันอุดมศึกษาในกลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์โดยรวม ด้านความรู้ทางวิชาชีพ ด้านทักษะทางวิชาชีพ ด้านค่านิยม จรรยาบรรณและทัศนคติทางวิชาชีพ ด้านประสบการณ์ทำงานจริง และด้านการประเมินขีดความสามารถและสมรรถนะ อยู่ในระดับมาก เนื่องจาก ทุกสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทยที่เปิดหลักสูตรทางวิชาชีพบัญชีนั้น จะต้องดำเนินการพัฒนาหลักสูตรหรือปรับปรุงให้สอดคล้องกับเกณฑ์การประกอบวิชาชีพบัญชีตามที่สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์กำหนดไว้ ซึ่งถือว่าเป็นหลักเกณฑ์การกำหนดหลักสูตรสอดคล้องกัน ทำให้ทุกสถาบันอุดมศึกษาพัฒนานักศึกษาให้มีคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ อยู่ในระดับเดียวกัน มีกิจกรรมการเรียนการสอนเหมือนกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ฤติมา มุ่งหมาย (2556 : บทคัดย่อ) พบว่า สถานประกอบการมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะบัณฑิตในปัจจุบันโดยรวมทุกด้าน อยู่ในระดับมาก คือ ด้านทักษะทางวิชาชีพ ด้านจริยธรรมและทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ และด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ตามลำดับ

2. กรรมการประจำหลักสูตรวิชาชีพบัญชี ที่มีจำนวนคณาจารย์ประจำสาขาวิชา

แตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของการพัฒนาระบบการศึกษาทางวิชาชีพบัญชีเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนโดยรวม ด้านความรู้ทางวิชาชีพบัญชี และด้านทักษะทางวิชาชีพบัญชีแตกต่างกัน เนื่องจาก ความพร้อมของผู้ถ่ายทอดองค์ความรู้และฝึกทักษะให้กับนักศึกษาได้อย่างเต็มศักยภาพและเกิดคุณภาพสูงสุดได้นั้นเกิดจากผู้สอนหรือคณาจารย์ประจำสาขาวิชาการบัญชีที่บุคคลเหล่านั้นจะต้องมีความรู้และพร้อมสู่การพัฒนาการเรียนการสอนทางวิชาชีพบัญชีอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น หากสถาบันอุดมศึกษาใดที่มีคณาจารย์เพียงพอและเหมาะสมแล้ว ย่อมมีความพร้อมของการพัฒนาระบบการศึกษาทางวิชาชีพเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนอย่างแน่นอน โดยที่ไม่ต้องสรรหาบุคลากรเลย เพียงแต่จะต้องพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องให้ก้าวทันต่อหลักสูตรใหม่ๆ ที่จะต้องรองรับการเปลี่ยนแปลงของประเทศที่จะเกิดขึ้นโดยเฉพาะการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนต่อไป

3. กรรมการประจำหลักสูตรวิชาชีพบัญชี ที่มีจำนวนนิสิต/นักศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของการพัฒนาระบบการศึกษาทางวิชาชีพบัญชีเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนโดยรวม ด้านความรู้ทางวิชาชีพบัญชี และด้านทักษะทางวิชาชีพบัญชี แตกต่างกัน เนื่องจากสถาบันอุดมศึกษาที่มีการพัฒนาหลักสูตร พัฒนาการเรียนการสอน สร้างกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะต่างๆ ให้เกิดขึ้นกับนักศึกษา และเมื่อสำเร็จการศึกษาไปแล้วจะสามารถแข่งขันกับตลาดภายนอกได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรืออาจเรียกได้ว่าไม่มีการตกงานก็ว่าได้ ดังนั้น เป็นเป้าหมายของผู้เรียนอย่างมากที่ต้องการสำเร็จการศึกษาไปแล้วได้งานทำและเกิดความภาคภูมิใจในอาชีพที่ตนได้เรียนมา และวิชาชีพบัญชีเป็นสายการศึกษาที่มีนักเรียน นักศึกษาสนใจเรียนจำนวนมาก โดยเฉพาะสถาบันอุดมศึกษาที่มีความพร้อมของการพัฒนาระบบการศึกษาทางวิชาชีพเป็นที่น่าเชื่อถือทำให้มีจำนวนนิสิต/นักศึกษามากขึ้นทุกปีการศึกษา เพราะสามารถพัฒนานักศึกษาเหล่านั้นให้เป็นผู้มีความรู้ความสามารถทางวิชาชีพบัญชีและไปสู่การแข่งขันภายนอกหรือปฏิบัติงานได้อย่างเต็มศักยภาพได้ จึงส่งผลให้สถาบันอุดมศึกษาที่มีจำนวนนิสิต/นักศึกษามากย่อมมีความพร้อมต่อการพัฒนาระบบการศึกษาทางวิชาชีพบัญชีมากเช่นเดียวกัน

4. กรรมการประจำหลักสูตรวิชาชีพบัญชี ที่มีระดับการเปิดสอนในสาขาวิชาการบัญชีแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของการพัฒนาระบบการศึกษาทางวิชาชีพบัญชีเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนโดยรวม ด้านความรู้ทางวิชาชีพบัญชี และด้านทักษะทางวิชาชีพบัญชีแตกต่างกัน เนื่องจาก ระดับหลักสูตรที่เปิดสอนในระดับที่สูงกว่าปริญญาตรีนั้น จะต้องวางแผนทั้งในด้านทรัพยากรบุคคลอย่างเหมาะสมและเพียงพอ การพัฒนาหลักสูตรให้สามารถพัฒนาศักยภาพของบัณฑิตให้มีคุณภาพเพื่อนำไปสู่การบริหารงานภายนอกหรือเป็นผู้ประกอบการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น สถาบันอุดมศึกษาที่มีระดับการเปิดสอนสูงกว่าปริญญาตรีย่อมต้องมีความพร้อมของการพัฒนาระบบการศึกษาทางวิชาชีพบัญชีโดยรวม ด้านความรู้ทางวิชาชีพ และด้านทักษะทางวิชาชีพบัญชีได้พร้อมกว่าสถาบันอุดมศึกษาที่เปิดสอนในระดับปริญญาตรีเท่านั้น

5. แนวทางในการพัฒนาหลักสูตรทางวิชาชีพบัญชี ได้แก่ ปรับปรุงหลักสูตรหรือรายวิชาที่เป็นภาษาอังกฤษ ฝึกปฏิบัติจริงตามสถานประกอบการสายวิชาชีพบัญชี จัดฝึกอบรมโปรแกรมสำเร็จรูปทางบัญชี เสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมให้กับนักศึกษา ส่งเสริมให้บริการทางวิชาชีพแก่ผู้ประกอบการ ให้มีความร่วมมือระหว่างผู้ประกอบการ อาจารย์ผู้สอน และนักศึกษาเพื่อสร้างความร่วมมือในการฝึกประสบการณ์จริง และพัฒนาฝึกประสบการณ์ทำงานจริงในประเทศต่างๆ ของกลุ่ม AEC และที่สำคัญ

เพิ่มความสามารถด้านภาษากลุ่มอาเซียน เนื่องจาก แนวทางพัฒนาดังกล่าวนั้น ถือเป็นปัจจัยแรกของ นักบัญชีที่จะต้องมีความรู้ความสามารถทางวิชาชีพบัญชีให้ลึกซึ้งและนำไปสู่การปฏิบัติในสถาน ประกอบการได้จริง และการจะแข่งขันกับกลุ่มประเทศอาเซียนได้นั้นปัจจัยแรกคือการสื่อสารนั่นก็คือ ภาษาศาสตร์ที่จะสามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ การที่จะแข่งขันในกลุ่มประเทศ อาเซียนได้นั้นจะต้องศึกษากฎหมายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจของแต่ละประเทศเพื่อทำ ความเข้าใจและสามารถจัดทำรายงานทางการเงินได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วนต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ วิริยยุทธ สุขมาก (2555 : บทคัดย่อ) พบว่า ความคิดเห็นของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการเพิ่มมูลค่าของผู้ประกอบวิชาชีพ ได้แก่ ปัจจัยด้านความรู้ ความสามารถในมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ด้านภาษีอากร ด้านกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ด้านภาษาอังกฤษและภาษาอื่นในกลุ่มประเทศอาเซียน ด้านจรรยาบรรณวิชาชีพของผู้ประกอบวิชาชีพ บัญชี ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศทางการบัญชี และด้านความสามารถในการเรียนรู้เพื่อปรับตัวให้เข้ากับ สังคม และวัฒนธรรมของประเทศอาเซียน อยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 คณะกรรมการประจำหลักสูตร ควรพัฒนาหลักสูตรด้านความรู้ทางวิชาชีพบัญชี ได้แก่

1.1.1 จัดรายวิชาที่มุ่งเน้นมาตรฐานการบัญชี การสอบบัญชีทั้งในประเทศและระดับ สากลหรือกลุ่มประเทศอาเซียนเพื่อให้บัณฑิต/นักศึกษาได้ศึกษาอย่างละเอียดและทำความเข้าใจอย่างถ่องแท้เพื่อนำไปสู่การจัดทำรายงานทางการเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.1.2 จัดให้มีการศึกษาหลักการบัญชีของประเทศในกลุ่มอาเซียน โดยนำกรณีศึกษา หรือรายงานทางการเงินของแต่ละประเทศมาสู่การเรียนการสอนในชั้นเรียนเพื่อให้บัณฑิต/นักศึกษาได้เกิด ความรู้ในรูปแบบรายงานทางการเงินของแต่ละประเทศในกลุ่มอาเซียนของแท้จริง

1.1.3 ปรับปรุงหลักสูตรหรือรายวิชาให้ที่เป็นภาษาอังกฤษ อย่างน้อยจะต้องกำหนด รายวิชาทางวิชาชีพบัญชีจะต้องเรียนเป็นฉบับภาษาอังกฤษ เพื่อเรียนรู้ภาษาอังกฤษทางวิชาชีพบัญชี ควบคู่กัน

1.1.3 การเรียนรู้จากสถานประกอบการจริงหรือจากผู้เชี่ยวชาญภายนอกทางสาย วิชาชีพบัญชีหรือสายงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเพิ่มความรู้ทางวิชาชีพอย่างเข้มข้นในด้านมาตรฐานการบัญชี ด้านมาตรฐานรายงานทางการเงิน และแสวงหาความรู้ และทักษะทางวิชาชีพบัญชีตามที่กลุ่ม AEC ต้องการ เพื่อพัฒนาหลักสูตรทางวิชาชีพบัญชีให้ก้าวทันต่อการแข่งขัน

1.2 คณะกรรมการประจำหลักสูตร ควรพัฒนาหลักสูตรด้านทักษะทางวิชาชีพบัญชี ได้แก่

1.2.1 ให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติจริงตามสถานประกอบการ 1 ภาคการเรียนหรือ 1 ปีการศึกษา เพื่อฝึกทักษะที่แท้จริงนอกห้องเรียน

1.2.2 ฝึกอบรมโปรแกรมสำเร็จรูปทางบัญชีตลอดหลักสูตร หากเป็นไปได้ควรจัดการเรียนการสอนบันทึกบัญชีด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปแทนการบันทึกด้วยสมุดบัญชี

1.2.3 จัดกิจกรรมฝึกทักษะทางภาษาอังกฤษ (English Camp) ทางวิชาชีพบัญชี

1.2.4 ควรมีการจัดแข่งขันในทักษะวิชาชีพบัญชีอยู่เป็นประจำ เพื่อให้บัณฑิต/นักศึกษาเกิดความกระตือรือร้นที่จะศึกษา ค้นคว้า และเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

1.3 คณะกรรมการประจำหลักสูตร ควรพัฒนาหลักสูตรด้านค่านิยม จรรยาบรรณและทัศนคติทางวิชาชีพบัญชี ได้แก่

1.3.1 จัดทำโครงการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมให้กับบัณฑิต/นักศึกษา

1.3.2 จัดให้มีกิจกรรมส่งเสริมร่วมมือทุกภาคส่วนให้เข้าใจบทบาทหน้าที่ของผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีให้มากขึ้น

1.4 คณะกรรมการประจำหลักสูตร ควรพัฒนาหลักสูตรด้านด้านประสบการณ์การทำงานจริง

1.4.1 ควรกำหนดให้นักศึกษาสาขาบัญชี ฝึกงานในด้านสายวิชาชีพบัญชี หรือสายงานที่เกี่ยวข้องเพื่อเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ตลาดแรงงาน เพื่อจะได้เกิดความศรัทธาและเชื่อมั่นในสายวิชาชีพบัญชีจริงๆ และเห็นประโยชน์ต่อการศึกษาในสายงานบัญชีอย่างแท้จริง

1.4.2 ส่งเสริมให้บริการทางวิชาชีพแก่ผู้ประกอบการ โดยสร้างความร่วมมือระหว่างผู้ประกอบการ อาจารย์ผู้สอน และนักศึกษาเพื่อสร้างความร่วมมือในการฝึกประสบการณ์จริง และพัฒนาฝึกประสบการณ์ทำงานจริงในประเทศต่างๆ ของกลุ่ม AEC

1.5 คณะกรรมการประจำหลักสูตร ควรพัฒนาหลักสูตรด้านด้านการประเมินขีดความสามารถและสมรรถนะ ได้แก่ เพิ่มความสามารถด้านภาษา สร้างความเป็นผู้นำ ความคิดในทางสร้างสรรค์ และสามารถบูรณาการความรู้ และประสบการณ์ทางธุรกิจมาประยุกต์กับการดำรงชีพ

1.6 คณะกรรมการประจำหลักสูตรทางวิชาชีพบัญชีของสถาบันในกลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์ ควรสร้างเครือข่ายในกลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์ ให้พัฒนาหลักสูตรไปในแนวทางเดียวกัน เพื่อการแข่งขันในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาความพร้อมและแนวทางพัฒนาระบบการศึกษาทางวิชาชีพบัญชีของสถาบันอุดมศึกษาทั่วไปประเทศไทย เพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนาหลักสูตรทางวิชาชีพบัญชีของระดับประเทศต่อไป

2.2 ควรศึกษาความพร้อมและแนวทางพัฒนาระบบการศึกษาทางวิชาชีพบัญชีของสถาบันอุดมศึกษาในกลุ่มประเทศอาเซียน เพื่อศึกษาแนวทางพัฒนาหลักสูตรของแต่ละประเทศว่าเป็นอย่างไร และจะเน้นพัฒนาบัณฑิตในทิศทางใดเพื่อจะได้นำมาสู่การพัฒนาหลักสูตรในประเทศไทยเช่นเดียวกัน

2.3 ควรศึกษาสถานประกอบการในแต่ละประเทศอาเซียน ถึงความต้องการบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในสายอาชีพบัญชีว่าผู้ประกอบการต้องการเน้นในเรื่องใด เพื่อที่จะนำมาสู่การพัฒนาหลักสูตรวิชาชีพบัญชีให้ตรงตามความต้องการของผู้ประกอบการภายนอก

2.4 ควรศึกษาปัญหาและอุปสรรคของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ได้แก่ ผู้สอบบัญชี ผู้ทำบัญชี ในปัจจุบัน ว่ามีปัญหาและอุปสรรคใดๆ ในการจัดทำรายงานทางการเงินหรือการสอบทานข้อมูลทางการเงินให้กับสถานประกอบการ เพื่อจะนำมาพัฒนาหลักสูตรและพัฒนานักศึกษาให้เป็นผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บรรณานุกรม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บรรณานุกรม

- กฤตยาวัตติ์ เกตุวงศา. (2553) ผลกระทบของคุณลักษณะองค์กรที่มีต่อประสิทธิผลการบริหารความเสี่ยงของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ บข.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- กองวิเทศสัมพันธ์. (2542). ปฏิญญาโลกว่าด้วยการศึกษาระยะและการดำเนินงาน. กรุงเทพฯ : สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย.
- กรมพัฒนาธุรกิจการค้า. (2558). วิชาชีพบัญชีสู่ AEC. จาก <http://www.dbd.go.th/main.php?filename=index> ค้นเมื่อ 11 มกราคม 2558.
- ดร.รชนี บุญเหมือนใจ. “IES สิ่งจำเป็นสำหรับวิชาชีพบัญชี,” วารสารการจัดการสมัยใหม่. 3(2) : 65-69 ; กรกฎาคม - ธันวาคม, 2548.
- ฤติมา มุ่งหมาย. (2556). แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะนักบัญชีที่เป็นปัจจุบันกับคุณลักษณะนักบัญชีที่พึงประสงค์ของสถานประกอบการในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. อุบลราชธานี : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- นงลักษณ์ ศิริพิศ สุขญา มานวกุล และปฐมภรณ์ คำชื่น (2554). ปัจจัยที่มีผลต่อความพร้อมของนักบัญชีไทยกับการเปิดเขตการค้าเสรีอาเซียน(AEC) กรณีศึกษาสำนักงานบัญชีที่ผ่านการรับรองคุณภาพจากสำนักงานบัญชีตามข้อกำหนดการรับรองคุณภาพสำนักงานบัญชีในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ บข.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี.
- นิพันธ์ เห็นโชคชัยชนะ. (2554). ทฤษฎีบัญชี. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- บุญมี เลิศพิเชฐ. (2557) ความท้าทายและเตรียมความพร้อมสำหรับผู้ตรวจสอบ,” วารสารกรมบัญชีกลาง. 55(1) : 18 - 22 ; มกราคม - กุมภาพันธ์.
- บรรจงจิตต์ อังศุสิงห์. (2558). ความเป็นผู้นำของ AEC ด้านการบริการสาขาบริการวิชาชีพบัญชี. จาก <http://acc.rc.ac.th/uploads/userfiles>. ค้นเมื่อ 26 กันยายน 2557.
- ปราชญา กล้าผจญ. (2540). การบริหารทรัพยากรมนุษย์. กรุงเทพฯ : บิโคโนมิกส์แอนด์เซอร์วิส.
- ฝ่ายต่างประเทศ สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์. (2558). “การเตรียมรับปี 2015 ของนักบัญชี (ตอนที่ 3),” บทความวิชาการ. จาก http://www.fap.or.th/images/column_1390536375/papare%202015%203.pdf ค้นเมื่อ 17 มิถุนายน 2558.
- . (2558). “การประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศอาเซียน : สิงคโปร์,” บทความวิชาการ จาก http://www.fap.or.th/images/column_1370856210/FAP%20Newsletter_17_s.pdf ค้นเมื่อ 17 มิถุนายน 2558.

- ฝ่ายต่างประเทศ สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์. (2558). “การประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศอาเซียน (ตอนที่ 2) ประเทศลาว,” *บทความวิชาการ*. จาก http://www.fap.or.th/images/column_1390536375/prepare%202015%20%202.pdf ค้นเมื่อ 17 มิถุนายน 2558.
- . (2558). “การประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศอาเซียน (ตอนที่ 3) ประเทศมาเลเซีย,” *บทความวิชาการ*. จาก http://www.fap.or.th/images/column_1370856210/FAPnewsletter_19.pdf ค้นเมื่อ 17 มิถุนายน 2558.
- . (2558). “การประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศอาเซียน (ตอนที่ 4) ประเทศเวียดนาม,” *บทความวิชาการ*. จาก http://www.fap.or.th/images/column_1370856210/FAPnews_20_AEC.pdf ค้นเมื่อ 17 มิถุนายน 2558.
- . (2558). “การประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศอาเซียน (ตอนที่ 5) ประเทศอินโดนีเซีย,” *บทความวิชาการ*. จาก http://www.fap.or.th/images/column_1370856210/FAPNEWS_21_AEC.pdf ค้นเมื่อ 17 มิถุนายน 2558.
- . (2558). “การประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศอาเซียน (ตอนที่ 7) สาธารณรัฐฟิลิปปินส์,” *บทความวิชาการ*. จาก http://www.fap.or.th/images/column_1370856210/FAPNewsletter_23_AEC.pdf ค้นเมื่อ 17 มิถุนายน 2558.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2541). *การบริหารธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมและค้าปลีก*. พิมพ์ครั้งที่ 13. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- วลัยลักษณ์ สุวรรณวลัยกร และมนวิภา ผดุงสิทธิ์. (2556). “ความคาดหวังและความพร้อมของวิชาชีพสอบบัญชีในประเทศไทยในการแข่งขันในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน,” *วารสารวิชาชีพบัญชี*. 9(25) : 35-49 ; สิงหาคม.
- วีรยุทธ สุขมาก และกนกศักดิ์ สุขวัฒนาสินธิ์. (2555). *ความคิดเห็นของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการเพิ่มมูลค่าของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี เพื่อเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน*. วิทยานิพนธ์ บข.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์. (2557). *นักบัญชีกับ AEC*. จาก <http://www.fap.or.th/subfapnew.php?id=185>. ค้นเมื่อ 25 สิงหาคม 2557.
- สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์. (2556). *การจัดทำร่าง MRA*. จาก <http://www.fap.or.th>. ค้นเมื่อ 26 สิงหาคม 2558.
- สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์. (2557). *มาตรฐานการศึกษาาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี*. จาก <http://www.fap.or.th>. ค้นเมื่อ 10 สิงหาคม 2558.
- สุรางค์รัตน์ แสงศรี และชิตีพัทธ์ ชิตสกุล. (2556). “ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน : มุมมองด้านการตลาดและการบัญชี,” *วารสารวิชาการ วารสารเซนต์จอห์น*. 167-173.

- สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์. (2555). ประกาศสภาวิชาชีพบัญชีที่ 1/2555 เรื่อง การรับรองปริญญาหรือประกาศนียบัตรในวิชาการบัญชีของสถาบันการศึกษาต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ในการรับสมัครเป็นสมาชิกสามัญ และการพิจารณาคุณสมบัติเพื่อขอขึ้นทะเบียนเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต. กรุงเทพฯ : สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์. (2558). การค้าบริการวิชาชีพบัญชีของประเทศ ในกลุ่มอาเซียน. จาก <http://www.fap.or.th/index.php?lay=show&ac=article&id=539692073&Ntype=44> ค้นเมื่อ 15 มีนาคม 2558.
- สุพจน์ สิงห์เสนห์. (2556). “อุตสาหกรรมช่างบัญชี เร่งพัฒนาคนก่อนเปิดเสรี,” หนังสือพิมพ์ประชาคมอาเซียน. ฉบับวันอังคาร 5 มีนาคม พ.ศ. 2556. จาก <https://www.pwc.com/th/en/press-room/highlight-coverage/2013/assets/5mar2013-post-today.pdf> ค้นเมื่อ 17 มิถุนายน 2557.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2557). สถาบันอุดมศึกษาในสังกัด สกอ. จาก http://www.mua.go.th/know_ohec/university_mua.xls. ค้นเมื่อ 20 ธันวาคม 2557.
- สำนักเจรจาการค้าบริการและการลงทุน กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ. (2554). รูปแบบการค้าบริการของกลุ่มอาเซียน. จาก <http://www.thaifita.com/thaifita/portals/> ค้นเมื่อ 10 มิถุนายน 2558.
- สำนักเจรจาการค้าบริการและการลงทุน กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ. (2558). กรอบความตกลงว่าด้วยบริการของอาเซียน (ASEAN Framework Agreement on Services : AFAS) ชุดที่ 7 ของประเทศไทย. จาก http://asean.mnre.go.th/ewt_news.php?nid=63 ค้นเมื่อ 17 มิถุนายน 2558.
- อรพิน เหล่าประเสริฐ. (2557). “AEC กับวิชาชีพบัญชี,” วารสารกรมบัญชีกลาง. 55(1) : 11-17 ; มกราคม - กุมภาพันธ์.

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย

1. รองศาสตราจารย์ ดร.ปพฤกษ์บาร์มี อุตสาหกรรมกิจ
ตำแหน่งคณบดีคณะกรรมการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวรรณ หวังเจริญเดช
ตำแหน่งอาจารย์ประจำคณะกรรมการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
3. อาจารย์ ดร.สายทิพย์ จะโนภาษ
ตำแหน่งอาจารย์ประจำคณะวิทยาการจัดการและเทคโนโลยีสารสนเทศ
มหาวิทยาลัยนครพนม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ภาคผนวก ข
แบบสอบถามในการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

แบบสอบถามในการวิจัย

เรื่อง ความพร้อมและแนวทางการพัฒนาระบบการศึกษาทางวิชาชีพบัญชีเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของสถาบันอุดมศึกษาในกลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการทราบว่า สถาบันอุดมศึกษาในกลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์ มีระดับความพร้อมของการพัฒนาระบบการศึกษาทางวิชาชีพบัญชีเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนมากน้อยเพียงไร และเพื่อหาแนวทางในการพัฒนาระบบการศึกษาทางวิชาชีพบัญชีให้เข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนต่อไป

2. ความคิดเห็นที่ท่านตอบนี้จะมีคุณค่าเป็นอย่างยิ่ง และคำตอบนี้จะไม่ส่งผลกระทบต่อผู้ให้คำตอบใด ๆ ทั้งสิ้น

3. แบบสอบถามนี้มีทั้งหมด 4 ตอนคือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกรรมการประจำหลักสูตรวิชาชีพทางบัญชีสถาบันอุดมศึกษาในกลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์

ตอนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของสถาบันอุดมศึกษาในกลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์

ตอนที่ 3 ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของการพัฒนาระบบการศึกษาทางวิชาชีพบัญชีเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของสถาบันอุดมศึกษาในกลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์

ตอนที่ 4 แนวทางการพัฒนาระบบการศึกษาทางวิชาชีพบัญชีให้เข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของสถาบันอุดมศึกษาในกลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์

(นางอมร โททำ)

อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบัญชี

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกรรมการประจำหลักสูตรวิชาชีพทางบัญชีของสถาบันอุดมศึกษา
ในกลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าข้อความซึ่งตรงกับความเป็นจริง

1. เพศ

() ชาย

() หญิง

2. อายุ

() น้อยกว่า 30 ปี

() 30 – 35 ปี

() 36 – 40 ปี

() มากกว่า 40 ปี

3. ระดับการศึกษา

() ปริญญาโท

() ปริญญาเอก

4. ตำแหน่งทางวิชาการ

() อาจารย์

() ผู้ช่วยศาสตราจารย์หรือสูงกว่า

4. ประสบการณ์ในการเป็นคณะกรรมการประจำหลักสูตรวิชาชีพทางบัญชี

() น้อยกว่า 3 ปี

() 3 – 5 ปี

() 6 – 8 ปี

() มากกว่า 8 ปี

5. ประสบการณ์ในการเป็นกรรมการวิพากษ์หลักสูตรวิชาชีพทางบัญชี

() เคย

() ไม่เคย

ตอนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของสถาบันอุดมศึกษาในกลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าข้อความซึ่งตรงกับความเป็นจริง

1. เขตพื้นที่ตั้งของสถาบัน

☐ ขอนแก่น	☐ กาฬสินธุ์
☐ มหาสารคาม	☐ ร้อยเอ็ด

2. ประเภทของสถาบันอุดมศึกษา

☐ มหาวิทยาลัยของรัฐ	☐ มหาวิทยาลัยราชภัฏ
☐ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล	☐ มหาวิทยาลัยเอกชน/วิทยาลัยเอกชน

3. ระยะเวลาในการเปิดสอนหลักสูตรวิชาชีพทางบัญชี

☐ น้อยกว่า 10 ปี	☐ 10 – 15 ปี
☐ 16 – 20 ปี	☐ มากกว่า 20 ปี

4. จำนวนคณาจารย์ประจำสาขาวิชาการบัญชี

☐ น้อยกว่า 10 คน	☐ 10 – 15 คน
☐ มากกว่า 15 คน	

5. จำนวนนิสิต/นักศึกษาสาขาวิชาการบัญชี

☐ น้อยกว่า 500 คน	☐ 500 – 1,000 คน
☐ มากกว่า 1,000 คน	

6. ระดับการศึกษาที่เปิดสอนสูงสุดในหลักสูตรวิชาชีพทางบัญชี

☐ ปริญญาตรี	☐ สูงกว่าปริญญาโท
------------------------------------	--

7. หลักสูตรทางวิชาชีพบัญชีที่ทำการเปิดสอนในปัจจุบัน

☐ หลักสูตรภาษาไทย	☐ หลักสูตรภาษาต่างประเทศหรือนานาชาติ
--	---

8. หลักสูตรกำหนดให้นิสิต/นักศึกษาต้องสอบผ่านการวัดความรู้ความเข้าใจในรายวิชาต่างๆ ของ หลักสูตรก่อนที่จะสำเร็จการศึกษาหรือไม่

☐ มี	☐ ไม่มี
-----------------------------	--------------------------------

ตอนที่ 3 ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของการพัฒนาระบบการศึกษาทางวิชาชีพ
 วิชาชีพเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของสถาบันอุดมศึกษาในกลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์
 คำชี้แจง : โปรดพิจารณาคำถามแล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ท่านเห็นว่าเป็นจริงที่สุด

ข้อที่	ความพร้อมของการพัฒนาระบบ การศึกษาทางวิชาชีพ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	ด้านความรู้ทางวิชาชีพ					
1	หลักสูตรให้ความสำคัญกับการติดตาม มาตรฐานการบัญชีและมาตรฐาน การสอบบัญชีให้ก้าวหน้าทันการ เปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน					
2	หลักสูตรให้ความสนใจกับเนื้อหา แนวคิด โครงสร้างและวิธีการจัดทำ รายงานการดำเนินงานขององค์กรเพื่อ ใช้ทั้งภายในและภายนอกองค์กร					
3	หลักสูตรส่งเสริมให้นิสิต/นักศึกษา เรียนรู้การบัญชีบริหารเพื่อวางแผน จัดการต้นทุน ควบคุมคุณภาพ และ วัดผลการดำเนินงานได้					
4	หลักสูตรตระหนักถึงแนวคิด วิธี และ กระบวนการของการสอบบัญชี การตรวจสอบและการควบคุมภายใน เพื่อทำให้เกิดความถูกต้องและแม่นยำ ของข้อมูลทางการเงิน					
5	หลักสูตรให้ความสำคัญกับความรู้ทาง สภาพแวดล้อมของกฎหมายธุรกิจที่ สามารถนำไปใช้สำหรับผู้ประกอบ วิชาชีพบัญชี					
6	หลักสูตรมุ่งเน้นให้นักศึกษาวิเคราะห์ รายงานทางการเงิน เครื่องมือทาง การเงินและตลาดทุนเพื่อจัดการ ทรัพยากรขององค์กรได้					
7	หลักสูตรมุ่งมั่นให้มีการสร้างทักษะการ เรียนรู้อย่างฉลาด โดยเน้นการเข้าใจ และความสามารถเชิงประยุกต์					

ข้อที่	ความพร้อมของการพัฒนาระบบ การศึกษาทางวิชาชีพบัญชี	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
8	หลักสูตร ส่งเสริมให้นิสิต/นักศึกษา ศึกษาเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อนำไปสู่ การประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานบัญชี					
	ด้านทักษะทางวิชาชีพ					
9	หลักสูตรผลักดันให้นิสิต/นักศึกษา ต้องมีคุณสมบัติที่เหมาะสมในการเป็น มืออาชีพ โดยผ่านการฝึกปฏิบัติทาง บัญชีอย่างต่อเนื่อง					
10	หลักสูตรมุ่งเน้นให้นิสิต/นักศึกษา ฝึกปฏิบัติการใช้ระบบสารสนเทศ เพื่อการประกอบวิชาชีพบัญชีให้เกิด ประสิทธิภาพ					
11	หลักสูตรส่งเสริมให้นิสิต/นักศึกษาได้ เรียนรู้และฝึกปฏิบัติการใช้เครื่องใช้ สำนักงานเพื่อให้เกิดความคล่องตัว และความเชี่ยวชาญ					
12	หลักสูตร มุ่งเน้นให้นิสิต/นักศึกษา ได้นำเสนอรายงานทางการบัญชีต่อ สาธารณะ เพื่อฝึกฝนให้เกิดความ เชี่ยวชาญในการสื่อสารที่ดี					
13	หลักสูตรสนับสนุนให้นิสิต/นักศึกษา ปฏิบัติงานบัญชีเป็นทีม เพื่อวิเคราะห์ แก้ปัญหา และจัดทำข้อมูลทางบัญชี ร่วมกับผู้อื่นได้					
14	หลักสูตรส่งเสริมให้นิสิต/นักศึกษาได้ ศึกษาดูงานหรือฝึกปฏิบัติงานกับสถาน ประกอบการภายนอกเพื่อให้เกิด ประสบการณ์ที่ดี					
	ด้านค่านิยม จรรยาบรรณและ ทัศนคติทางวิชาชีพ					
15	หลักสูตรผลักดันให้มีรายวิชาทางด้าน คุณค่าจรรยาบรรณและทัศนคติต่อ วิชาชีพ					

ข้อที่	ความพร้อมของการพัฒนาระบบ การศึกษาทางวิชาชีพบัญชี	ระดับความคิดเห็น				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
	ด้านค่านิยม จรรยาบรรณและ ทัศนคติทางวิชาชีพ (ต่อ)					
16	หลักสูตรส่งเสริมให้นิสิต/นักศึกษา มีการแยกแยะระหว่างคุณค่าแห่ง วิชาชีพ จรรยาบรรณ และทัศนคติกับ การพัฒนาพฤติกรรมที่ถูกต้องและ ยอมรับได้					
17	หลักสูตรมุ่งเน้นให้นิสิต/นักศึกษา มีการปฏิบัติตามหลักจรรยาบรรณ เบื้องต้นเกี่ยวกับความมีศักดิ์ศรี ในสายวิชาชีพบัญชี					
18	หลักสูตรมุ่งเน้นให้นิสิต/นักศึกษา มีพฤติกรรมเยี่ยงวิชาชีพ ปฏิบัติตาม มาตรฐานวิชาชีพ และรักษาความลับ					
19	หลักสูตรผลักดันให้นิสิต/นักศึกษา ตระหนักถึงความเป็นอิสระ ความเป็น คนช่างสงสัย ความรับผิดชอบใน ผลงานของตน และเป็นที่คาดหวังจาก สาธารณะ					
20	หลักสูตรส่งเสริมให้นิสิต/นักศึกษา คำนึงถึงบทบาทในการเพิ่มความมั่นใจ และความเชื่อถือจากสาธารณะ					
21	หลักสูตรส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรม หรือโครงการด้านศีลธรรม จรรยาบรรณ และทัศนคติทางวิชาชีพ อย่างต่อเนื่อง					
	ด้านประสบการณ์ทำงานจริง					
22	หลักสูตรให้ความสำคัญกับการฝึก ปฏิบัติงาน เพื่อมุ่งเน้นประสบการณ์ ด้านวิชาชีพและสภาพแวดล้อมทาง วิชาชีพ					

ข้อที่	ความพร้อมของการพัฒนาระบบ การศึกษาทางวิชาชีพบัญชี	ระดับความคิดเห็น				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
	ด้านประสบการณ์ทำงานจริง (ต่อ)					
23	หลักสูตรส่งเสริมให้มีการจัดทำรายงาน ระหว่างการศึกษาเพื่อให้คำปรึกษา ด้านวิชาชีพเป็นระยะ					
24	หลักสูตรผลักดันให้นิสิต/นักศึกษาได้ ฝึกประสบการณ์จริงในสาขาวิชา ที่สนใจ เช่น การสอบบัญชี การตรวจสอบภายใน หรือการภาษี อากร					
25	ในระหว่างการฝึกงาน หลักสูตรให้ ความสำคัญกับการติดต่อสื่อสารกับ องค์กรหรือหน่วยงานเพื่อให้รายงาน ผลการฝึกงานอย่างครบถ้วนและ ชัดเจน					
26	ในการประเมินผลการฝึกประสบการณ์ วิชาชีพ หลักสูตรผลักดันให้องค์กร หรือหน่วยงานรายงานผลการฝึกงาน โดยผ่านความเห็นชอบของ คณะกรรมการประจำหลักสูตร เพื่อให้ การฝึกงานที่มีประสิทธิภาพ					
	ด้านการประเมินขีดความสามารถ และสมรรถนะ					
27	หลักสูตรมุ่งเน้นให้มีการประเมิน ด้านความรู้ทางเทคนิคในแต่ละเรื่อง ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร					
28	หลักสูตรให้ความสำคัญกับการ ประเมินด้านความรู้ทางเทคนิคไปใช้ในการ การวิเคราะห์และการปฏิบัติงานได้					
29	หลักสูตรมุ่งเน้นให้มีการแยกแยะ ปัญหาซับซ้อนด้วยการแก้ไขปัญหา และระบุทางเลือกได้อย่างชัดเจน					

ข้อที่	ความพร้อมของการพัฒนาระบบ การศึกษาทางวิชาชีพบัญชี	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	ด้านการประเมินขีดความสามารถ และสมรรถนะ (ต่อ)					
30	หลักสูตรให้ความสำคัญกับ การประเมินศักยภาพและ ความสามารถ โดยมีการบันทึก การประเมินเป็นลายลักษณ์อักษร อย่างถูกต้องและเชื่อถือได้					
31	ในการประเมินขีดความสามารถและ สมรรถนะ หลักสูตรมุ่งเน้นให้นิสิต/ นักศึกษามีคุณสมบัติเป็นไปตามผู้ ประกอบวิชาชีพบัญชีที่รับรองทั่วไปใน ทุก ๆ ด้าน					
32	หลักสูตรส่งเสริมให้มีการประเมินผล ควรทำหลายๆ ช่วงเวลาอย่างต่อเนื่อง และหลายวิธีเพื่อผลิตบัณฑิตทาง วิชาชีพบัญชีสู่ตลาดภายนอกอย่างมี คุณภาพ					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในประเด็นอื่นๆ ถึงความพร้อมของการพัฒนาหลักสูตรวิชาชีพทางบัญชีให้
ก้าวทันสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของสถาบันอุดมศึกษาในกลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์

.....

.....

.....

.....

ตอนที่ 4 แนวทางในการพัฒนาระบบการศึกษาทางวิชาชีพบัญชีให้เข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของสถาบันอุดมศึกษาในกลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์

1. ความรู้ทางวิชาชีพบัญชี

.....

.....

.....

2. ทักษะทางวิชาชีพบัญชี

.....

.....

.....

3. ค่านิยม จรรยาบรรณและทัศนคติทางวิชาชีพบัญชี

.....

.....

.....

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

4. ประสบการณ์การทำงานจริง

.....

.....

.....

5. การประเมินขีดความสามารถและสมรรถนะ

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณที่กรุณาให้ข้อมูลต่อการวิจัยในครั้งนี้

ภาคผนวก ค

คุณภาพของเครื่องมือ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางที่ ข-1 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ และค่าความเชื่อถือของแบบสอบถาม

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (r)	ค่าความเชื่อมั่น
ความพร้อมและแนวทางในการพัฒนาระบบการศึกษา ทางวิชาชีพบัญชีให้เข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน		
1. ด้านความรู้ทางวิชาชีพบัญชี		
1.	0.754	
2.	0.632	
3.	0.777	
4.	0.756	
5.	0.769	
6.	0.841	
7.	0.790	
8.	0.767	
รวม		0.929
2. ด้านทักษะทางวิชาชีพ		
1.	0.785	
2.	0.730	
3.	0.696	
4.	0.670	
5.	0.707	
6.	0.683	
รวม		0.885
3. ด้านค่านิยม จรรยาบรรณและทัศนคติทางวิชาชีพ		
1.	0.777	
2.	0.687	
3.	0.852	
4.	0.775	
5.	0.794	
6.	0.781	
7.	0.823	
รวม		0.931

ตารางที่ ข-1 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ และค่าความเชื่อถือของแบบสอบถาม (ต่อ)

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (r)	ค่าความเชื่อมั่น
4. ด้านประสบการณ์ทำงานจริง		
1.	0.655	
2.	0.883	
3.	0.875	
4.	0.724	
5.	0.686	
รวม		0.905
5. ด้านการประเมินขีดความสามารถและสมรรถนะ		
1.	0.682	
2.	0.642	
3.	0.770	
4.	0.733	
5.	0.785	
6.	0.822	
รวม		0.904

ภาคผนวก ง

การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางที่ ค-1 การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของการพัฒนาระบบการศึกษาทางวิชาชีพบัญชีเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนโดยรวม ของสถาบันอุดมศึกษาในกลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์ ที่มีจำนวนคณาจารย์ประจำสาขาวิชาแตกต่างกัน

จำนวนคณาจารย์ประจำสาขาวิชา		10-15 คน	น้อยกว่า 10 คน	มากกว่า 15 คน
	\bar{X}	4.14	4.27	4.78
10-15 คน	4.14		0.438	0.003*
น้อยกว่า 10 คน	4.27			0.007*
มากกว่า 15 คน	4.78			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ ค-2 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของการพัฒนาระบบการศึกษาทางวิชาชีพบัญชีเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนเป็นรายด้าน ของสถาบันอุดมศึกษาในกลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์ ที่มีจำนวนคณาจารย์ประจำสาขาวิชา แตกต่างกัน

Univariate Tests						
Dependent Variable		SS	df	MS	F	p-value
1. ด้านความรู้ทางวิชาชีพบัญชี	Contrast	3.158	2	1.579	5.591	0.007*
	Error	12.146	43	0.282		
2. ด้านทักษะทางวิชาชีพบัญชี	Contrast	3.964	2	1.982	7.202	0.002*
	Error	11.834	43	0.275		
3. ด้านค่านิยมจรรยาบรรณและทัศนคติทางวิชาชีพบัญชี	Contrast	1.657	2	0.828	3.586	0.036
	Error	9.935	43	0.231		
4. ด้านประสบการณ์การทำงาน	Contrast	1.657	2	0.828	3.586	0.036
	Error	9.935	43	0.231		
5. ด้านการประเมินขีดความสามารถและสมรรถนะ	Contrast	1.787	2	0.893	3.527	0.038
	Error	10.892	43	0.253		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ตารางที่ ค-3 การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของการพัฒนาระบบการศึกษาทางวิชาชีพบัญชีเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ด้านความรู้ทางวิชาชีพบัญชีของสถาบันอุดมศึกษาในกลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์ ที่มีจำนวนคณาจารย์ประจำสาขาวิชาแตกต่างกัน

จำนวนคณาจารย์ประจำสาขาวิชา		10-15 คน	น้อยกว่า 10 คน	มากกว่า 15 คน
	\bar{X}	4.13	4.23	4.88
10-15 คน	4.13		0.566	0.003*
น้อยกว่า 10 คน	4.23			0.005*
มากกว่า 15 คน	4.88			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ตารางที่ ค-4 การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของการพัฒนาระบบการศึกษาทางวิชาชีพบัญชีเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ด้านทักษะทางวิชาชีพบัญชีของสถาบันอุดมศึกษาในกลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์ ที่มีจำนวนคณาจารย์ประจำสาขาวิชาแตกต่างกัน

จำนวนคณาจารย์ประจำสาขาวิชา		10-15 คน	น้อยกว่า 10 คน	มากกว่า 15 คน
	\bar{X}	3.89	4.22	4.79
10-15 คน	3.89		0.079	0.000*
น้อยกว่า 10 คน	4.22			0.010*
มากกว่า 15 คน	4.79			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ตารางที่ ค-5 การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของการพัฒนาระบบการศึกษาทางวิชาชีพบัญชีเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนโดยรวม ของสถาบันอุดมศึกษาในกลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์ ที่มีจำนวนนิสิต/นักศึกษา แตกต่างกัน

จำนวนนิสิต/นักศึกษา		500 – 1,000 คน	น้อยกว่า 500 คน	มากกว่า 1,000 คน
	\bar{X}	4.13	4.24	4.79
500 – 1,000 คน	4.13		0.684	0.025*
น้อยกว่า 500 คน	4.24			0.004*
มากกว่า 1,000 คน	4.79			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ ค-6 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของการพัฒนาระบบการศึกษาทางวิชาชีพบัญชีเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนเป็นรายด้าน ของสถาบันอุดมศึกษาในกลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์ ที่มีจำนวนนิสิต/นักศึกษา แตกต่างกัน

Univariate Tests						
Dependent Variable		SS	df	MS	F	p-value
1. ด้านความรู้ทางวิชาชีพบัญชี	Contrast	3.291	2	1.646	5.890	0.001*
	Error	12.014	43	0.279		
2. ด้านทักษะทางวิชาชีพบัญชี	Contrast	3.415	2	1.708	5.930	0.001*
	Error	12.382	43	0.288		
3. ด้านค่านิยมจรรยาบรรณและทัศนคติทางวิชาชีพบัญชี	Contrast	1.645	2	0.823	3.556	0.037
	Error	9.947	43	0.231		
4. ด้านประสิทธิภาพการทำงาน	Contrast	1.645	2	0.823	3.556	0.037
	Error	9.947	43	0.231		
5. ด้านการประเมินขีดความสามารถและสมรรถนะ	Contrast	1.730	2	0.865	3.398	0.043
	Error	10.943	43	0.255		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ตารางที่ ค-7 การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของการพัฒนาระบบการศึกษาทางวิชาชีพบัญชีเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ด้านความรู้ทางวิชาชีพบัญชีของสถาบันอุดมศึกษาในกลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์ ที่มีจำนวนนิสิต/นักศึกษาแตกต่างกัน

จำนวนนิสิต/นักศึกษา		500 – 1,000 คน	น้อยกว่า 500 คน	มากกว่า 1,000 คน
	\bar{X}	3.97	4.22	4.87
500 – 1,000 คน	3.97		0.372	0.001*
น้อยกว่า 500 คน	4.22			0.372
มากกว่า 1,000 คน	4.87			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ตารางที่ ค-8 การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของการพัฒนาระบบการศึกษาทางวิชาชีพบัญชีเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ด้านทักษะทางวิชาชีพบัญชีของสถาบันอุดมศึกษาในกลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์ ที่มีจำนวนนิสิต/นักศึกษาแตกต่างกัน

จำนวนนิสิต/นักศึกษา		500 – 1,000 คน	น้อยกว่า 500 คน	มากกว่า 1,000 คน
	\bar{X}	3.83	4.14	4.79
500 – 1,000 คน	3.83		0.282	0.001*
น้อยกว่า 500 คน	4.14			0.036
มากกว่า 1,000 คน	4.79			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ภาคผนวก จ

หนังสือขอความอนุเคราะห์

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ที่ ศร ๐๕๔๐.๐๕/ วจ.พิเศษ

คณะวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม
๔๔๐๐๐

๒๖ มิถุนายน ๒๕๕๘

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.ปพฤกษ์บารมี อุตสาหะวานิชกิจ
คณบดีคณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ด้วยข้าพเจ้า นางอมร โทท่า ตำแหน่งอาจารย์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ได้รับเงินทุนสนับสนุนให้ดำเนินการวิจัยจากมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ในปีงบประมาณ ๒๕๕๘ ในเรื่อง “ความพร้อมและแนวทางการพัฒนาระบบการศึกษาทางวิชาชีพบัญชีเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของสถาบันอุดมศึกษาในกลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์” นั้น

ในการนี้ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและบรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังกล่าว จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความเหมาะสม ถูกต้องของเนื้อหา และข้อคำถามของแบบสอบถามการวิจัย ดังสิ่งที่ส่งมาพร้อมนี้ เพื่อผู้วิจัยจักได้นำมาปรับปรุงและดำเนินการวิจัยต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ และผู้วิจัยขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางอมร โทท่า)

อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบัญชี

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

คณะวิทยาการจัดการ

โทร./โทรสาร ๐๘ - ๖๒๒๔ - ๘๗๗๕ (อมร โทท่า)

รองศาสตราจารย์ ดร.ปพฤกษ์บารมี อุตสาหะวานิชกิจ

คณบดีคณะการบัญชีและการจัดการ

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ที่ ศธ ๐๕๔๐.๐๕/วจ.พิเศษ

คณะวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม
๔๔๐๐๐

๒๖ มิถุนายน ๒๕๕๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวรรณ หวังเจริญเดช

ด้วยข้าพเจ้า นางอมร โทท่า ตำแหน่งอาจารย์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ได้รับเงินทุนสนับสนุนให้ดำเนินการวิจัยจากมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ในปีงบประมาณ ๒๕๕๘ ในเรื่อง “ความพร้อมและแนวทางพัฒนาระบบการศึกษาทางวิชาชีพบัญชีเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของสถาบันอุดมศึกษาในกลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์” นั้น

ในการนี้ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและบรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังกล่าว จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความเหมาะสม ถูกต้องของเนื้อหา และข้อคำถามของแบบสอบถามการวิจัย ดังสิ่งที่ส่งมาพร้อมนี้ เพื่อผู้วิจัยจักได้นำมาปรับปรุงและดำเนินการวิจัยต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ และผู้วิจัยขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางอมร โทท่า)

อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบัญชี

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

คณะวิทยาการจัดการ

โทร./โทรสาร ๐๘ - ๖๒๒๔ - ๘๗๗๕ (อมร โทท่า)

ได้ทบทวนแล้ว
อ. น. เรือง
น. น. เรือง
6 ต.ค. 58

ที่ ศธ ๐๕๔๐.๐๕/วจ.พิเศษ

คณะวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม
๔๔๐๐๐

๒๖ มิถุนายน ๒๕๕๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย

เรียน อาจารย์ ดร.สายทิพย์ จะโนภาย

อาจารย์ประจำคณะวิทยาการจัดการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยนครพนม

ด้วยข้าพเจ้า นางอมร โทท่า ตำแหน่งอาจารย์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ได้รับเงินทุนสนับสนุนให้ดำเนินการวิจัยจากมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ในปีงบประมาณ ๒๕๕๘ ในเรื่อง “ความพร้อมและแนวทางการพัฒนาระบบการศึกษาทางวิชาชีพบัญชีเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของสถาบันอุดมศึกษาในกลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์” นั้น

ในการนี้ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและบรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังกล่าว จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความเหมาะสม ถูกต้องของเนื้อหา และข้อความของแบบสอบถามการวิจัย ดังสิ่งที่ส่งมาพร้อมนี้ เพื่อผู้วิจัยจักได้นำมาปรับปรุงและดำเนินการวิจัยต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ และผู้วิจัยขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางอมร โทท่า)

อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบัญชี

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

คณะวิทยาการจัดการ

โทร./โทรสาร ๐๘ - ๖๒๒๔ - ๘๗๗๕ (อมร โทท่า)

ที่ ศธ ๐๕๔๐.๐๕/ วจ.พิเศษ

คณะวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม
๔๔๐๐๐

๕ กรกฎาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

เรียน คณะกรรมการประจำหลักสูตรทางวิชาชีพบัญชี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามการวิจัย ๑ ชุด

ด้วยข้าพเจ้า นางอมร โททำ ตำแหน่งอาจารย์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ได้รับเงินทุนสนับสนุนให้ดำเนินการวิจัยจากมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ในปีงบประมาณ ๒๕๕๘ ในเรื่อง “ความพร้อมและแนวทางการพัฒนาระบบการศึกษาทางวิชาชีพบัญชีเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของสถาบันอุดมศึกษาในกลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์” นั้น

ในการนี้ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและบรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังกล่าว จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านตอบแบบสอบถามดังที่แนบมาพร้อมนี้ เพื่อผู้วิจัยจะได้สรุปและรายงานผลการวิจัยต่อมหาวิทยาลัยต่อไป

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านในการให้ข้อมูลในครั้งนี้ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางอมร โททำ)

อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบัญชี

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

คณะวิทยาการจัดการ

โทร./โทรสาร ๐๘ - ๖๒๒๔ - ๘๗๗๕ (อ.อมร โททำ)

ที่ ศธ ๐๕๔๐.๐๕/วจ.พิเศษ

คณะวิทยาการจัดการ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม

๔๔๐๐๐

๕ กรกฎาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

เรียน ประธานกรรมการประจำหลักสูตรบัญชีบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามการวิจัย ๕ ชุด

ด้วยข้าพเจ้า นางอมร โททำ ตำแหน่งอาจารย์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ได้รับเงินทุนสนับสนุนให้ดำเนินการวิจัยจากมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ในปีงบประมาณ ๒๕๕๘ ในเรื่อง “ความพร้อมและแนวทางการพัฒนาระบบการศึกษาทางวิชาชีพบัญชีเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของสถาบันอุดมศึกษาในกลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์” นั้น

ในการนี้ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและบรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังกล่าว จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านให้คณะกรรมการประจำหลักสูตร จำนวน ๕ ท่าน เพื่อตอบแบบสอบถามดังที่แนบมาพร้อมนี้ เพื่อผู้วิจัยจะได้สรุปและรายงานผลการวิจัยต่อไป

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านในการให้ข้อมูลในครั้งนี้ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางอมร โททำ)

อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบัญชี

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

คณะวิทยาการจัดการ

โทร./โทรสาร ๐๘ - ๖๒๒๔ - ๘๗๗๕ (อ.อมร โททำ)

ที่ ศบ ๐๕๔๐.๐๕/ วจ.พิเศษ

คณะวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม
๔๕๐๐๐

๘ กรกฎาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

เรียน คณะกรรมการประจำหลักสูตรบัญชีบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามการวิจัย ๕ ชุด

ด้วยข้าพเจ้า นางอมร โทท่า ตำแหน่งอาจารย์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ได้รับเงินทุนสนับสนุนให้ดำเนินการวิจัยจากมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ในปีงบประมาณ ๒๕๕๘ ในเรื่อง “ความพร้อมและแนวทางการพัฒนาระบบการศึกษาทางวิชาชีพบัญชีเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของสถาบันอุดมศึกษาในกลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์” นั้น

ในการนี้ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและบรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังกล่าว จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านตอบแบบสอบถามดังที่แนบมาพร้อมนี้ เพื่อผู้วิจัยจะได้สรุปและรายงานผลการวิจัยต่อมหาวิทยาลัยต่อไป

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านในการให้ข้อมูลในครั้งนี้ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางอมร โทท่า)

อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบัญชี
คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

คณะวิทยาการจัดการ

โทร./โทรสาร ๐๘ - ๖๒๒๔ - ๘๗๗๕ (อ.อมร โทท่า)

ที่ ศธ ๐๕๔๐.๐๕/ วจ.พิเศษ

คณะวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม
๔๔๐๐๐

๘ กรกฎาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

เรียน ประธานกรรมการประจำหลักสูตรบัญชีบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามการวิจัย ๕ ชุด

ด้วยข้าพเจ้า นางอมร โทท่า ตำแหน่งอาจารย์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ได้รับเงินทุนสนับสนุนให้ดำเนินการวิจัยจากมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ในปีงบประมาณ ๒๕๕๘ ในเรื่อง “ความพร้อมและแนวทางการพัฒนาระบบการศึกษาทางวิชาชีพบัญชีเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของสถาบันอุดมศึกษาในกลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์” นั้น

ในการนี้ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและบรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังกล่าว จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านให้คณะกรรมการประจำหลักสูตร จำนวน ๕ ท่าน เพื่อตอบแบบสอบถามดังที่แนบมาพร้อมนี้ เพื่อให้ผู้วิจัยจะได้สรุปและรายงานผลการวิจัยต่อไป

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านในการให้ข้อมูลในครั้งนี้ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางอมร โทท่า)

อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบัญชี

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

คณะวิทยาการจัดการ

โทร./โทรสาร ๐๘ - ๖๒๒๔ - ๘๗๗๕ (อ.อมร โทท่า)

ที่ ศธ ๐๕๔๐.๐๕/วจ.พิเศษ

คณะวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม
๔๔๐๐๐

๕ กรกฎาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

เรียน ประธานกรรมการประจำหลักสูตรบัญชีบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามการวิจัย ๕ ชุด

ด้วยข้าพเจ้า นางอมร โททำ ตำแหน่งอาจารย์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ได้รับเงินทุนสนับสนุนให้ดำเนินการวิจัยจากมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ในปีงบประมาณ ๒๕๕๘ ในเรื่อง “ความพร้อมและแนวทางการพัฒนาระบบการศึกษาทางวิชาชีพบัญชีเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของสถาบันอุดมศึกษาในกลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์” นั้น

ในการนี้ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและบรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังกล่าว จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ที่ท่านให้คณะกรรมการประจำหลักสูตร จำนวน ๕ ท่าน เพื่อตอบแบบสอบถามดังที่แนบมาพร้อมนี้ เพื่อให้ผู้วิจัยจะได้สรุปและรายงานผลการวิจัยต่อไป

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านในการให้ข้อมูลในครั้งนี้ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางอมร โททำ)

อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบัญชี

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

คณะวิทยาการจัดการ

โทร./โทรสาร ๐๘ - ๖๒๒๔ - ๘๗๗๕ (อ.อมร โททำ)

ที่ ศธ ๐๕๔๐.๐๕/ วจ.พิเศษ

คณะวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม
๔๔๐๐๐

๕ กรกฎาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

เรียน ประธานกรรมการประจำหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต (การบัญชี)
มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามการวิจัย ๕ ชุด

ด้วยข้าพเจ้า นางอมร โททำ ตำแหน่งอาจารย์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ได้รับเงินทุนสนับสนุนให้ดำเนินการวิจัยจากมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ในปีงบประมาณ ๒๕๕๘ ในเรื่อง “ความพร้อมและแนวทางพัฒนาระบบการศึกษาทางวิชาชีพบัญชีเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของสถาบันอุดมศึกษาในกลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์” นั้น

ในการนี้ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและบรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังกล่าว จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านให้คณะกรรมการประจำหลักสูตร จำนวน ๕ ท่าน เพื่อตอบแบบสอบถามดังที่แนบมาพร้อมนี้ เพื่อผู้วิจัยจะได้สรุปและรายงานผลการวิจัยต่อไป

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านในการให้ข้อมูลในครั้งนี้ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางอมร โททำ)

อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบัญชี

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

คณะวิทยาการจัดการ

โทร./โทรสาร ๐๘ - ๖๒๒๔ - ๘๗๗๕ (อ.อมร โททำ)

ที่ ศธ ๐๕๔๐.๐๕/วจ.พิเศษ

คณะวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม
๔๔๐๐๐

๙ กรกฎาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์คัดแบบสอบถาม.

เรียน ประธานกรรมการประจำหลักสูตรทางการบัญชี วิทยาลัยบัณฑิตเอเซีย

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามการวิจัย ๕ ชุด

ด้วยข้าพเจ้า นางอมร โทท่า ตำแหน่งอาจารย์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ได้รับเงินทุนสนับสนุนให้ดำเนินการวิจัยจากมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ในปีงบประมาณ ๒๕๕๘ ในเรื่อง “ความพร้อมและแนวทางการพัฒนาระบบการศึกษาทางวิชาชีพบัญชี เพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของสถาบันอุดมศึกษาในกลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์” นั้น

ในการนี้ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและบรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังกล่าว จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านให้คณะกรรมการประจำหลักสูตร จำนวน ๕ ท่าน เพื่อตอบแบบสอบถามคั้งที่แนบมาพร้อมนี้ เพื่อผู้วิจัยจะได้สรุปและรายงานผลการวิจัยต่อไป

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านในการให้ข้อมูลในครั้งนี้ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางอมร โทท่า)

อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบัญชี

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

คณะวิทยาการจัดการ

โทร./โทรสาร ๐๘ - ๖๒๒๔ - ๘๗๗๙ (อ.อมร โทท่า)

ที่ ศธ ๐๕๔๐.๐๕/วจ.พิเศษ

คณะวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม
๔๕๐๐๐

๕ กรกฎาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

เรียน ประธานกรรมการประจำหลักสูตรการบัญชี
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตขอนแก่น

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามการวิจัย ๕ ชุด

ด้วยข้าพเจ้า นางอมร โททำ ตำแหน่งอาจารย์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ได้รับเงินทุนสนับสนุนให้ดำเนินการวิจัยจากมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ในปีงบประมาณ ๒๕๕๘ ในเรื่อง “ความพร้อมและแนวทางการพัฒนาระบบการศึกษาทางวิชาชีพบัญชีเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของสถาบันอุดมศึกษาในกลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์” นั้น

ในการนี้ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและบรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังกล่าว จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านให้คณะกรรมการประจำหลักสูตร จำนวน ๕ ท่าน เพื่อตอบแบบสอบถามดังที่แนบมาพร้อมนี้ เพื่อผู้วิจัยจะได้สรุปและรายงานผลการวิจัยต่อไป

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านในการให้ข้อมูลในครั้งนี้ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางอมร โททำ)

อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบัญชี

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

คณะวิทยาการจัดการ

โทร./โทรสาร ๐๘ - ๖๒๒๔ - ๘๗๗๕ (อ.อมร โททำ)

ที่ ศธ ๐๕๔๐.๐๕/วจ.พิเศษ

คณะวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม
๔๔๐๐๐

๙ กรกฎาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

เรียน ประธานกรรมการประจำหลักสูตรการบัญชี
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตกาฬสินธุ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามการวิจัย ๕ ชุด

ด้วยข้าพเจ้า นางอมร โทท่า ตำแหน่งอาจารย์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ได้รับเงินทุนสนับสนุนให้ดำเนินการวิจัยจากมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ในปีงบประมาณ ๒๕๕๘ ในเรื่อง “ความพร้อมและแนวทางการพัฒนาระบบการศึกษาทางวิชาชีพบัญชีเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของสถาบันอุดมศึกษาในกลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์” นั้น

ในการนี้ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและบรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังกล่าว จึงใคร่ขอกความอนุเคราะห์ท่านให้คณะกรรมการประจำหลักสูตร จำนวน ๕ ท่าน เพื่อตอบแบบสอบถามดังที่แนบมาพร้อมนี้ เพื่อผู้วิจัยจะได้สรุปและรายงานผลการวิจัยต่อไป

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านในการให้ข้อมูลในครั้งนี้ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางอมร โทท่า)

อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบัญชี
คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

คณะวิทยาการจัดการ

โทร./โทรสาร ๐๘ - ๖๒๒๔ - ๘๗๗๙ (อ.อมร โทท่า)

ประวัติย่อของผู้วิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ประวัติย่อของผู้วิจัย

หัวหน้าโครงการวิจัย

1. ชื่อ-นามสกุล: นางอมร โทथा
2. ตำแหน่ง /หน่วยงานที่สังกัด: อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบัญชี คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
3. ที่อยู่ หมายเลขโทรศัพท์ติดต่อ: อาคาร 34 ชั้น 2 สาขาวิชาการบัญชี คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เบอร์โทรศัพท์ 08 6224 8779
E-mail: thotham_am@hotmail.com

4. ประวัติการศึกษา:

ปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต (บช.ม.) มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ปริญญาบริหารธุรกิจบัณฑิต (บช.บ.) สาขาวิชาการบัญชี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

5. ประสบการณ์ด้านการวิจัยและเผยแพร่ผลงานวิจัย

5.1 ประสบการณ์ด้านการวิจัย

- 2551 ผลกระทบของความยุติธรรมในองค์กรที่มีต่อแรงจูงใจในการทำงานและเจตนาในการลาออกจากงานของนักบัญชีธุรกิจอุตสาหกรรมสิ่งทอในประเทศไทย
- 2552 ปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะในการปฏิบัติงานของบุคลากรสายสนับสนุน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- 2552 ผลกระทบของจิตสำนึกในการปฏิบัติงาน และการติดต่อสื่อสารที่มีต่อประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีม : กรณีศึกษาบุคลากรสำนักงานอธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- 2553 การรับรู้ของบุคลากรต่อปัจจัยระบบการบริหารความเสี่ยงทั่วทั้งองค์กร : กรณีศึกษามหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- 2555 การพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มศักยภาพให้แก่ผู้เรียนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในรายวิชาการบัญชีชั้นกลาง 1 เกี่ยวกับการบริหารสินค้าคงเหลือของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาการบัญชี คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
- 2555 ผลการใช้วิธีการจัดการเรียนการสอนแบบกลุ่มร่วมมือที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการงานทางการเงินและวิเคราะห์งบการเงิน เกี่ยวกับงบกระแสเงินสดของนักศึกษาสาขาวิชาการบัญชี คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
- 2555 ผลกระทบของคุณลักษณะการเป็นผู้ประกอบการที่มีต่อเจตนาในการประกอบธุรกิจสำนักงานบัญชีของนักศึกษาสาขาวิชาการบัญชี มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

- 2556 ผลการจัดการเรียนการสอนโดยใช้การเรียนรู้จากสภาพจริงของรายวิชาการบัญชีภาชืออากรของนักศึกษาสาขาวิชาการบัญชี คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
- 2557 การออกแบบและพัฒนาโปรแกรมสำเร็จรูปในการปฏิบัติงานบัญชีของกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชน : กรณีศึกษา ร้านขนมเทียนแก้วแม่พูลศรี อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม
- 2557 การพัฒนาระบบบริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศที่มีต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการองค์กรของคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

5.2 ประสพการณ์ด้านการเผยแพร่งานวิจัย (การนำเสนอในที่ประชุมวิจัย, บทความ ฯลฯ) :

- 2551 ได้รับการตีพิมพ์บทความวิจัย ใน วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ฉบับพิเศษ 2551 (หน้า 9 - 19) การประชุมทางวิชาการ มหาวิทยาลัยมหาสารคามวิจัยครั้งที่ 4 ในวโรกาส พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเจริญพระชนมายุครบ 80 พรรษา
- 2551 นำเสนอผลงานวิจัยแบบบรรยายในการประชุมวิชาการมหาวิทยาลัยมหาสารคามวิจัยครั้งที่ 4
- 2551 นำเสนอผลงานวิจัยแบบบรรยายในการประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษาแห่งชาติ ครั้งที่ 10 ณ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- 2551 ได้รับรางวัล “วิทยานิพนธ์ดีเด่น” ประจำปีการศึกษา 2550 กลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- 2553 ได้รับการตอบรับการตีพิมพ์บทความวิจัย ใน วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ปีที่ 31 ฉบับที่ 4 ตุลาคม - ธันวาคม พ.ศ. 2555 เรื่อง “การรับรู้ของบุคลากรต่อปัจจัยการบริหารความเสี่ยงทั่วทั้งองค์กร : กรณีศึกษามหาวิทยาลัยมหาสารคาม”
- 2556 ได้รับการตอบรับตีพิมพ์บทความวิจัย ใน วารสารบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ปีที่ 2 ปีที่ 4 (กรกฎาคม - ธันวาคม 2556) เรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะการเป็นผู้ประกอบการกับเจตนาในการประกอบธุรกิจสำนักงานบัญชีของนักศึกษาสาขาวิชาการบัญชี มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม”